

Sprawozdanie finansowe [ASSECO POLAND S.A.](#)
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

Sprawozdanie finansowe ASSECO POLAND S.A.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ORAZ SPRAWOZDANIE Z POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH ASSECO POLAND S.A.	4
BILANS ASSECO POLAND S.A.	5
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ASSECO POLAND S.A.	7
RACHUNEK PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH ASSECO POLAND S.A.	8
DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
I. PODSTAWOWE INFORMACJE	10
II. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ORAZ ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI	11
2.1. Podstawa sporządzenia	11
2.2. Oświadczenie o zgodności	11
2.3. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	11
2.4. Profesjonalny osąd i szacunki	12
2.5. Stosowane zasady rachunkowości	13
2.6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	17
2.7. Korekta błędów	17
III. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	18
IV. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW I STRAT ORAZ POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	20
4.1. Struktura przychodów operacyjnych	20
4.2. Struktura kosztów operacyjnych	25
4.3. Przychody i koszty finansowe	27
4.4. Podatek dochodowy	28
4.5. Zysk przypadający na jedną akcję	32
4.6. Informacja dotycząca wypłaconej dywidendy	32
V. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO BILANSU	33
5.1. Rzeczowe aktywa trwałe	33
5.2. Wartości niematerialne	36
5.3. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	41
5.4. Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	44
5.5. Testy na utratę wartości aktywów	47
5.6. Należności oraz aktywa z tytułu umów z klientami	53
5.7. Czynne rozliczenia międzyokresowe	56
5.8. Pozostałe aktywa	57
5.9. Zapasy	61
5.10. Środki pieniężne i depozyty	61
5.11. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	62
5.12. Kapitał zakładowy i pozostałe elementy kapitału własnego	62
5.13. Kredyty bankowe i emisje papierów wartościowych	63
5.14. Zobowiązania z tytułu leasingu	64
5.15. Pozostałe zobowiązania finansowe	67
5.16. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	68
5.17. Zobowiązania z tytułu umów z klientami	70
5.18. Rezerwy	71
5.19. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	74
5.20. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	75
VI. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH	77
6.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	77
6.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	77
6.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	78
VII. NOTY OBJAŚNIAJĄCE CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	79
VIII. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	85
8.1. Zobowiązania pozabilansowe	85
8.2. Sezonowość i cykliczność	87
8.3. Zatrudnienie	87
8.4. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	87
8.5. Wynagrodzenie Kluczowego Personelu	88

8.6. Zarządzenie kapitałem	88
8.7. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym	89
8.8. Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.....	90
ZATWIERDZENIE DO PUBLIKACJI PRZEZ ZARZĄD.....	91

Rachunek zysków i strat oraz Sprawozdanie z pozostałych dochodów całkowitych Asseco Poland S.A.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	Noty	12 miesięcy do	12 miesięcy do
		31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
		<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Przychody operacyjne	<u>4.1</u>	805,5	893,3
Koszt własny sprzedaży	<u>4.2</u>	(571,8)	(585,2)
Zysk brutto ze sprzedaży		233,7	308,1
Koszty sprzedaży	<u>4.2</u>	(46,3)	(46,4)
Koszty ogólnego zarządu	<u>4.2</u>	(79,0)	(82,0)
Zysk netto ze sprzedaży		108,4	179,7
Pozostałe przychody operacyjne		3,9	3,4
Pozostałe koszty operacyjne		(3,0)	(1,4)
Zysk z działalności operacyjnej		109,3	181,7
Przychody finansowe	<u>4.3</u>	122,8	40,2
Koszty finansowe	<u>4.3</u>	(7,3)	(11,2)
Zysk przed opodatkowaniem		224,8	210,7
Podatek dochodowy	<u>4.4</u>	(18,0)	(44,2)
Zysk za okres sprawozdawczy		206,8	166,5
Zysk netto przypadający na jedną akcję (w złotych):			
podstawowy z zysku netto	<u>4.5</u>	2,49	2,01
rozwodniony z zysku netto	<u>4.5</u>	2,49	2,01

DOCHODY CAŁKOWITE:	Noty	12 miesięcy do 31	12 miesięcy do 31
		grudnia 2019	grudnia 2018
		<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Zysk netto		206,8	166,5
<i>Elementy, które mogą podlegać przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat</i>			
<i>Elementy, które nie podlegają przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat</i>			
Amortyzacja wartości niematerialnych rozpoznana bezpośrednio w kapitale własnym		(2,4)	(0,8)
Zyski/straty aktuarialne		(0,6)	-
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych dochodów całkowitych		0,6	0,1
Razem pozostałe dochody całkowite:		(2,4)	(0,7)
SUMA DOCHODÓW CAŁKOWITYCH ZA OKRES		204,4	165,8

Bilans Asseco Poland S.A.

AKTYWA	Noty	31 grudnia 2019 <i>mln PLN</i>	31 grudnia 2018 <i>mln PLN</i>
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>5.1</u>	284,6	310,2
Wartości niematerialne	<u>5.2</u>	2 216,1	2 213,2
<i>w tym wartość firmy z połączenia</i>	<u>5.2</u>	1 932,5	1 932,5
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	<u>5.3</u>	87,0	-
Nieruchomości inwestycyjne		0,4	0,4
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	<u>5.4</u>	2 073,9	2 052,1
Pozostałe należności i należności z tytułu dostaw i usług	<u>5.6</u>	69,6	82,7
Rozliczenia międzyokresowe	<u>5.7</u>	14,1	6,0
Pozostałe aktywa	<u>5.8</u>	28,3	46,4
		4 774,0	4 711,0
Aktywa obrotowe			
Zapasy	<u>5.9</u>	8,1	2,6
Należności z tytułu dostaw i usług	<u>5.6</u>	170,9	173,7
Aktywa z tytułu umów z klientami	<u>5.6</u>	50,1	122,4
Należności budżetowe		1,4	-
Pozostałe należności	<u>5.6</u>	21,1	17,4
Rozliczenia międzyokresowe	<u>5.7</u>	38,8	16,1
Pozostałe aktywa	<u>5.8</u>	2,6	3,0
Środki pieniężne i depozyty	<u>5.10</u>	168,7	264,7
		461,7	599,9
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		-	6,0
		461,7	605,9
SUMA AKTYWÓW		5 235,7	5 316,9

Bilans Asseco Poland S.A.

PASYWA	Noty	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
		<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM			
Kapitał podstawowy	<u>5.12</u>	83,0	83,0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		4 180,1	4 180,1
Zyski zatrzymane		629,3	686,7
		4 892,4	4 949,8
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe	<u>5.13</u>	-	38,8
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>5.14</u>	55,0	21,8
Pozostałe zobowiązania finansowe	<u>5.15</u>	6,0	2,2
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	<u>4.4</u>	22,3	26,3
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	<u>5.17</u>	17,5	8,7
Pozostałe zobowiązania	<u>5.16</u>	0,1	0,5
Rezerwy	<u>5.18</u>	3,6	9,7
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i kosztów	<u>5.19</u>	32,7	32,4
		137,2	140,4
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe	<u>5.13</u>	-	15,2
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>5.14</u>	27,6	23,6
Pozostałe zobowiązania finansowe	<u>5.15</u>	0,7	1,0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	<u>5.16</u>	70,4	75,8
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	<u>5.17</u>	34,9	26,5
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	<u>5.16</u>	4,6	15,1
Pozostałe zobowiązania	<u>5.16</u>	24,7	22,6
Rezerwy	<u>5.18</u>	8,7	11,8
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i kosztów	<u>5.19</u>	34,5	35,1
		206,1	226,7
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		343,3	367,1
SUMA PASYWÓW		5 235,7	5 316,9

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Asseco Poland S.A.

	Noty	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2019 roku		83,0	4 180,1	686,7	4 949,8
Wpływ wdrożenia MSSF 16	<u>2.5.i</u>	-	-	(7,0)	(7,0)
Na dzień 1 stycznia 2019 roku (po ujęciu wpływu z wdrożenia MSSF 16)		83,0	4 180,1	679,7	4 942,8
Zysk za okres sprawozdawczy		-	-	206,8	206,8
Suma pozostałych dochodów całkowitych		-	-	(2,4)	(2,4)
Dywidenda za rok 2018	<u>4.6</u>	-	-	(254,8)	(254,8)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku		83,0	4 180,1	629,3	4 892,4
Na dzień 1 stycznia 2018 roku (po ujęciu wpływu z wdrożenia z MSSF 15 i MSSF 9)		83,0	4 180,1	770,7	5 033,8
Zysk za okres sprawozdawczy		-	-	166,5	166,5
Suma pozostałych dochodów całkowitych		-	-	(0,7)	(0,7)
Dywidenda za rok 2017	<u>4.6</u>	-	-	(249,8)	(249,8)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku		83,0	4 180,1	686,7	4 949,8

Rachunek przepływów pieniężnych **Asseco Poland S.A.**

	Noty	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
		<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem		224,8	210,7
Korekty o pozycje:		(14,5)	82,5
Amortyzacja	<u>4.2</u>	63,7	56,6
Zmiany stanu kapitału pracującego	<u>6.1</u>	40,6	53,7
Przychody/koszty z tytułu odsetek		0,3	(1,0)
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		(2,2)	-
Przychody z tytułu dywidend	<u>4.3</u>	(114,8)	(20,5)
Pozostałe (przychody)/koszty finansowe		(1,1)	(4,9)
Zyski/straty z działalności inwestycyjnej		(1,0)	(1,4)
Środki pieniężne wygenerowane z działalności operacyjnej		210,3	293,2
(Zapłacony podatek dochodowy) /Otrzymane zwroty podatku dochodowego		(29,5)	5,9
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		180,8	299,1
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy:			
Wpływy ze sprzedaży aktywów trwałych i wartości niematerialnych	<u>6.2</u>	9,6	2,5
Wpływy ze sprzedaży/likwidacji inwestycji w jednostkach powiązanych	<u>6.2</u>	10,8	12,1
Pożyczki spłacone	<u>6.2</u>	6,5	15,8
Dywidendy otrzymane		112,2	16,3
Otrzymane odsetki		3,4	5,5
Pozostałe wpływy		-	1,4
Wydatki:			
Nabycie aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	<u>6.2</u>	(46,2)	(27,1)
Wydatki z tytułu prowadzonych projektów rozwojowych	<u>6.2</u>	(25,6)	(12,6)
Nabycie akcji/udziałów w jednostkach powiązanych	<u>6.2</u>	(3,6)	(16,1)
Nabycie aktywów finansowych		-	(15,3)
Pożyczki udzielone	<u>6.2</u>	(3,8)	(4,4)
Pozostałe wydatki		-	(0,2)
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej		63,3	(22,1)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy:			
Dotacje otrzymane	<u>6.3</u>	5,1	1,0
Wydatki:			
Dywidendy wypłacone	<u>6.3</u>	(254,8)	(249,8)
Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek	<u>6.3</u>	(53,8)	(34,6)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu	<u>6.3</u>	(31,8)	(21,9)
Dotacje zwrócone	<u>6.3</u>	-	(9,5)
Zapłacone odsetki (w tym odsetki z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16)	<u>6.3</u>	(4,9)	(5,6)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(340,2)	(320,4)

Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(96,1)	(43,4)
Różnice kursowe netto	0,1	0,1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na dzień 1 stycznia	264,7	308,0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na dzień 31 grudnia	<u>5.10</u> 168,7	264,7

Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania finansowego

I. Podstawowe informacje

Podstawowe informacje o Spółce	
Nazwa	Asseco Poland S.A.
Siedziba	Rzeszów, ul. Olchowa 14
KRS	0000033391
Regon	010334578
NIP	522-000-37-82
Podstawowy przedmiot działalności	Produkcja oprogramowania

Spółka Asseco Poland S.A. („Spółka”, „Emitent”, „Asseco”) z siedzibą w Rzeszowie przy ul. Olchowej 14 została utworzona w dniu 18 stycznia 1989 roku. W dniu 4 stycznia 2007 roku Emitent dokonał zmiany nazwy (firmy) z Softbank Spółka Akcyjna na Asseco Poland Spółka Akcyjna.

Czas trwania Spółki jest nieograniczony.

Od 1998 roku akcje Spółki notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Asseco Poland S.A. jest jedną z największych spółek informatycznych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Spółka stała się również istotnym graczem na europejskim rynku producentów oprogramowania.

Asseco Poland S.A. koncentruje się na produkcji i rozwoju oprogramowania własnego, dedykowanego dla każdego sektora gospodarki. Jako jedna z nielicznych firm w Polsce Asseco Poland buduje i wdraża scentralizowane, kompleksowe systemy informatyczne dla sektora bankowego, z których korzysta ponad połowa banków działających w naszym kraju. Asseco oferuje także rozwiązania dla sektora ubezpieczeniowego, wdraża dedykowane systemy dla administracji publicznej, m.in. dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, czy Ministerstwa Finansów. Oferta Asseco obejmuje również branżę energetyczną, telekomunikacyjną, służbę zdrowia, samorzady lokalne, rolnictwo i służby mundurowe oraz organizacje i instytucje międzynarodowe, a także rozwiązania z zakresu Business Intelligence.

Asseco Poland S.A., jako lider Grupy kapitałowej Asseco, prowadzi działalność na polskim i zagranicznym rynku przejęć i akwizycji, dążąc do wzmocnienia swojej pozycji w Europie i na rynku światowym. Spółka poszerza spektrum inwestycyjne o spółki informatyczne, mające wzbogacić Asseco Poland S.A. i Grupę Asseco o znajomość lokalnych rynków i klientów jak również o dostęp do nowych, unikalnych rozwiązań informatycznych.

II. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego oraz zasady (polityka) rachunkowości

2.1. Podstawa sporządzenia

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartościach godziwych przez wynik finansowy lub przez pozostałe dochody całkowite, zobowiązań finansowych wycenianych w wartościach godziwych przez wynik finansowy oraz nieruchomości inwestycyjnych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

2.2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMS”).

Zakres jednostkowego sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (tekst jednolity: Dz. U. 2018 r. poz.757) („Rozporządzenie”) i obejmuje roczny okres sprawozdawczy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2019 roku i okres porównawczy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Prezentowane jednostkowe sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

2.3. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w milionach złotych. Walutą funkcjonalną Spółki Asseco Poland S.A. również jest polski złoty. Ewentualne różnice w wysokości 0,1 mln PLN przy sumowaniu wynikają z przyjętych zaokrągleń.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne przeliczane są przy zastosowaniu kursu zamknięcia tj. kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień,
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przeliczane są przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji,
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęto następujące kursy dla euro i dolara amerykańskiego (oraz analogiczne

kursy dla innych walut kwotowane przez Narodowy Bank Polski):

- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2019 roku 1 EUR = 4,2585 PLN
- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2018 roku 1 EUR = 4,3000 PLN
- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2019 roku 1 USD = 3,7977 PLN
- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2018 roku 1 USD = 3,7597 PLN

2.4. Profesjonalny osąd i szacunki

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym. Mimo, że przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy kierownictwa Spółki na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

W odpowiednich pozycjach not objaśniających przedstawiono główne obszary, w których w procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości oprócz szacunków księgowych, duże znaczenie miał także profesjonalny osąd kierownictwa, i co do których zmiana szacunków może mieć istotny wpływ na wyniki Spółki w przyszłości.

Poniższa tabela stanowi spis stosowanych w Spółce szacunków wraz ze wskazaniem noty, w której opis stosowanych zasad został zamieszczony.

Wybrane szacunki	Nota	Numer strony
Przychody operacyjne	<u>4.1</u>	20
Podatek dochodowy	<u>4.4</u>	28
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>5.1</u>	33
Wartości niematerialne	<u>5.2</u>	36
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	<u>5.3</u>	41
Testy na utratę wartości	<u>5.5</u>	47
Aktywa z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałe	<u>5.6</u>	53
Pozostałe aktywa	<u>5.8</u>	57
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>5.14</u>	64
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	<u>5.16</u>	68
Rezerwy	<u>5.18</u>	71
Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	<u>5.19</u>	74

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku nie wystąpiły istotne zmiany w sposobie dokonywania szacunków w porównaniu do danych zaprezentowanych w sprawozdaniu za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.

2.5. Stosowane zasady rachunkowości

Poniższa tabela stanowi spis stosowanych w Spółce zasad rachunkowości wraz ze wskazaniem noty, w której opis stosowanych zasad został zamieszczony.

Wybrane zasady rachunkowości	Nota	Numer strony
Przychody operacyjne	<u>4.1</u>	20
Koszty operacyjne	<u>4.2</u>	25
Przychody i koszty finansowe	<u>4.3</u>	27
Podatek dochodowy	<u>4.4</u>	28
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>5.1</u>	33
Wartości niematerialne	<u>5.2</u>	36
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	<u>5.3</u>	41
Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	<u>5.4</u>	44
Testy na utratę wartości	<u>5.5</u>	47
Aktywa z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałe	<u>5.6</u>	53
Rozliczenia międzyokresowe	<u>5.7</u>	56
Pozostałe aktywa	<u>5.8</u>	57
Zapasy	<u>5.9</u>	61
Środki pieniężne	<u>5.10</u>	61
Kapitał zakładowy	<u>5.12</u>	62
Kredyty bankowe i emisje papierów wartościowych	<u>5.13</u>	63
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>5.14</u>	64
Pozostałe zobowiązania finansowe	<u>5.15</u>	67
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	<u>5.16</u>	68
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	<u>5.17</u>	70
Rezerwy	<u>5.18</u>	71
Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	<u>5.19</u>	74

Zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku za wyjątkiem przyjętego nowego standardu rachunkowości tj. MSSF 16 Leasing, których wpływ na niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe został opisany poniżej.

i. MSSF 16 – zastosowanie po raz pierwszy

Spółka wdrożyła MSSF 16 Leasing z dniem 1 stycznia 2019 roku zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w standardzie. Wpływ wdrożenia standardu na dane Spółki został przedstawiony w tabeli poniżej.

Spółka zastosowała MSSF 16 retrospektywnie z odniesieniem skumulowanego efektu pierwszego zastosowania niniejszego standardu jako korekty bilansu otwarcia zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z paragrafem C8(b) MSSF 16 Spółka w odniesieniu do poszczególnych umów leasingowych wyceniła składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania albo w wartości bilansowej, tak jakby MSSF 16 był stosowany od daty rozpoczęcia umowy albo w kwocie równej odpowiednio wyliczonemu zobowiązaniu z tytułu leasingu na dzień pierwszego zastosowania standardu, czyli na 1 stycznia 2019 roku.

W Asseco Poland występowały na dzień 31 grudnia 2018 roku zarówno umowy, które zgodnie z MSR 17 klasyfikowane były jako leasing operacyjny, w tym umowy prawa wieczystego użytkowania gruntów (zobowiązania z tych umów ujawniane były w sprawozdaniach finansowych jako zobowiązania pozabilansowe), jak i umowy klasyfikowane jako leasing finansowy.

Największy wpływ na niniejsze sprawozdanie finansowe miało przeliczenie umów, które do dnia 31 grudnia 2018 uznawane były za leasing operacyjny (a zobowiązania z ich tytułów ujawniane jako zobowiązania pozabilansowe) – były to przede wszystkim umowy najmu nieruchomości biurowych, a także odpowiednie przeliczenie umów prawa wieczystego użytkowania gruntów, które uznane zostały za spełniające definicję leasingu w rozumieniu MSSF 16. Spółka nie przeliczyła natomiast umów najmu sprzętu IT, dla tych umów, w których jednostkową wartość wynajmowanego sprzętu uznano za niską. Spółka nie posiadała w ramach umów leasingu operacyjnego umów, których przedmiotem byłyby samochody, a których okres obowiązywania byłby dłuższy niż 12 miesięcy od daty bilansowej. Do przeliczenia umów Spółka wykorzystała krańcową stopę pożyczkową obliczoną jako suma możliwej do uzyskania przez Spółkę na dzień 31 grudnia 2018 marży kredytu inwestycyjnego odpowiednio zabezpieczonego na wynajmowanej nieruchomości oraz stopy kwotowanej dla instrumentów IRS dla waluty, w której zawarta jest umowa leasingu. Zarówno marża jak i stopa IRS dobrane zostały tak, aby odpowiadały okresom leasingu.

Wyjątki praktyczne dopuszczone przez MSSF 16 zastosowane na dzień przejścia

- Spółka nie zastosowała MSSF 16 do umów, które wcześniej nie zostały zidentyfikowane jako umowy zawierające leasing zgodnie z MSR 17 oraz KIMSF 4,
- Spółka zastosowała jednolitą stopę dyskontową do portfela leasingów o podobnym charakterze (tj. umów na podobny okres, zawartych w tej samej walucie i dla tego samego typu przedmiotu leasingu),
- Umowy leasingu operacyjnego, z pozostałym okresem leasingu krótszym niż 12 miesięcy na dzień 1 stycznia 2019 roku potraktowane zostały jako leasing krótkoterminowy i tym samym ich ujęcie w sprawozdaniu finansowym nie uległo zmianie,
- Umowy leasingu operacyjnego, w przypadku których bazowy składnik aktywów ma niską wartość na dzień nabycia składnika aktywów (np. wyposażenie biurowe, drobny sprzęt IT) nie zostały przeliczone i ich ujęcie nie uległo zmianie,
- Spółka wykorzystała wiedzę zdobytą po fakcie w określaniu okresu leasingu (na przykład, jeżeli umowa przewidywała opcję przedłużenia umowy lub jej wypowiedzenia),
- Spółka wykluczyła początkowe koszty bezpośrednie z wyceny składnika aktywa z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania,
- Spółka nie wydzieliła elementów leasingowych i nieleasingowych.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ na bilans Spółki z wdrożenia MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku.

Wpływ MSSF 16 na bilans Spółki	1 stycznia 2019
	<i>w mln PLN</i>
Aktywa	
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	103,6
<i>w tym aktywa ujęte uprzednio w rzeczowych aktywach trwałych</i>	<i>(41,8)</i>
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13,4
Zobowiązania	
Zobowiązania z tytułu leasingu (bez zobowiązania ujętego na dzień 31 grudnia 2018 z tytułu leasingu finansowego wg MSR 17)	70,5
- długoterminowe	62,6
- krótkoterminowe	7,9
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	11,7
Wpływ netto na kapitał własny, w tym:	
Zyski zatrzymane	(7,0)

Jak wspomniano wyżej, powyższy wpływ związany jest z faktem, iż Spółka wynajmuje powierzchnie biurowe, które dotychczas ujmowane były jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17, a także faktem, iż część budynków Spółki stoi na gruntach użytkowanych wieczyście. W związku z faktem, iż prawie wszystkie umowy najmu zawarte są na okresy dłuższe niż 12 miesięcy Spółka dokonała odpowiedniego przeliczenia i przeklasyfikowania zobowiązań dotychczas ujawnianych jako zobowiązania pozabilansowe oraz zobowiązań wynikających z umów prawa wieczystego użytkowania gruntów na zobowiązania z tytułu leasingu przy użyciu krańcowej stopy pożyczkowej. Wpływ na zyski zatrzymane wynika z faktu przeliczenia części umów tak, jakby MSSF 16 obowiązywał od momentu ich zawarcia, co jest równoznaczne z ujęciem naliczonych w latach poprzednich kosztów odsetkowych oraz wartości amortyzacji do dnia 1 stycznia 2019 roku na saldzie zysków zatrzymanych.

W tabeli poniżej Spółka zaprezentowała uzgodnienie pomiędzy zobowiązaniem z tytułu leasingu wynikającego z MSR 17 na dzień 31 grudnia 2018 roku, a zobowiązaniem oszacowanym na dzień 1 stycznia 2019 roku zgodnie z MSSF 16:

	Zobowiązania z tytułu leasingu mln PLN
Zobowiązania ujęte na bilansie na dzień 31 grudnia 2018 roku -zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (MSR 17)	45,4
Zobowiązania (i ich zmiany) nieujęte na bilansie na dzień 31 grudnia 2018 roku, w tym:	70,5
Zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego (MSR 17)	26,2
Wartość dyskonta przy zastosowaniu krańcowej stopy pożyczkowej i zmiana osądu Spółki w stosunku do opcji przedłużenia lub wypowiedzenia umów najmu klasyfikowanych uprzednio jako leasing operacyjny	11,6
Zobowiązanie z tytułu umów prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęte po raz pierwszy na bilansie na dzień 1 stycznia 2019 roku	34,7
Leasing krótkoterminowy (wyjątek praktyczny skutkującym brakiem ujęcia zobowiązania na 1 stycznia 2019 roku)	(2,0)
Wartość zobowiązania z tytułu leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku	115,9

Średnia ważona krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy zastosowana do zobowiązań z tytułu leasingu ujętych w sprawozdaniu została wyliczona wg podanej wyżej formuły i na dzień 1 stycznia 2019 roku wynosi odpowiednio:

- dla umów najmu nieruchomości (gł. powierzchni biurowych) klasyfikowanych jako leasing operacyjny

zawartych w polskich złotych 3,41 %,

- dla umów najmu nieruchomości (gł. powierzchni biurowych) klasyfikowanych jako leasing operacyjny zawartych w euro 2,73 %,
- dla prawa wieczystego użytkowania gruntów w polskich złotych 4,31%.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na rachunek zysków i strat za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ zastosowania MSSF 16 na rachunek zysków i strat w Asseco Poland S.A. za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

Wpływ MSSF 16 na rachunek zysków i strat	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku (zgodnie z MSSF 16)	Korekta z tytułu zastosowania MSSF 16	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku (bez zastosowania MSSF 16 - kwoty zgodnie z MSR 17)
Przychody operacyjne (razem)	809,4	-	809,4
Koszty operacyjne (razem)	(700,1)	(1,2)	(701,3)
w tym amortyzacja aktywów wynajmowanych, dzierżawionych i użytkowanych wieczyście	(15,2)	8,5	(6,7) *
w tym czynsze	(3,2)	(9,7)	(12,9)
Zysk/strata z działalności operacyjnej	109,3	(1,2)	108,1
Przychody i koszty finansowe	115,5	2,4	117,9
Zysk/strata brutto	224,8	1,2	226,0
Podatek dochodowy (bieżące i odroczone obciążenie podatkowe)	(18,0)	(0,1)	(18,1)
Zysk/strata netto z działalności gospodarczej	206,8	1,1	207,9

*amortyzacja aktywów w leasingu finansowym zgodnie z MSR 17

W 2019 roku, Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej ('KIMSF') dyskutował między innymi następujące kwestie związane ze stosowaniem MSSF 16: prawa do części podziemnej gruntu ('subsurface rights'), krańcowa stopa procentowa dla leasingobiorcy, a także okres trwania umowy leasingu i okres ekonomicznej użyteczności inwestycji w obce środki trwałe i zdecydował o niedodawaniu ich do agendy zmian w Standardzie. Spółka przeanalizowała argumentację Komitetu i uznała, że polityka rachunkowości i sprawozdawczości Spółki w zakresie powyższych zagadnień są w zgodzie z rozważaniami Komitetu.

ii. Pozostałe zmiany w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej obowiązujące od dnia 1 stycznia 2019 roku

- Interpretacja KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego
- Zmiany do MSSF 9: *Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą*
- Zmiany do MSR 19: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu
- Zmiany do MSR 28: Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017:
 - ✓ MSSF 3 Połączenia jednostek – w zakresie nabyć wieloetapowych
 - ✓ MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne – w zakresie uzyskania wspólnej kontroli nad wspólnym działaniem
 - ✓ MSR 12 Podatek dochodowy – w zakresie skutków podatkowych dywidend
 - ✓ MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego

Zmiany nie mają istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie Spółki.

2.6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzenia standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe* (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;
- Zmiany do *Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej* (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiana do MSSF 3 *Połączenia jednostek* (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: *Definicja istotności* (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7: *Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych* (opublikowano dnia 26 września 2019 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych: Podział zobowiązań na krótkoterminowe i długoterminowe* (opublikowano dnia 23 stycznia 2020 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – data wejścia w życie nie została jeszcze określona.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

2.7. Korekta błędów

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zdarzenia skutkujące koniecznością dokonania korekty błędów.

III. Informacje dotyczące segmentów działalności

Zgodnie z MSSF 8, segmentem operacyjnym jest dająca się wyodrębnić część działalności Spółki, dla której są dostępne odrębne informacje finansowe podlegające regularnej ocenie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych związanych ze sposobem alokowania zasobów oraz z oceną wyników działalności. W Spółce wyodrębnia się następujące segmenty sprawozdawcze:

Finanse i Bankowość – segment ten oferuje kompleksowe systemy bankowe, systemy dla rynku kapitałowego (biur maklerskich, banków oraz firm i instytucji prowadzących działalność inwestycyjną) oraz wyspecjalizowane rozwiązania i usługi informatyczne dla sektora ubezpieczeń komercyjnych. Do głównych klientów segmentu w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku należały następujące podmioty: Bank PKO BP S.A., SGB-Bank S.A., Bank Ochrony Środowiska S.A., Volkswagen Bank GmbH oraz Getin Noble Bank S.A.. Przychody od żadnego z klientów segmentu nie przekroczyły 10% przychodów ze sprzedaży wypracowanych przez Spółkę w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku.

Administracja Publiczna – w ramach tego segmentu Asseco Poland S.A. realizuje projekty obejmujące projektowanie, wytworzenie, wdrożenie oraz eksploatację dedykowanych systemów informatycznych. Do głównych klientów segmentu w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku należały następujące podmioty: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Narodowy Fundusz Zdrowia, Frontex – Europejska Agencja Operacyjna na zewnętrznych granicach państw członkowskich UE, Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Jedynie przychody od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przekroczyły 10% przychodów ze sprzedaży wypracowanych przez Spółkę w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku.

Przedsiębiorstwa – segment ten zajmuje się dostarczaniem dedykowanych rozwiązań informatycznych dla dużych i średnich przedsiębiorstw z sektora przemysłowego. Główne obszary działalności segmentu przedsiębiorstw to sprzedaż licencji własnych (w tym zwłaszcza na oprogramowanie billingowe) oraz świadczenie usług informatycznych w zakresie doradztwa (konsulting IT), integracji, wdrożeń i usług okołowdrożeniowych. Do głównych klientów segmentu w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku należały następujące podmioty: Grupa Cyfrowy Polsat S.A., Orange Polska S.A., Grupa Kapitałowa Tauron oraz Grupa Kapitałowa Enea. Przychody od żadnego z klientów segmentu nie przekroczyły 10% przychodów ze sprzedaży wypracowanych przez Spółkę w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku.

Żaden z segmentów operacyjnych Spółki nie został połączony z innym segmentem operacyjnym w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych. Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej.

W pozycji „Pozostałe” ujęte są przychody i koszty związane z działalnością Grupy Kapitałowej.

Finansowanie Spółki (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Spółki, stąd pozycje te nie są przedmiotem alokacji do segmentów. Zarząd nie analizuje również przepływów pieniężnych w rozbiciu na segmenty.

Ceny transferowe stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych, podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Poniższa tabela prezentuje kluczowe wielkości przeglądane przez główny organ decyzyjny w Spółce. Poza wartością firmy oraz wartością aktywów niematerialnych rozpoznanych w ramach rozliczenia połączenia z innymi spółkami, aktywa netto Spółki Asseco Poland S.A. co do zasady nie są przypisywane do poszczególnych segmentów i nie podlegają przeglądowi przez Zarząd Spółki w takim ujęciu. Aktywa operacyjne netto są natomiast alokowane do wskazanych segmentów na potrzeby przeprowadzenia testu na utratę wartości, alokacja taka dokonywana jest jednak przy użyciu klucza alokacji.

W wynikach roku 2019 zarówno na Segmencie Administracji Publicznej, jak i na Segmencie Przedsiębiorstw widać duży wpływ nietypowych zdarzeń, które miały miejsce w bieżącym roku obrotowym, związanych z zerwaniem kontraktu w jednym przypadku oraz trzema trudnymi projektami, które Spółka potraktowała jako przedsięwzięcia inwestycyjne, a tym samym ich rentowność nie była zadowalająca dla Zarządu Spółki. Zdarzenia odzwierciedlone w wynikach roku 2019 Zarząd uważa jednak za jednorazowe i nie przewiduje ich powtórzenia w przyszłości, co zostało opisane w punkcie 5.5. w ramach założeń do testów na utratę wartości.

Okres 12 miesięcy do dnia 31 grudnia 2019 roku	Segment Finanse i Bankowość	Segment Administracja Publiczna	Segment Przedsiębiorstwa	Pozostałe	Razem	Eliminacje	Razem
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	327,1	364,8	105,1	8,5	805,5	-	805,5
Rozliczenia i/lub wewnątrz segmentu	43,0	(2,8)	2,6	2,4	45,2	(45,2)	-
Zysk netto ze sprzedaży segmentu sprawozdawczego	88,7	38,3	6,9	(25,5)	108,4	-	108,4
Amortyzacja	(20,6)	(27,0)	(5,6)	(4,6)	(57,8)	-	(57,8)
Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty pobierające wynagrodzenie	900	886	334	67	2 187	-	2 187
Wartości niematerialne rozpoznane z połączeń przypisane do segmentu	9,9	44,7	-	-	54,6	n/d	54,6
Wartość firmy z połączeń przypisana do segmentu	896,8	854,7	181,0	n/d	1 932,5	n/d	1 932,5

Okres 12 miesięcy do dnia 31 grudnia 2018 roku	Segment Finanse i Bankowość	Segment Administracja Publiczna	Segment Przedsiębiorstwa	Pozostałe	Razem	Eliminacje	Razem
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	343,4	407,8	136,6	5,5	893,3	-	893,3
Rozliczenia i/lub wewnątrz segmentu	22,2	9,3	7,1	2,2	40,8	(40,8)	-
Zysk netto ze sprzedaży segmentu sprawozdawczego	108,7	71,6	25,6	(26,2)	179,7	-	179,7
Amortyzacja	(18,1)	(25,6)	(6,3)	(1,5)	(51,5)	-	(51,5)
Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty pobierające wynagrodzenie	929	872	414	36	2 251	-	2 251
Wartości niematerialne rozpoznane z połączeń przypisane do segmentu	15,9	51,1	-	-	67,0	n/d	67,0
Wartość firmy z połączeń przypisana do segmentu	896,8	854,7	181,0	n/d	1 932,5	n/d	1 932,5

IV. Noty objaśniające do sprawozdania z zysków i strat oraz pozostałych całkowitych dochodów

4.1. Struktura przychodów operacyjnych

Wybrane zasady rachunkowości

Standard MSSF 15 ustanowił model rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami, tzw. „Model Pięciu Kroków” rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie ze standardem przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które, zgodnie z oczekiwaniem Spółki, przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spółka prowadzi działalność w obszarze sprzedaży licencji i szeroko pojętych usług IT i wyróżnia następujące rodzaje przychodów:

- przychody ze sprzedaży licencji i/lub usług własnych,
- przychody ze sprzedaży licencji i/lub usług obcych, oraz
- przychody ze sprzedaży sprzętu.

a) Sprzedaż licencji i usług własnych

W ramach kategorii "Licencje i/lub usługi własne" prezentowane są przychody z tytułu umów z klientami, których przedmiotem jest dostarczanie oprogramowania własnego i/lub świadczenie usług z nim związanych.

▪ Kompleksowe projekty IT

W przypadku tych przychodów znaczącą część stanowią przychody z kompleksowych projektów IT, w których Spółka zobowiązuje się do dostarczenia klientowi funkcjonalnego systemu IT. Dla klienta wartość ma bowiem dopiero dostarczony system czyli finalny produkt, na który złożyły się dostarczone licencje własne i związane z nimi istotne usługi (np. modyfikacyjne czy wdrożeniowe). Praktycznie zawsze w przypadku takich umów Spółka jest zobowiązana do dostarczenia do klienta kompleksowych dóbr lub usług, na które składają się dostawy: licencji własnych i/lub własnych usług modyfikacyjnych i/lub własnych usług wdrożeniowych. Oznacza to, że z tzw. kompleksowych kontraktów IT wynika najczęściej odrębne zobowiązanie do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu klientowi funkcjonalnego systemu IT. W przypadku zobowiązania do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu funkcjonalnego systemu IT szczególnej analizie poddawane jest przyrzeczenie udzielenia licencji z każdej umowy. Spółka dokonuje analizy pod kątem odrębności licencji od innych dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie. Co do zasady Spółka stwierdza, że samo zobowiązanie do sprzedaży licencji w ramach takiego zobowiązania do wykonania świadczenia nie spełnia warunków odrębności - przekazanie licencji jest jedynie częścią większego zobowiązania do wykonania świadczenia a sprzedawane wraz z licencją usługi mają na tyle istotną wartość, iż nie można stwierdzić, że sama licencja jest zobowiązaniem dominującym.

Przychody z tytułu zobowiązania do dostarczenia funkcjonalnego systemu IT są w Spółce rozpoznawane w okresie, w którym budowany jest taki system. Zgodnie bowiem z MSSF 15 przychód może być rozpoznawany w okresie przekazywania kontroli nad świadczonymi dobrami/usługami, o ile w wyniku działań jednostki nie powstają składniki o alternatywnym zastosowaniu i jednocześnie przez cały okres trwania umowy jednostce przysługuje egzekwowne prawo do uzyskania wynagrodzenia za dostarczone świadczenia. W ocenie Zarządu w przypadku dostarczania kompleksowych projektów IT nie można mówić o alternatywnym ich zastosowaniu z punktu widzenia dostawcy, ponieważ systemy te wraz z towarzyszącymi im usługami wdrożeniowymi są „szyte na miarę”. Jednocześnie przeprowadzona dotychczas analiza wykazała, że właściwie we wszystkich przypadkach dla umów zawieranych przez Spółkę spełnione jest kryterium przysługiwania egzekwownego prawa do zapłaty za wykonane świadczenie przez cały okres trwania umowy. Oznacza to, że przychody ze sprzedaży kompleksowych systemów IT, w których sprzedawane są licencje własne i usługi własne rozpoznawane są zgodnie ze stopniem zaawansowania (metodą bazującą na nakładach, opartą o procent zaawansowania kosztowego) w okresie, kiedy klient nabywa kontrolę nad sprzedawanym dobrem/usługą. Szczególnym przypadkiem są stosunkowo nieduże projekty IT, które zazwyczaj zamykają się w ciągu jednego roku lub z których przychód nie stanowi istotnej wartości w ocenie Zarządu Spółki – wówczas przychód z takich projektów rozpoznawany jest w kwocie, którą Spółka ma prawo zafakturować.

▪ Sprzedaż licencji własnych bez istotnych usług towarzyszących

W przypadku gdy licencje własne sprzedawane są odrębnie, tzn. nie towarzyszą tej sprzedaży istotne usługi modyfikacyjne i/lub wdrożeniowe i tym samym sprzedaż licencji własnej jest odrębnym zobowiązaniem do wykonania świadczenia, Spółka rozważa, czy przyrzeczenie udzielenia licencji ma na celu zapewnienie klientowi:

- ✓ prawa do dostępu do własności intelektualnej jednostki w formie, w jakiej istnieje ona przez cały okres ważności licencji; czy

- ✓ prawa do korzystania z własności intelektualnej jednostki w formie, w jakiej istnieje ona w momencie udzielenia licencji

Zdecydowana większość licencji własnych sprzedawanych w Spółce oddzielnie, i tym samym stanowiących odrębne zobowiązanie do dokonania świadczenia, ma charakter licencji z prawem korzystania z własności intelektualnej, co oznacza, że przychód ze sprzedaży takich licencji rozpoznawany jest jednorazowo w momencie przekazania kontroli nad licencją klientowi. Jest to równoznaczne ze stwierdzeniem, że w przypadkach licencji własnych sprzedawanych bez istotnych usług towarzyszących niezależnie od okresu, na jaki sprzedawana jest licencja, momentem rozpoznania przychodu jest moment przekazania kontroli, co w konsekwencji powoduje jednorazowe rozpoznanie przychodu w tym właśnie momencie. W Spółce istnieją również jednak przypadki sprzedaży licencji, które mają naturę przyznania prawa do dostępu do własności intelektualnej. Licencje takie sprzedawane są co do zasady na czas określony. Na bazie MSSF 15 spółka rozpoznaje przychód w oparciu o ocenę, czy licencja stanowi dla klienta prawo do dostępu, czy prawo do korzystania.

- **Usługi utrzymania i gwarancje**

W ramach kategorii licencje i usługi własne prezentowane są również przychody z własnych usług utrzymania, w tym także przychody z gwarancji. Polityka rachunkowości w zakresie rozpoznania przychodów z usług utrzymaniowych nie uległa zmianie po wprowadzeniu MSSF 15 – w ocenie Zarządu usługi takie stanowią co do zasady odrębne zobowiązanie do wykonania świadczenia, w przypadku którego klient korzysta z dostarczanych dóbr/usług w miarę jak są one do niego dostarczane, co w konsekwencji powoduje rozpoznanie przychodu po stronie dostawcy w okresie świadczenia usługi.

Spółka w wielu przypadkach udziela również gwarancji na sprzedawane dobra i usługi. Spółka przeprowadziła analizę, w wyniku której ustaliła, że w jej działalności przeważają gwarancje spełniające definicję usługi – tj. są to gwarancje, które mają zakres szerszy niż tylko zapewnienie klienta, że dany produkt/usługa jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją, tzw. gwarancje ponadstandardowe. Konkluzja o tym, że gwarancje mają charakter ponadstandardowy jest podejmowana zawsze, gdy Spółka na mocy umów zobowiązuje się do naprawy błędów w dostarczonym oprogramowaniu w ściśle ustalonym rygorze czasowym i/lub gdy gwarancja taka ma wymiar szerszy niż wymagane przez polskie prawo minimum. W kontekście MSSF 15 fakt, iż Spółka zobowiązała się do gwarancji ponadstandardowej oznacza, że de facto świadczy dodatkową usługę. W rozumieniu MSSF 15 oznacza to więc dla Spółki konieczność ujęcia rozszerzonej gwarancji jako zobowiązania do wykonania świadczenia i przypisania do takiej usługi części ceny transakcyjnej z umowy. We wszystkich przypadkach, w których jednocześnie z gwarancją rozszerzoną świadczona jest usługa utrzymania, która co do zasady stanowi kategorię jeszcze obszerniejszą niż gwarancja rozszerzona, przychód rozpoznawany jest w czasie, ponieważ klient korzysta ze świadczonej usługi w miarę jej świadczenia przez dostawcę. W takich przypadkach Spółka niezmiennie dokonuje alokacji części ceny z umowy do usługi utrzymaniowej. Analogicznie w przypadkach, w których usługa gwarancyjna świadczona jest po zakończeniu projektu, któremu nie towarzyszy usługa utrzymania, część ceny transakcyjnej i tym samym rozpoznanie części przychodów z umowy jest odroczone do momentu faktycznego świadczenia usługi gwarancyjnej. Dla gwarancji, w przypadku których zakres gwarancji nie przekracza wymaganego prawem minimum, polityka rachunkowości pozostała niezmienna – na takie przyszłe i niepewne zobowiązania tworzone są rezerwy na naprawy gwarancyjne, których odzwierciedleniem po stronie wynikowej są koszty operacyjne.

b) Sprzedaż licencji i usług obcych

W ramach kategorii "Licencje i/lub usługi obce" prezentowane są przychody z tytułu sprzedaży licencji obcych oraz ze świadczenia usług, które ze względów technologicznych lub prawnych muszą być realizowane przez podwykonawców (dotyczy to usług utrzymania sprzętu i licencji oraz outsourcingu świadczonych przez ich producentów). Przychody ze sprzedaży licencji obcych są co do zasady rozpoznawane jak przychody ze sprzedaży towarów, co oznacza, że w momencie przekazania kontroli nad licencją przychód ujmowany jest jednorazowo. Jednocześnie przychody z tytułu usług obcych, wśród których dominuje utrzymanie obce, rozpoznawane są przez okres świadczenia usługi na rzecz klienta. Każdorazowo w przypadku sprzedaży usług i licencji obcych Spółka rozważa zagadnienie zleceniodawca - pośrednik, jednak w większości jednak przypadków konkluzja jest taka, że to Spółka jest głównym zobowiązanym do realizacji obowiązku świadczenia i tym samym przychód rozpoznawany jest w wartości brutto.

c) Sprzedaż sprzętu

W kategorii przychody ze sprzedaży sprzętu prezentowane są przychody z tytułu umów z klientami na dostawę infrastruktury. Przychody w tej kategorii są zasadniczo rozpoznawane w momencie przekazania kontroli nad sprzętem. Nie dotyczy to jedynie przypadków, kiedy sprzęt nie stanowi świadczenia odrębnego od dostarczanych razem z nim usług, wówczas bowiem przychody z jego sprzedaży są elementem zobowiązania do wykonania świadczenia polegającego na dostawie kompleksowego systemu infrastrukturalnego. W Spółce takie kompleksowe projekty są jednak rzadkością - dominuje sprzedaż sprzętu na zasadzie dystrybucji.

W przypadku umów zawierających w sobie element świadczenia usługi oraz udostępniania sprzętu, spółka rozważyła czy takie umowy zawierają w sobie element leasingu (tj. czy na ich mocy spółka przekazuje prawo do kontroli

zidentyfikowanego składnika aktywów na danych okres w zamian za wynagrodzenie). Spółka nie zidentyfikowała elementów leasingu w umowach zawieranych z klientami.

Zmienne wynagrodzenie

Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Spółka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Spółka jest stroną wielu umów, w przypadku których przewidziano kary umowne za niewykonanie lub nieprawidłowe wykonanie zobowiązań umownych. Spodziewane kary umowne mogą więc powodować, że wynagrodzenie, które w umowie zakotowano w kwocie stałej, będzie jednak podlegać zmianom. W ramach szacowania wysokości wynagrodzenia, do którego Spółka jest uprawniona na podstawie umowy szacuje się w Spółce wartość oczekiwaną zapłaty uwzględniając prawdopodobieństwo zapłacenia takich kar umownych i innych elementów, które mogłyby potencjalnie zmienić wynagrodzenie. Wpływa to więc na pomniejszenie wartości przychodów, nie zaś, jak to było do tej pory, powiększenie wartości rezerw i odpowiednich kosztów. Poza karami umownymi nie występują inne znaczące czynniki mogące wpływać na wysokość wynagrodzenia (jak na przykład rabaty czy upusty) w przypadku gdyby je jednak zidentyfikowano, również wpływałyby one na wysokość rozpoznawanych w Spółce przychodów.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Istotny element finansowania

Ustalając cenę transakcyjną, Spółka koryguje przyrzoną kwotę wynagrodzenia o zmianę wartości pieniądza w czasie, jeśli rozkład w czasie płatności uzgodniony przez strony umowy (w sposób wyraźny lub domyślny) daje klientowi lub Spółce istotne korzyści z tytułu finansowania przekazania dóbr lub usług klientowi. W takich okolicznościach uznaje się, że umowa zawiera istotny element finansowania.

Spółka stosuje wyjątek praktyczny dopuszczony w MSSF 15 i nie koryguje przyrzonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeżeli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok.

Istotny element finansowania nie występuje w umowie z klientem m.in. wtedy, gdy różnica między przyrzoną kwotą wynagrodzenia a ceną sprzedaży gotówkowej dobra lub usługi wynika z powodów innych niż udostępnienie finansowania klientowi lub Spółce oraz różnica między tymi kwotami jest proporcjonalna do jej przyczyny. Zazwyczaj ma to miejsce, gdy zgodnie z warunkami płatności klient Spółki może być zabezpieczony przed brakiem właściwego wywiązania się z części lub całości zobowiązań umownych przez drugą stronę umowy.

Koszty umów z klientami

Koszty pozyskania umowy (doprowadzenia do zawarcia umowy) to dodatkowe (przyrostowe) koszty pozyskania umowy ponoszone przez Spółkę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których Spółka nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta. Spółka ujmuje te koszty jako składnik aktywów, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Okres amortyzacji aktywowanych kosztów z tytułu pozyskania umowy to okres, w którym Spółka wypełnia obowiązki świadczenia wynikające z tej umowy.

Z praktycznego punktu widzenia Spółka ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy jako koszty w momencie ich poniesienia, tylko jeśli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Spółkę, wynosi jeden rok lub krócej.

Koszty wykonania umowy to koszty poniesione w związku z wykonywaniem umowy zawartej z klientem. Spółka ujmuje te koszty jako składnik aktywów, gdy nie są objęte zakresem innego standardu (np. MSR 2 Zapasy, MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe lub MSR 38 Wartości niematerialne), oraz gdy spełniają one wszystkie następujące kryteria:

- a) koszty te są bezpośrednio powiązane z umową lub z przewidywaną umową z klientem,
- b) koszty te prowadzą do wytworzenia lub ulepszenia zasobów Spółki, które będą wykorzystywane do spełnienia (lub do dalszego spełniania) zobowiązań do wykonania świadczenia w przyszłości; oraz
- c) Spółka spodziewa się, że koszty te odzyska.

Inne zastosowane w Spółce wyjątki praktyczne

Spółka w uzasadnionych przypadkach stosuje również rozwiązanie praktyczne dozwolone przez MSSF 15 polegające na tym, że jeżeli Spółka ma prawo do otrzymania wynagrodzenia od klienta w kwocie, która odpowiada bezpośrednio

wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane przez Spółkę (na przykład w przypadku umowy o świadczenie usług, w ramach której jednostka nalicza klientowi stałą kwotę za każdą godzinę wykonanej usługi), Spółka może ująć przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Szacunki

Tak jak zostało to opisane powyżej Spółka realizuje zobowiązania do wykonania świadczenia wśród których znaczną część, między innymi te polegające na dostarczeniu funkcjonalnego systemu IT, podlegają wycenie zgodnie ze stopniem zaawansowania. Wycena taka wymaga oszacowania pozostałych do poniesienia kosztów i przychodów w celu dokonania pomiaru stopnia zaawansowania prac na projekcie. Stopień zaawansowania prac ustala się jako stosunek poniesionych kosztów (zwiększających postęp realizacji prac) do kosztów planowanych lub stosunek przepracowanych robocizni w stosunku do całkowitego czasu pracy. Dokonanie wyceny i co za tym idzie rozpoznanie przychodu każdorazowo wymaga dokonania profesjonalnego osądu oraz znaczącej dozy szacunków.

Podobnie zaangażowania szacunków i profesjonalnego osądu wymaga określenie wartości oczekiwanej przychodów z tytułu umów z klientami, w przypadkach, gdy wynagrodzenie z umowy ma charakter zmienny, zazwyczaj polegający na określeniu w umowach kar za opóźnienia w dostawach systemów IT lub usług z nimi związanych.

Przychody operacyjne w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Przychody operacyjne według rodzaju		
Oprogramowanie i usługi własne	733,5	824,4
Oprogramowanie i usługi obce	45,3	36,0
Sprzęt i infrastruktura	26,7	32,9
Razem przychody operacyjne	805,5	893,3

i. Struktura sprzedaży segmentów w rozbiciu na rodzaje przychodów

	Segment Finanse i Bankowość mln PLN	Segment Administracja Publiczna mln PLN	Segment Przedsiębiorstwa mln PLN	Pozostałe mln PLN	Razem mln PLN
12 miesięcy do 31 grudnia 2019					
Oprogramowanie i usługi własne	319,4	308,0	97,9	8,2	733,5
Oprogramowanie i usługi obce	4,5	37,3	3,3	0,2	45,3
Sprzęt i infrastruktura	3,2	19,5	3,9	0,1	26,7
Razem przychody operacyjne	327,1	364,8	105,1	8,5	805,5
12 miesięcy do 31 grudnia 2018					
Oprogramowanie i usługi własne	338,2	346,2	134,4	5,6	824,4
Oprogramowanie i usługi obce	2,6	31,2	2,2	-	36,0
Sprzęt i infrastruktura	2,6	30,4	-	(0,1)	32,9
Razem przychody operacyjne	343,4	407,8	136,6	5,5	893,3

ii. Przychody z tytułu umów z klientami w przychodach operacyjnych ogółem według metody ujęcia w rachunku zysków i strat

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 <i>mln PLN</i>	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 <i>mln PLN</i>
Przychody z tytułu umów z klientami rozpoznawane zgodnie z MSSF 15		
Z tytułu dóbr i usług przekazywanych w miarę upływu czasu, w tym:	750,0	831,4
Segment Finanse i Bankowość	311,0	328,2
Segment Administracja Publiczna	332,4	364,1
Segment Przedsiębiorstwa	98,3	133,5
Segment Pozostałe	8,3	5,6
Z tytułu dóbr i usług przekazanych w określonym momencie, w tym:	55,5	61,9
Segment Finanse i Bankowość	16,1	15,2
Segment Administracja Publiczna	32,4	43,7
Segment Przedsiębiorstwa	6,8	3,1
Segment Pozostałe	0,2	(0,1)
Pozostałe przychody operacyjne	-	-
Razem przychody operacyjne	805,5	893,3

iii. Pozostałe zobowiązania do wykonania świadczenia

W tabeli poniżej przedstawiono informacje na temat łącznej ceny transakcyjnej przypisanej do pozostałych zobowiązań do wykonania świadczenia, które pozostały niespełnione (lub częściowo niespełnione) na koniec okresu sprawozdawczego. Spółka zastosowała praktyczny wyjątek, zgodnie z którym nie musi ona ujawniać informacji o cenie transakcyjnej przypisanej do niewykonanych zobowiązań, jeśli zobowiązanie do wykonania świadczenia stanowi część umowy, której przewidywany okres obowiązywania wynosi jeden rok lub krócej lub też Spółka ujmuje przychody z tytułu spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia w wysokości, którą ma prawo zafakturować.

	<i>mln PLN</i>
Wartość niewykonanych zobowiązań, z których przychody będą rozpoznane w kolejnych latach	
rok 2020*	209,6
rok 2021	98,7
rok 2022 i później	67,5
Razem	375,8

* W linii rok 2020 ujęta została jedynie kwota przypadająca na najbliższy rok z umów, które kończą się po 1 stycznia 2021 lub później, co oznacza, że kwota nie zawiera żadnych przychodów z umów, których data zakończenia przypada w trakcie roku 2020 lub z dniem jego zakończenia.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka przeanalizowała łączną kwotę ceny transakcyjnej przypisanej do zobowiązań do wykonania świadczenia, które pozostały niespełnione (lub częściowo niespełnione) na koniec okresu sprawozdawczego. W efekcie przeprowadzonej analizy stwierdzono, iż na dzień 31 grudnia 2019 roku większość zobowiązań do wykonania świadczenia polegającego na dostawie kompleksowego systemu IT (wycenianych według stopnia zaawansowania) wynika z umów kończących się przed dniem lub dnia 31 grudnia 2020 roku. Podobnie w przypadku umów na utrzymanie systemów IT, znaczącą większość stanowią umowy na czas nieokreślony z terminem wypowiedzenia krótszym niż 12 miesięcy lub umowy na czas określony kończące się przed dniem lub dnia 31 grudnia 2020 roku. W związku z powyższym Spółka uznaje takie zobowiązania do wykonania świadczenia za krótkoterminowe i tym samym podlegające opisanemu wyjątkowi praktycznemu.

Oznacza to, że wskutek zastosowania wyjątku praktycznego w tabeli powyżej zaprezentowano w podziale na lata jedynie tę część zobowiązań, która dotyczy umów kończących się w 2021 roku lub później lub umów na czas nieokreślony z terminami wypowiedzenia dłuższymi niż rok.

iv. Przychody w podziale na kraje

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	mln PLN	mln PLN
Polska	777,2	869,2
Zagranica, w tym:	28,3	24,1
Austria	0,7	1,4
Belgia	3,6	6,6
Czechy	0,1	0,3
Etiopia	0,5	4,8
Francja	0,2	1,0
Gibraltar	2,1	3,2
Luxemburg	0,2	1,2
Niemcy	15,6	-
Nigeria	1,7	-
Rumunia	-	0,5
Słowacja	3,0	5,0
Wietnam	0,1	-
Pozostałe	0,5	0,1
Razem	805,5	893,3

4.2. Struktura kosztów operacyjnych

Wybrane zasady rachunkowości

Spółka prowadzi ewidencję kosztów w układzie rodzajowym oraz w układzie kalkulacyjnym. Koszt własny sprzedaży obejmuje koszty bezpośrednio związane z nabyciem sprzedanych towarów i wytworzeniem sprzedanych usług. Koszty sprzedaży obejmują koszty handlowe i koszty marketingowe (w tym sponsoring). Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z kierowaniem Spółką oraz koszty administracji.

Wartość sprzedanych towarów, materiałów, usług (COGS) to koszty zakupu towarów lub usług podwykonawców (z wyłączeniem outsourcingu personalnego) wykorzystywanych do realizacji projektów. Koszty dotyczą zarówno przychodów prezentowanych jako przychody własne (dot. przychodów z usług, które są realizowane przez podwykonawców, jeśli wykorzystanie zasobów obcych wynika z decyzji Spółki, która traktuje zasoby obce jako substytut zasobów własnych), jak i przychodów obcych (usługi, które muszą być realizowane przez zasoby obce - najczęściej producentów oprogramowania lub sprzętu).

Świadczenia na rzecz pracowników to wszystkie formy świadczeń jednostki oferowane w zamian za pracę wykonaną przez pracowników lub z tytułu rozwiązania stosunku pracy. W przypadku wykonywania przez pracownika pracy na rzecz Spółki, ujmuje się w wyniku przewidywaną niezdyktowaną wartość świadczeń pracowniczych, które zostaną wypłacone w zamian za tę pracę. Poza wynagrodzeniem koszty świadczeń na rzecz pracowników obejmują wszystkie płatne nieobecności, świadczenia wynikające z systemów premiowych występujących w Spółce, a także świadczenia po okresie zatrudnienia.

Koszty związane z funkcjonowaniem Pracowniczych Planów Emerytalne (PPE) są to koszty świadczeń po okresie zatrudnienia w formie programu określonych składek i ujmowane są w pozycji Koszty świadczeń emerytalnych (odpowiednie zobowiązanie pokazywane jest w zobowiązaniach budżetowych).

Szacunki

W związku z faktem, iż Spółka ujmuje koszty zgodnie z metodą memoriałową, część kosztów ujętych w Rachunku zysków i strat, to koszty ujęte wskutek dokonania szacunków dotyczących na przykład spodziewanych kosztów związanych z systemem premiowym, którym objęta jest część pracowników Spółki.

Koszty działalności operacyjnej w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Koszty działalności operacyjnej		
Wartość odsprzedanych towarów, materiałów i usług obcych	(65,6)	(63,2)
Świadczenia na rzecz pracowników	(343,8)	(354,7)
Amortyzacja	(57,8)	(51,5)
Usługi obce *	(163,5)	(168,9)
Pozostałe	(66,4)	(75,3)
Razem	(697,1)	(713,6)
Koszt własny sprzedaży	(573,7)	(588,6)
Koszty sprzedaży	(46,3)	(46,4)
Koszty ogólnego zarządu	(79,0)	(82,0)
Odpis (odwrócenie odpisu) z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług	1,9	3,4
Razem	(697,1)	(713,6)

* W kosztach usług obcych zostały ujęte koszty outsourcingu zasobów ludzkich i koszty podwykonawców wykorzystywanych w projektach IT w kwocie 61,1 mln PLN w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku, a w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku w kwocie 38,2 mln PLN.

W 2019 roku w pozycji 'Pozostałe' w kosztach działalności operacyjnej ujęto przede wszystkim koszty utrzymania majątku i samochodów służbowych w wysokości 42,3 mln PLN oraz koszty reklamy w wysokości 21,3 mln PLN.

W okresie porównywalnym pozostałe koszty działalności operacyjnej zawierały głównie koszty utrzymania majątku i samochodów służbowych w wysokości 49,2 mln PLN oraz koszty reklamy w wysokości 21,2 mln PLN.

i. Koszty świadczeń na rzecz pracowników

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Wynagrodzenia	(285,6)	(298,6)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(23,1)	(24,4)
Koszty świadczeń emerytalnych	(26,8)	(22,4)
Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	(1,7)	(2,2)
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(6,6)	(7,1)
Razem koszty świadczeń pracowniczych	(343,8)	(354,7)

ii. Uzgodnienie kosztów amortyzacji

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie odpisu amortyzacyjnego ujętego w rachunku zysków i strat z tabelami ruchu środków trwałych (5.1), wartości niematerialnych (5.2) oraz aktywa z tytułu prawa do użytkowania (5.3):

	Nota	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Odpis amortyzacyjny za rok wynikający z tabeli ruchu środków trwałych	<u>5.1</u>	(24,1)	(31,2)
Odpis amortyzacyjny za rok wynikający z tabeli ruchu wartości niematerialnych	<u>5.2</u>	(31,0)	(27,5)
Odpis amortyzacyjny za rok wynikający z tabeli ruchu aktywów z tytułu prawa do użytkowania	<u>5.3</u>	(15,2)	-
Odpis amortyzacyjny odniesiony bezpośrednio na pozostałe dochody całkowite		2,4	0,8
Pomniejszenie kosztu amortyzacji z tytułu rozliczenia dotacji do wewnętrznie wytworzonych licencji		1,4	1,3
Kapitalizacja kosztów amortyzacji w ramach realizowanych projektów i prac badawczo-rozwojowych		2,8	-
Razem odpis amortyzacyjny ujęty w rachunku przepływów pieniężnych		(63,7)	(56,6)
Koszty amortyzacji wynajmowanych nieruchomości ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych		5,9	5,1
Razem odpis amortyzacyjny ujęty w kosztach działalności operacyjnej		(57,8)	(51,5)

4.3. Przychody i koszty finansowe
Wybrane zasady rachunkowości

Przychody z odsetek stanowią głównie odsetki od inwestycji w instrumenty dłużne (w tym zwłaszcza udzielone pożyczki) oraz depozyty. Przychody te naliczane są w zamortyzowanym koszcie przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Pozostałe przychody odsetkowe stanowią odsetki od należności z tytułu dostaw i usług oraz rozliczone (odwijane) zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej dyskonto kosztów (zobowiązań).

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy do ich otrzymania (tj. najczęściej w tzw. dniu dywidendy lub w przypadku braku określenia takiego dnia w uchwale zgromadzenia wspólników w dniu podjęcia uchwały o podziale wyniku).

Koszty odsetek wynikających z uzyskanego przez Spółkę finansowania i zobowiązań leasingowych są naliczane według zamortyzowanego kosztu.

Przychody finansowe w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

Przychody finansowe	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Przychody odsetkowe od inwestycji w instrumenty dłużne oraz depozyty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	5,0	6,5
Pozostałe przychody odsetkowe	-	0,2
Dodatnie różnice kursowe	1,1	5,0
Dywidendy otrzymane i należne	114,8	20,5
Zysk ze sprzedaży akcji/udziałów w jednostkach zależnych	1,0	-
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	0,9	8,0
Razem	122,8	40,2

Istotny wzrost przychodów z tytułu dywidend w 2019 w porównaniu do okresu poprzedniego wynikał głównie z faktu wpływu dywidendy od spółki Asseco International.

Koszty finansowe w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

Koszty finansowe	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 <i>mln PLN</i>	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 <i>mln PLN</i>
Koszty odsetek od kredytów bankowych, papierów dłużnych oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług	(0,6)	(2,8)
Koszty odsetek od leasingu	(4,3)	(3,1)
Pozostałe koszty odsetkowe	(1,6)	(2,1)
Straty z tytułu aktualizacji wartości aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	(0,3)
Odpis z tytułu utraty wartości należności	-	(0,1)
Straty z realizacji i/lub wyceny instrumentów pochodnych	(0,7)	(2,8)
Pozostałe koszty finansowe	(0,1)	-
Razem	(7,3)	(11,2)

Dodatnie i ujemne różnice kursowe prezentowane są netto (jako nadwyżka dodatnich nad ujemnymi lub odwrotnie).

4.4. Podatek dochodowy

Wybrane zasady rachunkowości

Spółka ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony. Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres i ujmowana jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie zostało ono zapłacone lub należność, jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty. Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe i nie podlegają dyskontowaniu. Podlegają one kompensacie, jeżeli istnieje możliwość do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat ujmowanych kwot.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Szacunki

Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy możliwość realizacji aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Ocena ta wymaga zaangażowania profesjonalnego osądu i szacunków.

Zgodnie z KIMSF 23, jeżeli w ocenie Spółki jest prawdopodobne, że podejście Spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Spółka określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym. Oceniając to prawdopodobieństwo, Spółka przyjmuje, że organy podatkowe uprawnione do skontrolowania i zakwestionowania sposobu traktowania podatkowego przeprowadzą taką kontrolę i będą miały dostęp do wszelkich informacji.

Jeżeli Spółka stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście Spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas Spółka odzwierciedla skutki niepewności w ujęciu księgowym podatku w okresie, w którym to ustaliła. Spółka ujmuje zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego z wykorzystaniem jednej z dwóch niżej wymienionych metod, w zależności od tego, która z nich lepiej odzwierciedla sposób, w jaki niepewność może się zmaterializować:

- Spółka określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników lub
- Spółka ujmuje wartość oczekiwaną – jest to suma kwot ważonych prawdopodobieństwem spośród możliwych wyników.

Główne składniki obciążenia wyniku z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (bieżącego i odroczonego):

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 <i>mln PLN</i>	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 <i>mln PLN</i>
Bieżący podatek dochodowy oraz korekty lat ubiegłych	(19,7)	(36,1)
Odroczony podatek dochodowy	1,7	(8,1)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(18,0)	(44,2)

W tabeli poniżej zaprezentowano kwotę bieżącego obciążenia podatkowego z tytułu podatku dochodowego za rok 2019 i za okres porównywalny ujętego w rachunku zysków i strat w podziale na rodzaje działalności oraz pozostałe pozycje:

Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 <i>mln PLN</i>	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 <i>mln PLN</i>
Bieżący podatek dochodowy - działalność podstawowa	(23,6)	(33,0)
Bieżący podatek dochodowy - zyski kapitałowe	(1,9)	(0,8)
Korekty deklaracji CIT dotyczące ubiegłych okresów	4,3	(0,8)
Rezerwa na podatek od zagranicznych jednostek kontrolowanych (CFC)	1,5	(1,5)
Razem obciążenie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych ujęte w rachunku zysków i strat	(19,7)	(36,1)

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji. Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiąganym. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają częstym zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonej linii orzecznictwa. Obowiązujące przepisy nie zawsze są jednoznaczne, co dodatkowo powoduje rozbieżności w ich interpretacji. Rozliczenia podatkowe są przedmiotem kontroli organów podatkowych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w rozliczeniach podatkowych, podatnik zobowiązany jest do uiszczenia kwoty zaległości wraz z należnymi odsetkami ustawowymi. Zapłata zaległych zobowiązań nie zawsze zwalnia z odpowiedzialności karno-skarbowej. Opisane zjawiska powodują, że rozliczenia podatkowe są obarczone stosunkowo wysokim ryzykiem. Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres pięciu lat, licząc od końca roku, w którym zostały złożone deklaracje podatkowe. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organy skarbowe.

Poniżej zaprezentowano uzgodnienie podatku dochodowego do wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej.

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
Wynik finansowy brutto z działalności kontynuowanej	224,8	210,7
Obowiązująca stawka podatku dochodowego od osób prawnych	19%	19%
Podatek dochodowy według obowiązującej ustawowej stawki podatkowej	42,7	40,0
Dywidendy otrzymane od spółek zależnych i stowarzyszonych	(19,0)	(2,0)
Koszty dotyczące przychodów z dywidend zwolnionych z opodatkowania	2,2	0,2
Ulga B+R (w tym korekta lat ubiegłych)	(6,4)	-
CIT (różnica pomiędzy podatkiem zaksięgowanym a deklaracją CIT-8)	(0,8)	0,4
Podatek od zagranicznych jednostek kontrolowanych (CFC)	(1,5)	1,5
Kary umowne – rozwiązanie aktywa na podatek odroczony	-	4,2
Odwrócenie odpisu aktualizującego pożyczki	(0,2)	(1,5)
Pozostałe różnice trwałe	1,0	1,4
Podatek dochodowy według efektywnej stawki podatkowej	18,0	44,2
Efektywna stawka podatku dochodowego	8,0%	21,0%

Niska efektywna stopa podatkowa w 2019 roku wynika z zastosowania ulgi na prace badawczo-rozwojowe dotyczące lat poprzednich w bieżącym wyniku.

	Rezerwa z tytułu podatku odroczonego			Aktywa z tytułu podatku odroczonego			Dochody całkowite za okres
	31 grudnia 2019	Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 16	31 grudnia 2018	12 miesięcy do 31 grudnia 2019
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Rzeczowe aktywa trwałe	14,2	-	13,2	8,0	-	8,9	(1,9)
Wartości niematerialne	25,4	-	25,0	-	-	-	(0,4)
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania (na dzień 31.12.2018 aktywa w leasingu finansowym wg MSR 17)	12,8	11,7	5,0	-	-	-	3,9
Wartość akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych	-	-	-	0,7	-	0,7	-
Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	0,1	-	0,1	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy	0,6	-	0,3	0,7	-	0,3	0,1
Pożyczki	0,1	-	0,1	0,1	-	-	0,1
Zapasy	-	-	-	0,1	-	-	0,1
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (czynne)	7,1	-	1,7	1,7	-	3,2	(6,9)
Należności z tytułu dostaw i usług	0,2	-	0,4	2,5	-	2,9	(0,2)
Aktywa z tytułu umów z klientami	9,5	-	23,3	-	-	-	13,8
Pozostałe należności	6,5	-	5,0	4,7	-	3,3	(0,1)
Aktywa długoterminowe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	0,3	-	-	0,2	0,1
Rezerwy	-	-	-	2,5	-	4,4	(1,9)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	-	3,0	-	2,7	0,3
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	-	1,5	-	1,5	-
Zobowiązania finansowe	-	-	-	15,7	13,4	8,6	(6,3)
Pozostałe zobowiązania	1,4	-	-	0,1	-	-	(1,3)
Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	-	-	-	14,7	-	11,8	2,9
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	77,8	11,7	74,3				8,2
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego				56,1	13,4	48,6	(5,9)
Odpis dotyczący braku możliwości realizacji aktywa z tytułu podatku odroczonego				(0,6)	-	(0,6)	-
Aktywa (+)/Rezerwa (-) netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(22,3)	1,7	(26,3)				
Zmiana podatku odroczonego w okresie sprawozdawczym, w tym:							2,3
zmiana podatku odroczonego ujęta bezpośrednio w pozostałych dochodach całkowitych							0,6
zmiana podatku odroczonego ujęta w rachunku zysków i strat							1,7

4.5. Zysk przypadający na jedną akcję

Wybrane zasady rachunkowości

Podstawowy zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto z działalności kontynuowanej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Rozwodniony zysk netto na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto z działalności kontynuowanej za dany okres przez sumę średniej ważonej liczby akcji w danym okresie sprawozdawczym i wszystkich potencjalnych akcji nowych emisji.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym nie występowały w Spółce instrumenty rozładniające.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz ilości akcji, które posłużyły do wyliczenia zysku na jedną akcję:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję (w sztukach)	83 000 303	83 000 303
Zysk netto za okres sprawozdawczy (w milionach PLN)	206,8	166,5
Zysk netto przypadający na jedną akcję (w PLN)	2,49	2,01

4.6. Informacja dotycząca wypłaconej dywidendy

W dniu 26 kwietnia 2019 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Asseco Poland S.A., które postanowiło zysk netto wypracowany w roku obrotowym 2018 w kwocie 166,5 mln PLN przeznaczyć w całości do podziału między Akcjonariuszy, tj. na wypłatę dywidendy. Dodatkowo postanowiono przeznaczyć na wypłatę dywidendy część środków zgromadzonych na kapitale zapasowym, pochodzących z zysków netto z lat ubiegłych w kwocie 88,3 mln PLN. Oznacza to, iż łączna kwota przeznaczona do wypłaty dywidendy wyniosła 254,8 mln PLN, co oznacza dywidendę po 3,07 PLN na jedną akcję. Dzień dywidendy ustalano na dzień 20 maja 2019 roku, a dzień wypłaty dywidendy na dzień 5 czerwca 2019 roku.

W dniu 25 kwietnia 2018 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Asseco Poland S.A., które postanowiło zysk netto wypracowany w roku obrotowym 2017 w kwocie 175,6 mln PLN przeznaczyć w całości do podziału między Akcjonariuszy, tj. na wypłatę dywidendy. Dodatkowo Walne Zgromadzenie postanowiło przeznaczyć do podziału pomiędzy Akcjonariuszy, tj. na wypłatę dywidendy część środków zgromadzonych na kapitale zapasowym, pochodzących z zysku netto z lat ubiegłych w kwocie 74,3 mln PLN. Oznacza to, iż łączna kwota przeznaczona do wypłaty dywidendy wyniosła 249,8 mln PLN, co oznacza dywidendę po 3,01 PLN na jedną akcję. Dzień dywidendy ustalano na dzień 21 maja 2018 roku, a dzień wypłaty dywidendy na dzień 7 czerwca 2018 roku.

V. Noty objaśniające do bilansu

5.1. Rzeczowe aktywa trwałe

Wybrane zasady rachunkowości

Początkowe ujęcie i wycena rzeczowych aktywów trwałych

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdolnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria ich ujęcia na wartości aktywów. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia. Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze środków trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów został przypisany. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się jako element kosztów operacyjnych.

Usunięcie z bilansu

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu składnika aktywów, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży, Spółka aktywuje jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Wszystkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty okresu, w którym je poniesiono.

Szacunki

Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika rzeczowych aktywów trwałych. Dodatkowo na koniec każdego roku obrotowego Spółka weryfikuje okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów.

Okresy użytkowania zostały zaprezentowane w tabeli poniżej:

	Okres (w latach)
Grunty i budynki	0-50
Komputery i inny sprzęt biurowy	3-7
Środki transportu	2-4
Pozostałe środki trwałe	2-40
Inwestycje w obcym środku trwałym	3-10

Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. W 2019 roku nie dokonano istotnych zmian w stosowanych przez Spółkę stawkach amortyzacyjnych.

Zmiana wartości netto rzeczowych aktywów trwałych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym wynikała z następujących ruchów:

	Grunty i budynki	Komputery i inny sprzęt biurowy	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2019 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	229,5	53,5	15,4	7,7	4,1	310,2
Wpływ na bilans otwarcia z MSSF 16	(39,7)	(2,1)	-	-	-	(41,8)
Zwiększenia stanu, z tytułu:	3,3	13,1	7,2	0,9	19,6	44,1
Zakupu i modernizacji	2,3	11,7	6,4	0,9	19,6	40,9
Przesunięcia ze środków trwałych w budowie	0,1	1,4	0,8	-	-	2,3
Przesunięcia z aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	0,9	-	-	-	-	0,9
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(6,2)	(10,7)	(6,0)	(2,6)	(2,4)	(27,9)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(6,0)	(10,5)	(5,0)	(2,6)	-	(24,1)
Sprzedaży i likwidacji	(0,2)	(0,2)	(1,0)	-	-	(1,4)
Przesunięcia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(2,4)	(2,4)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	186,9	53,8	16,6	6,0	21,3	284,6
Na dzień 1 stycznia 2019 roku (po wdrożeniu MSSF 16)						
Wartość brutto	234,9	128,6	26,2	33,0	4,1	426,8
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(45,1)	(77,2)	(10,8)	(25,3)	-	(158,4)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	189,8	51,4	15,4	7,7	4,1	268,4
Na dzień 31 grudnia 2019 roku						
Wartość brutto	238,2	141,7	33,3	33,9	21,3	468,4
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(51,3)	(87,9)	(16,7)	(27,9)	-	(183,8)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	186,9	53,8	16,6	6,0	21,3	284,6

	Grunty i budynki	Komputery i inny sprzęt biurowy	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2018 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	243,4	55,6	14,5	7,7	0,9	322,1
Zwiększenia stanu, z tytułu:	-	10,5	6,3	2,3	6,0	25,1
Zakupu i modernizacji	-	9,6	5,4	1,3	6,0	22,3
Przesunięcia ze środków trwałych w budowie	-	0,9	0,9	1,0	-	2,8
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(13,9)	(12,6)	(5,4)	(2,3)	(2,8)	(37,0)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(11,6)	(12,5)	(4,8)	(2,3)	-	(31,2)
Sprzedaży i likwidacji	(2,3)	(0,1)	(0,6)	-	-	(3,0)
Przesunięcia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(2,8)	(2,8)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	229,5	53,5	15,4	7,7	4,1	310,2
Na dzień 1 stycznia 2018 roku						
Wartość brutto	343,8	126,8	25,9	31,4	0,9	528,8
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(100,4)	(71,2)	(11,4)	(23,7)	-	(206,7)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	243,4	55,6	14,5	7,7	0,9	322,1
Na dzień 31 grudnia 2018 roku						
Wartość brutto	340,4	131,4	26,2	33,0	4,1	535,1
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(110,9)	(77,9)	(10,8)	(25,3)	-	(224,9)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	229,5	53,5	15,4	7,7	4,1	310,2

5.2. Wartości niematerialne

Wybrane zasady rachunkowości

Nabyte wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w ramach oddzielnej transakcji są ujmowane według ceny nabycia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia.

Wartość firmy

Wartość firmy to składnik aktywów reprezentujący przyszłe korzyści ekonomiczne powstające z aktywów nabytych w ramach połączenia przedsięwzięć, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

W sprawozdaniu jednostkowym wartość firmy to wartość powstała z połączeń jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą. Wartość ta została pierwotnie wyliczona jako nadwyżka zapłaconej ceny nad przejętymi, możliwymi do zidentyfikowania aktywami netto, a w księgach jednostkowych ujęta została na moment fuzji przejętych jednostek.

Połączenie jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą to połączenie jednostek gospodarczych, w ramach którego wszystkie łączące się podmioty znajdują się ostatecznie pod kontrolą tej samej strony lub stron zarówno przed, jak i po połączeniu oraz kontrola ta nie jest tymczasowa. W szczególności, chodzi tu o takie transakcje, jak transfer spółek lub przedsięwzięć pomiędzy jednostkami Spółki lub połączenie jednostki dominującej z jej jednostką zależną.

Do rozliczenia skutków połączeń pomiędzy jednostkami znajdującymi się pod wspólną kontrolą Spółka stosuje metodę łączenia udziałów, która zakłada, że:

- aktywa i zobowiązania łączących się jednostek wycenione są w wartościach bilansowych pochodzących ze sprawozdań skonsolidowanych Spółki. Oznacza to, że wartość firmy rozpoznawana wcześniej w sprawozdaniu skonsolidowanym oraz wszystkie inne wartości niematerialne rozpoznane w ramach procesu rozliczenia połączenia są przenoszone do sprawozdania jednostkowego;
- koszty transakcyjne związane z połączeniem są odnoszone do rachunku zysków i strat (koszty finansowe);
- wzajemne salda należności/zobowiązań są eliminowane;
- jakkolwiek różnica pomiędzy kwotą zapłaconą lub przekazaną i objętymi aktywami netto (w wartościach pochodzących ze sprawozdań skonsolidowanych) jest odzwierciedlona w kapitałach własnych jednostki przejmującej (kwota osadzona w kapitale nie stanowi elementu kapitału zapasowego, stąd nie podlega podziałowi);
- rachunek zysków i strat prezentuje wyniki połączonych jednostek od momentu, kiedy nastąpiło połączenie a dane za wcześniejsze okresy nie są przekształcane.

W przypadku przekształceń polegających na wniesieniu aportem inwestycji w jedną jednostkę zależną do drugiej jednostki zależnej lub połączenia dwóch jednostek zależnych od Spółki Asseco Poland S.A., następuje jedynie przeksięgowanie wartości inwestycji w przejmowaną jednostkę zależną na wartość inwestycji w przejmującą jednostkę zależną. Tym samym przeniesienie jednej jednostki zależnej pod drugą jednostkę zależną nie ma wpływu na wynik finansowy Spółki.

Znak towarowy „Asseco”

Wartość niematerialna w postaci znaku towarowego ASSECO została uznana przez Zarząd za wartość niematerialną o nieokreślonym okresie użytkowania. Tym samym wartość ta nie podlega amortyzacji i jest corocznie testowana pod kątem ewentualnej utraty wartości. Decyzja o uznaniu okresu ekonomicznej użyteczności znaku za nieokreślony wynika z oczekiwania Zarządu, iż znak ten będzie się przyczyniał do wypracowywania przez Spółkę przepływów pieniężnych netto w przyszłości przez nieokreślony czas.

Na potrzeby przeprowadzania testu na utratę wartości, wartość znaku towarowego, który został uznany za element majątku wspólnego, jest alokowana na spójnych zasadach (wg klucza alokacji) do poszczególnych segmentów operacyjnych, które są traktowane jako ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne.

Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie

Spółka prezentuje w odrębnych kategoriach produkty końcowe projektów rozwojowych („oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie”) oraz produkty, których proces wytwórczy nie został jeszcze ukończony („koszty niezakończonych projektów rozwojowych”). Składnik wartości niematerialnych wytworzony we własnym zakresie w wyniku prac rozwojowych (lub realizacji etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) jest ujmowany wtedy i tylko wtedy, gdy Spółka jest w stanie wykazać:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się on do użytkowania lub sprzedaży;
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych;
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne;
- dostępność odpowiednich środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;

- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie jest sumą nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz pierwszy dany składnik wartości niematerialnych spełni kryteria ujmowania opisane powyżej. Nie podlegają aktywowaniu wartości nakładów ujętych uprzednio w kosztach. Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie obejmuje nakłady, które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo.

Do kosztów tych zalicza się przede wszystkim: koszty świadczeń na rzecz pracowników, nakłady na materiały i usługi wykorzystane lub bezpośrednio zużyte przy realizacji projektu, koszty amortyzacji sprzętu wykorzystywanego w procesie wytwórczym oraz koszty powierzchni biurowej, która jest zagospodarowana przez zespół wytwórczy.

Do momentu zakończenia prac rozwojowych, skumulowane koszty pozostające w bezpośrednim związku z tymi pracami prezentuje się jako „Koszty niezakończonych projektów rozwojowych”. W momencie ukończenia prac rozwojowych, gotowy efekt prowadzonego procesu wytwórczego jest przenoszony do kategorii „Oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie” i od tego momentu Spółka rozpoczyna amortyzowanie wytworzonego we własnym zakresie oprogramowania. Koszty prac rozwojowych spełniające powyższe kryteria są skapitalizowane i pomniejszone na bilansie o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady dotyczące zakończonych już prac rozwojowych są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są przynajmniej raz w roku oraz zawsze, gdy istnieją ku temu przesłanki poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania, wartości, które nie są użytkowane oraz pozostałe wartości niematerialne są poddawane testom na utratę wartości, jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata ich wartości. Jeżeli wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość możliwą do odzyskania (wyższa z następujących dwóch wartości – ceny sprzedaży netto lub wartości użytkowej), wartość tych aktywów obniżana jest do poziomu wartości odzyskiwalnej. Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych w momencie jego wyksięgowania.

Szacunki

Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika wartości niematerialnych, co opisano w punkcie 5.5 poniżej.

Okres użytkowania wartości niematerialnych zostaje oceniony i uznany za ograniczony lub nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową w oparciu o szacowany okres ich użytkowania, a koszty amortyzacji są ujmowane w rachunku zysków i strat zgodnie z miejscem ich powstania.

Okresy użytkowania zostały zaprezentowane w tabeli poniżej:

Typ	Okres (w latach)
Nabyte licencje i oprogramowanie	2-5
Koszty prac badawczo - rozwojowych	2-10
Relacje z klientami	18-19
Inne	4-18

Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. W 2019 roku nie dokonano istotnych zmian w stosowanych przez Spółkę stawkach amortyzacyjnych w wartościach niematerialnych użytkowanych w 2019 roku.

Koszty wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie są określane i kapitalizowane zgodnie z polityką rachunkowości Spółki. Określenie momentu rozpoczęcia kapitalizacji kosztów jest przedmiotem profesjonalnego osądu kierownictwa co do możliwości (technologicznej oraz ekonomicznej) ukończenia realizowanego projektu. Moment ten jest wyznaczany przez osiągnięcie etapu (kamienia milowego) projektu, w którym Spółka ma uzasadnioną pewność, że jest w stanie ukończyć dany składnik wartości niematerialnych tak, aby nadawał się on do użytkowania lub sprzedaży oraz że przyszłe korzyści ekonomiczne osiągnięte w wyniku użytkowania lub sprzedaży przekroczą koszt wytworzenia danego składnika wartości niematerialnych.

Tym samym określając wartość kosztów, które mogą podlegać kapitalizacji, Zarząd dokonuje oszacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych wygenerowanych przez dany składnik wartości niematerialnych. Corocznie

oraz na każdy dzień bilansowy, na który występuje odpowiednia przesłanka, wartość firmy poddawana jest testowi na utratę wartości. Dokonanie takiego testu wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka generującego przepływy pieniężne i dokonywane jest najczęściej poprzez metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych co wiąże się z potrzebą dokonania szacunków w zakresie przyszłych przepływów pieniężnych, zmian stanu kapitału obrotowego oraz średnioważonego kosztu kapitału.

Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia

Poniższa tabela prezentuje wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia Asseco Poland S.A. z innymi spółkami:

	Relacje z klientami	Wytworzone oprogramowanie	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2019 roku:			
Wartość brutto	130,0	63,1	193,1
Umorzenie	(74,8)	(51,3)	(126,1)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2019	55,2	11,8	67,0
Na dzień 31 grudnia 2019 roku:			
Wartość brutto	130,0	63,1	193,1
Umorzenie	(81,8)	(56,7)	(138,5)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2019	48,2	6,4	54,6
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	(7,0)	(5,4)	(12,4)
Na dzień 1 stycznia 2018 roku:			
Wartość brutto	130,0	63,1	193,1
Umorzenie	(67,8)	(47,5)	(115,3)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2018	62,2	15,6	77,8
Na dzień 31 grudnia 2018 roku:			
Wartość brutto	130,0	63,1	193,1
Umorzenie	(74,8)	(51,3)	(126,1)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2018	55,2	11,8	67,0
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	(7,0)	(3,8)	(10,8)

Zmiana wartości netto wartości niematerialnych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym wynikała z następujących ruchów:

	Wartość firmy	Oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie	Koszty niezakończonych prac rozwojowych	Zakupione oprogramowanie komputerowe, patenty, licencje i inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia	Znak towarowy „ASSECO”	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2019 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	1 932,5	20,3	34,5	21,3	67,0	137,6	2 213,2
Zwiększenia stanu, z tytułu:	-	11,1	27,1	8,5	-	-	46,7
Zakupu i modernizacji	-	-	-	8,5	-	-	8,5
Kapitalizacji kosztów projektów badawczo-rozwojowych	-	-	27,1	-	-	-	27,1
Przeniesienia z kosztów niezakończonych prac rozwojowych	-	11,1	-	-	-	-	11,1
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	-	(8,1)	(12,8)	(10,5)	(12,4)	-	(43,8)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	n/d	(8,1)	n/d	(10,5)	(12,4)	n/d	(31,0)
Sprzedaży i likwidacji	-	-	(1,7)	-	-	-	(1,7)
Przeniesienie do oprogramowania wytworzonego we własnym zakresie	-	-	(11,1)	-	-	-	(11,1)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	1 932,5	23,3	48,8	19,3	54,6	137,6	2 216,1
Na dzień 1 stycznia 2019 roku							
Wartość brutto	2 012,7	91,7	43,9	131,5	193,1	137,6	2 610,5
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(80,2)	(71,4)	(9,4)	(110,2)	(126,1)	-	(397,3)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	1 932,5	20,3	34,5	21,3	67,0	137,6	2 213,2
Na dzień 31 grudnia 2019 roku							
Wartość brutto	2 012,7	102,8	58,2	140,0	193,1	137,6	2 644,4
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(80,2)	(79,5)	(9,4)	(120,7)	(138,5)	-	(428,3)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	1 932,5	23,3	48,8	19,3	54,6	137,6	2 216,1

	Wartość firmy	Oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie	Koszty niezakończonych prac rozwojowych	Zakupione oprogramowanie komputerowe, patenty, licencje i inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia	Znak towarowy „ASSECO”	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2018 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	1 932,5	26,4	23,5	19,3	77,8	137,6	2 217,1
Zwiększenia stanu, z tytułu:	-	1,6	13,4	11,0	-	-	26,0
Zakupu i modernizacji	-	-	-	11,0	-	-	11,0
Kapitalizacji kosztów projektów badawczo-rozwojowych	-	-	13,4	-	-	-	13,4
Przeniesienia z kosztów niezakończonych prac rozwojowych	-	1,6	-	-	-	-	1,6
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	-	(7,7)	(2,4)	(9,0)	(10,8)	-	(29,9)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	n/d	(7,7)	n/d	(9,0)	(10,8)	n/d	(27,5)
Odpis z tytułu trwałej utraty wartości i likwidacja	-	-	(0,8)	-	-	-	(0,8)
Przeniesienie do oprogramowania wytworzonego we własnym zakresie	-	-	(1,6)	-	-	-	(1,6)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 932,5	20,3	34,5	21,3	67,0	137,6	2 213,2
Na dzień 1 stycznia 2018 roku							
Wartość brutto	2 012,7	90,1	32,1	120,5	193,1	137,6	2 586,1
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(80,2)	(63,7)	(8,6)	(101,2)	(115,3)	-	(369,0)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 932,5	26,4	23,5	19,3	77,8	137,6	2 217,1
Na dzień 31 grudnia 2018 roku							
Wartość brutto	2 012,7	91,7	43,9	131,5	193,1	137,6	2 610,5
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(80,2)	(71,4)	(9,4)	(110,2)	(126,1)	-	(397,3)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 932,5	20,3	34,5	21,3	67,0	137,6	2 213,2

Największy udział w saldzie wartości niematerialnych ma wartość firmy powstała w wyniku połączeń, jakie miały miejsce w latach 2007-2016. Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym wartość firmy powstała w wyniku połączeń wynosiła 1 932,5 mln PLN.

Wartość firmy jest zaalokowana do następujących segmentów operacyjnych, które są traktowane jako ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne:

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
	mln PLN	mln PLN
Wartość firmy przypisana do segmentu „Bankowość i Finanse”	896,8	896,8
Wartość firmy przypisana do segmentu „Administracja Publiczna”	854,7	854,7
Wartość firmy przypisana do segmentu „Przedsiębiorstwa”	181,0	181,0
Wartość firmy prezentowana w wartościach niematerialnych	1 932,5	1 932,5

Koszty niezakończonych prac rozwojowych

W roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku skapitalizowane koszty nakładów na prace rozwojowe wyniosły 27,1 mln PLN, z czego 8,8 mln PLN w ramach segmentu „Bankowość i Finanse”, 8,3 mln PLN w segmencie „Administracja Publiczna” oraz 10,0 mln PLN w segmencie „Przedsiębiorstwa”. Natomiast w roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku skapitalizowane koszty nakładów na prace rozwojowe wyniosły 13,4 mln PLN, z czego 2,5 mln PLN w ramach segmentu „Bankowość i Finanse”, 2,8 mln PLN w segmencie „Administracja Publiczna” oraz 8,1 mln PLN w segmencie „Przedsiębiorstwa”.

Do największych projektów realizowanych w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 należały następujące projekty:

- **AUMIS**

Celem projektu jest opracowanie wersji AUMS przygotowanej do sprzedaży i wdrożeń w sektorze power utility jako rozwiązanie klasy Billing&CIS. W szczególności przetłumaczenie na język angielski i przygotowanie do tłumaczenia na inne języki systemu UMTS oraz rozbudowa o funkcjonalności wymagane na rynkach zagranicznych.

Łączna wartość nakładów jakie do dnia 31 grudnia 2019 roku zostały aktywowane na wartości niematerialne wyniosła 28,0 mln PLN z czego 10,0 mln PLN w 2019. Projekt został zakończony 31 grudnia 2019 roku i został przyjęty na wartości niematerialne w I kwartale 2020 roku.

- **AMMSPLUS**

Celem projektu jest zmiana technologii GUI w systemie AMMS. Zostanie opracowane i wdrożone autorskie narzędzie płynnego wdrażania zmian technologicznych w procesie produkcji aplikacji oraz opracowanie prototypowej wersji systemu Asseco Medical Management Solutions PLUS. Jest to produkt przeznaczony dla sektora Służby Zdrowia.

Łączna wartość nakładów jakie do dnia 31 grudnia 2019 roku zostały aktywowane na wartości niematerialne wyniosła 7,5 mln PLN z czego 7,5 mln PLN w 2019. Projekt zostanie zakończony w II kwartale 2021 roku.

5.3. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Wybrane zasady rachunkowości

Zgodnie z *MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli przekazuje prawo do kontroli zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Prawo do kontroli przechodzi na leasingobiorcę na mocy zawartej umowy, jeśli przez cały okres użytkowania dysponuje on łącznie:*

- *prawem do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów oraz*
- *prawem do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów.*

Wyżej opisane zasady identyfikacji leasingu w umowach Spółka stosuje od dnia wdrożenia standardu, natomiast jak to zostało opisane powyżej na dzień pierwszego zastosowania Spółka wykorzystwała dopuszczony w MSSF 16 wyjątek praktyczny. Tym samym dla umów, które zawarte zostały przed dniem pierwszego zastosowania nowego standardu Spółka nie dokonała ponownej oceny czy umowa jest leasingiem lub zawiera komponent leasingowy.

Polityka stosowania do dnia 31 grudnia 2018 roku zgodna z MSR 17 opisana została w sprawozdaniu finansowym Asseco Poland S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 podanym do publicznej wiadomości dnia 25 marca 2019 roku.

Początkowe ujęcie i wycena aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Dla umów zidentyfikowanych jako leasing Spółka ujmuje w swoim bilansie aktywa z tytułu prawa do użytkowania na dzień rozpoczęcia leasingu (tj. na datę, kiedy aktywo objęte umową leasingu jest dostępne dla Spółki do użytkowania). Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są ujmowane początkowo po koszcie. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje: kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia leasingu lub przed tą datą pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe, początkowe koszty bezpośrednio poniesione przez leasingobiorcę oraz szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów.

Późniejsza wycena aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Spółka wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania stosując model kosztu, tj. w pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne straty z tytułu utraty wartości, ale także po odpowiednim skorygowaniu o dokonywane przeliczenia zobowiązania z tytułu leasingu (tj. modyfikacje nieskutkujące koniecznością ujęcia odrębnego leasingu). Amortyzacja prawa do użytkowania w Spółce dokonywana jest co do zasady metodą liniową. Jeżeli w ramach umowy leasingu przeniesione zostanie prawo własności do bazowego składnika aktywów na rzecz Spółki pod koniec okresu leasingu lub jeżeli koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia to, że Spółka skorzysta z opcji kupna, Spółka dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania, począwszy od daty rozpoczęcia aż do końca okresu użytkowania bazowego składnika aktywów. W przeciwnym razie Spółka dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania od daty rozpoczęcia leasingu aż do końca okresu użytkowania tego składnika lub do końca okresu leasingu, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.

Uproszczenia dotyczące umów krótkoterminowych i aktywów o niskiej wartości

Spółka stosuje wyjątek praktyczny dotyczący umów najmu oraz umów o podobnym charakterze zawartych na okres krótszy niż 12 miesięcy od daty rozpoczęcia leasingu.

Wyjątek dotyczący wynajmu aktywów o niskiej wartości jest natomiast w Spółce stosowany dla wynajmu głównie sprzętu IT i pozostałego wyposażenia o niskiej wartości początkowej. Zgodnie z wytycznymi Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości za przedmioty o niskiej wartości uznać można przedmioty, których wartość nie przekracza 5 tys. USD.

Płatności leasingowe w przypadku obu wymienionych wyjątków rozpoznawane są w kosztach operacyjnych w okresie, którego dotyczą, co do zasady metodą liniową. Ujęcie kosztów w odpowiedniej kategorii w wymiarze funkcjonalnym i rodzajowym zależy od przeznaczenia przedmiotu leasingu. Ani aktywo z tytułu prawa do użytkowania ani odpowiadające mu zobowiązanie finansowe nie są w tym przypadku rozpoznawane.

Wyłączenia od stosowania zapisów MSSF 16

Spółka nie stosuje zapisów MSSF 16 do umów najmu lub umów o podobnym charakterze, których przedmiotem są aktywa ujmowane w pozycji wartości niematerialnych i prawnych. MSSF 16 nie ma też zastosowania do umów, których przedmiotem są licencje własności intelektualnej, ponieważ obszar ten objęty jest zakresem MSR 38.

Szacunki

Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Dodatkowo na koniec każdego roku obrotowego Zarząd Spółki dla umów zawartych na czas nieokreślony, dokonuje osądu, aby ustalić z wystarczającą pewnością okres trwania umowy.

Okresy użytkowania zostały zaprezentowane w tabeli poniżej:

	Okres (w latach)
Grunty i budynki	2-70 lat
Komputery i inny sprzęt biurowy	3-4 lata
Środki transportu	5 lat

Do szacowania ewentualnej utraty wartości składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania Spółka stosuje przepisy MSR 36 Utrata wartości aktywów. Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Dodatkowo na koniec każdego roku obrotowego Zarząd Spółki dla umów zawartych na czas nieokreślony, dokonuje osądu, aby ustalić z wystarczającą pewnością okres trwania umowy.

Jak to zostało opisane w nocie 2.5 do niniejszego sprawozdania finansowego z dniem 1 stycznia 2019 roku Spółka wdrożyła nowy standard MSSF 16. W związku z tym wdrożeniem na bilansie Spółki z dniem 1 stycznia pojawiła się nowa pozycja „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania”, która odzwierciedla wartość praw do użytkowania bazowego składnika aktywów wynikających z umów leasingu, najmu, dzierżawy i innych umów o podobnym charakterze spełniających definicję leasingu zgodnie z MSSF 16.

W konsekwencji zastosowania zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego Spółka nie przekształcała danych porównywalnych, dlatego też dane za okres porównywalny nie są prezentowane.

	Grunty i budynki	Komputery i inny sprzęt biurowy	Środki transportu	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2019 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących (po wdrożeniu MSSF 16)	101,4	2,1	0,1	103,6
Zwiększenia stanu, z tytułu:	0,1	-	-	0,1
Zawarcia nowej umowy leasingu	0,1	-	-	0,1
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(16,2)	(0,7)	-	(16,9)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(14,5)	(0,7)	-	(15,2)
Modyfikacji bieżących umów (skrócenia umowy, zmiana stopy procentowej)	(0,4)	-	-	(0,4)
Przedterminowego zakończenia umowy	(1,3)	-	-	(1,3)
Zmiana prezentacji	0,2	-	-	0,2
Na dzień 31 grudnia 2019 roku, z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących	85,5	1,4	0,1	87,0
Na dzień 1 stycznia 2019 roku				
Wartość brutto	167,3	2,8	0,2	170,3
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(65,9)	(0,7)	(0,1)	(66,7)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	101,4	2,1	0,1	103,6
Na dzień 31 grudnia 2019 roku				
Wartość brutto	166,1	2,8	0,2	169,1
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(80,6)	(1,4)	(0,1)	(82,1)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	85,5	1,4	0,1	87,0

5.4. Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Wybrane zasady rachunkowości

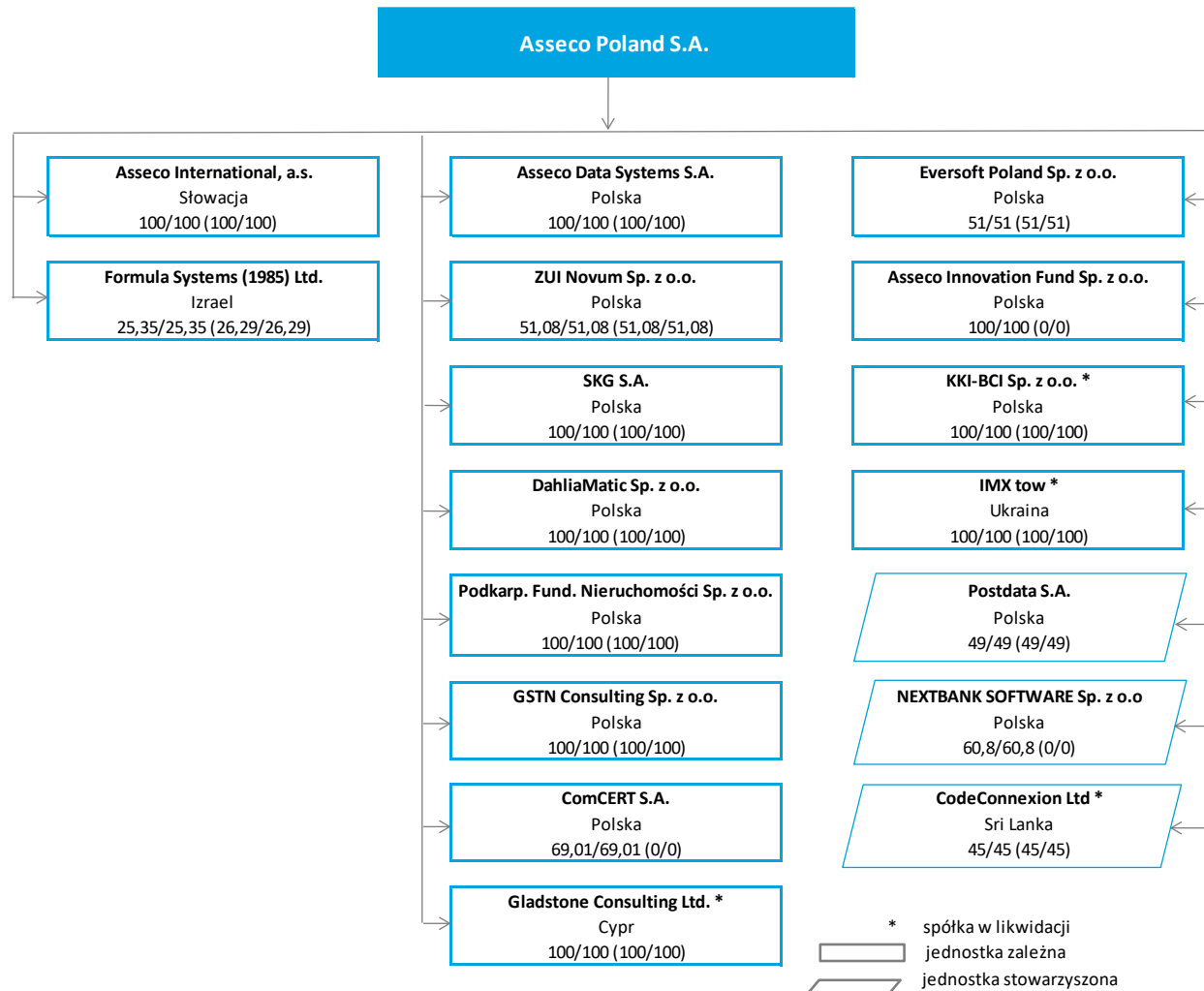
Jednostkami zależnymi są jednostki, co do których spełnione są następujące trzy elementy kontroli:

- Spółka sprawuje władzę nad tymi jednostkami,
- Spółka ma prawo do zmiennych zwrotów wypracowanych w wyniku zaangażowania w te podmioty,
- oraz w przypadku których Spółka ma zdolność do sprawowania władzy w celu wpłynięcia na wysokość zwrotów wypracowanych przez te podmioty.

Jednostkami stowarzyszonymi są takie jednostki, w których Spółka posiada więcej niż 20% oraz nie więcej niż 50% udziału w głosach na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy oraz na które Spółka wywiera znaczący wpływ, ale ich nie współkontroluje, czyli nie są ani jednostkami zależnymi, ani wspólnym przedsięwzięciem.

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych Spółka ujmuje według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości.

Struktura inwestycji Spółki w jednostkach zależnych i stowarzyszonych została zaprezentowana na poniższym schemacie:

100/100 udział w głosach/udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2019 roku (w procentach)
(100/100) udział w głosach/udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2018 roku (w procentach)

Inwestycje kapitałowe Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym zostały zaprezentowane w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Inwestycje w podmioty notowane na aktywnym rynku		
Formula Systems (1985), Ltd.	242,6	242,6
Inwestycje w podmioty nienotowane		
Asseco International A.S.	1 178,7	1 178,7
Asseco Data Systems S.A.	414,6	414,6
Podkarpacki Fundusz Nieruchomości Sp. z o.o.	89,2	89,2
Dahliamatic Sp. z o.o.	73,6	73,6
GSTN Consulting Sp. z o.o. i Gladstone Consulting Ltd.	33,8	33,8
Nextbank Software Sp. z o.o.	17,3	-
SKG S.A.	14,2	14,2
Z.U.I. Novum Sp. z o.o.	3,9	3,9
Comcert S.A.	3,5	-
Asseco Innovation Fund Sp. z o.o.	1,0	-
Postdata S.A. (jednostka stowarzyszona)	1,0	1,0
Eversoft Poland Sp. z o.o.	0,5	0,5
	2 073,9	2 052,1

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku miały miejsce następujące zmiany dotyczące inwestycji Asseco Poland S.A. w jednostki zależne i stowarzyszone:

- **Założenie nowej spółki Asseco Innovation Fund Sp. z o.o.**

W dniu 13 lutego 2019 roku nastąpiła rejestracja nowo utworzonej spółki Asseco Innovation Fund Sp. z o.o. Nowo powstała spółka jest w 100% zależna od Asseco Poland S.A. W dniu 7 sierpnia nastąpiło podwyższenie kapitału Spółki o 200 nowo utworzonych udziałów.

- **Nabycie udziałów w spółce Nextbank Software Sp. z o.o.**

W dniu 25 lutego 2019 roku (na skutek podwyższenia kapitału zakładowego spółki Nextbank Software Sp. z o.o.) dokonano rejestracji dodatkowej emisji udziałów spółki Nextbank Software Sp. z o.o. skierowanej do Asseco Poland S.A. W związku z przeprowadzoną transakcją, Asseco Poland S.A. w dniu 25 lutego 2019 roku nabyło 9,8% udziałów Nextbank Software Sp. z o.o. Następnie w dniu 4 marca 2019 roku w związku z realizacją drugiego warunku umowy inwestycyjnej (zawartej dnia 28 listopada 2018 roku), Asseco Poland S.A. nabyło efektywnie kolejne 51% udziałów spółki. Po dokonanej transakcji (tj. na dzień 4 marca 2019 roku) Asseco Poland S.A. posiada łącznie 60,8% udziałów Nextbank Software Sp. z o.o. Ze względu jednak na postanowienia umowne Asseco Poland S.A. nie będzie sprawowało kontroli nad Nextbank Software Sp. z o.o. w rozumieniu MSSF 10, ponieważ Asseco Poland S.A. przez okres 4 lat nie może zmienić składu Zarządu.

- **Rozpoczęcie likwidacji spółki Gladstone Consulting Ltd.**

W dniu 8 marca 2019 roku rozpoczęto proces likwidacji spółki Gladstone Consulting Ltd. (spółka w 100% zależna od spółki Asseco Poland S.A.). Całość aktywności (zintegrowany zespół działań i aktywów w rozumieniu MSSF 3) wykonywanych dotychczas przez spółkę Gladstone Consulting Ltd. z siedzibą na Cyprze została przejęta przez spółkę GSTN Consulting Sp. z o.o. Zmiana ta miała na celu przeniesienie całej działalności do spółki zlokalizowanej w Polsce.

- **Nabycie udziałów w spółce ComCERT S.A.**

W dniu 20 maja 2019 roku Asseco Poland S.A. nabyło 69,01% udziałów spółki ComCERT S.A. Dodatkowo w tym samym dniu spółka Asseco Poland S.A. podpisała warunkową umowę nabycia pozostałych 30,99% udziałów spółki ComCERT S.A., w ramach której to umowy, Asseco Poland S.A. nabędzie pozostałą część udziałów po spełnieniu przez sprzedającego określonego warunku, którego maksymalny termin wypełnienia upłynie 30 czerwca 2021 r. W związku z przeprowadzoną transakcją nowo nabyta spółka ComCERT S.A. jest jednostką zależną od Asseco Poland S.A.

5.5. Testy na utratę wartości aktywów

Wybrane zasady rachunkowości

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów został przypisany.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub ośrodka, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba, że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie przepływów pieniężnych, a są one w większości niezależnie generowane przez inne aktywa lub Grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa od jego wartości odzyskiwalnej, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do wysokości oszacowanej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowania wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się jako element kosztów operacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako pomniejszenie kosztów operacyjnych. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

Wartość firmy – test na utratę wartości

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy: odpowiada najniższemu poziomowi w Spółce, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. Odpis taki powiększa koszty finansowe w Spółce. Odwrócenie dokonane uprzednio odpisu z tytułu utraty wartości firmy nie jest możliwe.

W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Szacunki

Każdorazowo, przeprowadzenie testu na utratę wartości wymaga oszacowania wartości użytkowych ośrodków lub grupy ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, do których przypisana jest wartość firmy lub/i wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek lub ośrodki i ustaleniu stopy dyskontowej, która jest następnie wykorzystywana do obliczenia wartości bieżącej tych przepływów.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku, jak i w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku, kapitalizacja giełdowa Spółki Asseco Poland S.A. utrzymywała się na poziomie poniżej wartości księgowej aktywów netto Spółki (tzw. „niska kapitalizacja”). Sytuacja ta została przez Zarząd Spółki uznana za czynnik wskazujący na możliwość utraty wartości aktywów Grupy.

Na potrzeby analizy przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości, aktywa Spółki zostały podzielone na dwie grupy:

1. aktywa zaangażowane do prowadzenia działalności operacyjnej Spółki. Aktywa te obejmują między innymi wartość firmy, wartości niematerialne oraz kapitał pracujący Spółki;
2. aktywa związane z działalnością inwestycyjną Spółki – tj. głównie aktywa finansowe oraz inwestycje kapitałowe w spółki zależne i stowarzyszone.

Ad. 1 Aktywa zaangażowane do prowadzenia działalności operacyjnej Spółki

Jak zostało to opisane powyżej wartość firmy powstała w wyniku połączeń została zaalokowana do segmentów operacyjnych Spółki. Wartość poszczególnych ośrodków została następnie powiększona o aktywa operacyjne netto, które są wykorzystywane przez dany ośrodek do generowania przepływów pieniężnych.

Jednocześnie dla celów analizowania utraty wartości do Segmentu Administracji Publicznej dodaliśmy wyniki oraz wartość firmy i aktywa operacyjne netto spółki SKG S.A. oraz ComCERT S.A. Uważamy bowiem, że spółki te, ze względu na portfolio klientów oraz te same osoby zarządzające, wraz ze wspomnianym Segmentem stanowią jeden ośrodek wypracowujący przepływy pieniężne. Analogiczne podejście zostało zastosowane dla spółki GSTN Consulting, która w analizie dołączona została do Segmentu Bankowości i Finansów.

W odniesieniu do każdego ze zidentyfikowanych ośrodków został przeprowadzony test na utratę wartości aktywów poprzez oszacowanie wartości użytkowej ośrodka/segmentu.

Kluczowe założenia zastosowane do obliczenia wartości odzyskiwanej:

- Wartość odzyskiwalna ośrodka została oszacowana na podstawie wartości użytkowej skalkulowanej na bazie prognozy przepływów środków pieniężnych opartej na zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą budżetach finansowych na 2020 rok.
- Szczegółową prognozą objęto okres 5 lat, w czasie którego zostały założone wzrosty przepływów w kolejnych latach, dla reszty okresu funkcjonowania jednostki obliczono wartość rezydualną przy założonym braku wzrostu przepływów.
- Zakładane wzrosty przepływów zależą od strategii dla całej Spółki, taktycznych planów dla jednostek oraz biorą pod uwagę uwarunkowania dla poszczególnych rynków, jednocześnie zaś odzwierciedlają obecny oraz potencjalny portfel zamówień. Potencjalny portfel zamówień zakłada utrzymanie bieżących oraz pozyskanie nowych klientów. Dodatkowo, w związku z faktem, że zarówno w Segmentie Administracji Publicznej, jak i w Segmentie Przedsiębiorstw realizacja budżetów i prognoz w znacznej mierze zależy od pozyskania w przyszłości kilku kontraktów z kluczowymi klientami Spółki, które będą miały znaczący udział w planowanych przychodach i marży, zaznaczyć należy, że w prognozach do testów przyjęto scenariusz kontynuowania współpracy z tymi klientami w długim okresie oraz pozyskanie tych znaczących kontraktów.
- Stopa dyskontowa zastosowana do wyliczenia wartości bieżącej oszacowanych przepływów pieniężnych to szacunek średnioważonego kosztu kapitału Spółki. Poszczególne składniki tej stopy zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych dotyczących stóp wolnych od ryzyka, wartości współczynnika beta (przyjęto wartość β odlewarowanej na poziomie 0,92, która została zalewarowana w oparciu o średnią rynkową strukturę wskaźnika dług/kapitał) oraz wartości oczekiwanej stopy zwrotu z rynku.

Stopy wzrostu wolnych przepływów pieniężnych w ujęciu uśrednionym dla każdego z segmentów, a także średni ważony koszt kapitału zaprezentowano w tabeli poniżej.

Przeprowadzone testy na utratę wartości polegające na oszacowaniu wartości użytkowej za pomocą modelu zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli (tzw. FCFE) wykazały, że wartość użytkowa ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne jest wyższa niż ich wartość użytkowa.

Analiza wrażliwości

Dodatkowo Spółka przeprowadziła analizę wrażliwości w odniesieniu do przeprowadzonego testu na utratę wartości. W analizie tej badano wpływ zmiany:

- zastosowanej stopy dyskonta dla okresu rezydualnego, tj. dla przepływów po 2024 roku;

- średniorocznej stopy zmiany tzw. wolnych przepływów pieniężnych (FCFF) w okresie prognozy, tj. w latach 2020-2024,

jako czynnika wpływającego na wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne, przy założeniu braku zmian pozostałych czynników.

Celem analizy wrażliwości było zbadanie wartości granicznych, które odpowiadałyby na pytanie o ile można zmienić wybrane parametry modelu, aby oszacowana wartość użytkowa ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne zrównała się z jego wartością bilansową. Wyniki przeprowadzonej analizy zostały zestawione w poniższej tabeli:

	Wartość bilansowa ośrodka*	Stopa dyskontowa dla okresu rezydualnego		Średnia stopa zmiany przepływów pieniężnych (FCFF)	
		zastosowana w modelu %	Graniczna %	zastosowana w modelu %	Graniczna %
Segment "Bankowość i Finanse"	2 557,5	7,46%	8,26%	32,2%	31,19%**
Segment "Administracja Publiczna"	1 920,3	7,46%	9,26%	21,4%	18,30%**
Segment "Przedsiębiorstwa"	498,3	7,46%	14,11%	12,96%	4,3%

* Wartość bilansowa ośrodka to rozpoznane w sprawozdaniu finansowym aktywa netto przypisane do segmentu oraz wartość firmy (oznacza to więc, że wartość ta nie uwzględnia długu/gotówki netto)

** Zarówno wartość 31,19%, jak i 18,3% jest w dużej mierze wynikiem planowanych inwestycji w środki trwałe (tzw. CAPEX), które będą miały miejsce głównie w 2020 roku, a które istotnie wpływają na średnią stopę zmiany przepływów pieniężnych.

Jednocześnie dla Segmentu Administracji Publicznej oraz Segmentu Przedsiębiorstw zwracamy uwagę, że w związku z założeniem pozyskania kilku kontraktów o znaczącym udziale w planowanych przychodach z kluczowymi klientami tych segmentów przyjętym do prognoz na latach 2020-2024, zakończenie takiej współpracy lub utrata takich kontraktów będzie miała istotny wpływ na wyniki testu.

Jak to wskazano w tabeli powyżej, dla Segmentu Bankowość i Finanse w modelu przyjętym do analizy zastosowano stopę dyskonta równą 7,5%. Natomiast średnia roczna stopa zmiany przepływów pieniężnych zastosowana w modelu dla okresu od 2020 do 2024 wynosiła w tym segmencie 32,2%. Wartości analogicznych parametrów (tj. WACC i średnioroczny CAGR) zastosowanych w modelu dla Segmentu Administracji Publicznej wynosiły odpowiednio 7,5% oraz 21,4%. W modelu dla Segmentu Przedsiębiorstw z kolei zastosowano tę samą wysokość parametru WACC co w pozostałych segmentach oraz średnią ważoną stopę wzrostu wolnych przepływów pieniężnych równą 13,0%.

Dodatkowo w poniższej tabeli zaprezentowano analizę wrażliwości modeli wyliczających wartości odzyskiwalne ośrodków generujących przepływy pieniężne na zmiany stóp dyskontowych (zastosowaną stopę dyskonta zmieniano w przedziale 0,5 p.p do 1,5 p.p in plus i in minus) oraz na procentową zmianę prognozowanych wolnych przepływów pieniężnych (zmieniano wartość FCFF z modelu o 1%, 3% i 5% in plus i in minus).

Segment Bankowość i Finanse	zmiana wartości stopy dyskonta dla okresu rezydualnego (zmiana podana w punktach procentowych)						
	-1,5 p.p.	-1,0 p.p.	-0,5 p.p.	0,0 p.p.	+0,5 p.p.	+1,0 p.p.	+1,5 p.p.
Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	2 923,7	2 821,9	2 734,7	2 659,2	2 593,1	2 534,9	2 483,2
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	366,1	264,3	177,1	101,6	35,6	(22,6)	(74,3)

Segment Bankowość i Finanse	Zmiana wartość parametru FCFF w latach 2020-2024 (zmieniona o wartość procentową)						
	-5%	-3%	-1%	0%	+1%	+3%	+5%
Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	2 589,9	2 617,6	2 645,3	2 659,2	2 673,0	2 700,7	2 728,5
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	32,4	60,1	87,8	101,6	115,5	143,2	170,9

Segment Administracja Publiczna	zmiana wartości stopy dyskonta dla okresu rezydualnego (zmiana podana w punktach procentowych)						
	-1,5 p.p.	-1,0 p.p.	-0,5 p.p.	0,0 p.p.	+0,5 p.p.	+1,0 p.p.	+1,5 p.p.
Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	2 329,9	2 240,9	2 164,7	2 098,7	2 041,0	1 990,2	1 944,9
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	409,6	320,6	244,4	178,4	120,7	69,8	24,6

Segment Administracja Publiczna	Zmiana wartość parametru FCFF w latach 2020-2024 (zmieniona o wartość procentową)						
	-5%	-3%	-1%	0%	+1%	+3%	+5%
Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	2 033,7	2 059,7	2 085,7	2 098,7	2 111,7	2 137,7	2 163,7
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	113,4	139,4	165,4	178,4	191,4	217,4	243,4

Segment Przedsiębiorstwa	zmiana wartości stopy dyskonta dla okresu rezydualnego (zmiana podana w punktach procentowych)						
	-1,5 p.p.	-1,0 p.p.	-0,5 p.p.	0,0 p.p.	+0,5 p.p.	+1,0 p.p.	+1,5 p.p.
Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	674,7	651,0	630,8	613,3	597,9	584,4	572,4
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	176,4	152,8	132,5	115,0	99,7	86,1	74,1

Segment Przedsiębiorstwa	Zmiana wartość parametru FCFF w latach 2020-2024 (zmieniona o wartość procentową)						
	-5%	-3%	-1%	0%	+1%	+3%	+5%
Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	595,1	602,4	609,6	613,3	616,9	624,1	631,4
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	96,8	104,1	111,4	115,0	118,6	125,9	133,1

Jak to wskazano w tabeli powyżej, dla Segmentu Bankowość i Finanse zidentyfikowanego jako ośrodek generujący przepływy pieniężne w Spółce w modelu przyjętym do analizy zastosowano stopę dyskonta równą 7,5%. Natomiast średnia roczna stopa zmiany przepływów pieniężnych zastosowana w modelu dla okresu od 2020 do 2024 wynosiła w tym segmencie 32,2%. Wartości analogicznych parametrów (tj. WACC i średnioroczny

CAGR) zastosowanych w modelu dla Segmentu Administracji Publicznej wynosiły odpowiednio 7,5% oraz 21,4%. W modelu dla Segmentu Przedsiębiorstw z kolei zastosowano tę samą wysokość parametru WACC co w pozostałych segmentach oraz średnią ważoną stopę wzrostu wolnych przepływów pieniężnych równą 13,0%.

Ad. 2 Aktywa związane z działalnością inwestycyjną

Przeprowadzenie testu z tytułu utraty wartości inwestycji w spółki zależne wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka lub ośrodków Spółki, którymi są poszczególne spółki zależne.

W przypadku ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, którymi są spółki notowane na aktywnym rynku, wartością odzyskiwalną może być wartość rynkowa (tzw. kapitalizacja giełdowa) spółki lub jej wartość użytkowa, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. Tym samym w przypadku ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, którymi są spółki notowane na aktywnym rynku test z tytułu utraty wartości był przeprowadzany w dwóch etapach. W pierwszej kolejności porównywano wartość księgową inwestycji w spółkę z jej wartością rynkową (giełdową). Jeśli wartość rynkowa przewyższała wartość księgową uznawano, że nie występuje utrata wartości danej inwestycji. W przeciwnym przypadku szacowano wartość użytkową inwestycji w spółkę za pomocą modelu zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli (tzw. FCFF).

W poniższej tabeli zaprezentowano porównanie wartości rynkowej inwestycji z jej wartością księgową na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień ostatniego corocznego testu, tj. na dzień 31 grudnia 2018 roku:

	Formula Systems (1985), Ltd.	Asseco South Eastern Europe S.A.	Asseco Business Solutions S.A.
31 grudnia 2019			
wartość księgową	242,6	268,8*	69,0*
wartość kapitalizacji giełdowej	1 012,1	602,4	432,3
nadwyżka (+) /niedobór (-) wartości godziwej nad wartością księgową	769,5	333,6	363,3
31 grudnia 2018			
wartość księgową	242,6	268,8*	69,0*
wartość kapitalizacji giełdowej	558,8	298,8	383,8
nadwyżka (+) /niedobór (-) wartości godziwej nad wartością księgową	316,2	30,0	314,8

*Na dzień 31 grudnia 2019 roku inwestycje w spółki Asseco South Eastern Europe S.A. oraz Asseco Business Solutions S.A. stanowiły jednostki pośrednio zależne od Asseco Poland S.A. Oznacza to, że wartość inwestycji w te spółki jest prezentowane w saldzie inwestycji Asseco Poland w Asseco International, która sprawuje bezpośrednią kontrolę nad wyżej wymienionymi spółkami.

W przypadku inwestycji w spółki nienotowane na aktywnym rynku, wartość odzyskiwalna jest ustalona w oparciu o ich wartość użytkową, która jest szacowana za pomocą modelu zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli (tzw. FCFF).

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość użytkową oszacowano dla inwestycji w podmioty nienotowane na aktywnym rynku.

W wyliczeniach wartości użytkowej ośrodków/grup wypracowujących przepływy pieniężne, którymi są poszczególne spółki zależne, zostały przyjęte następujące założenia:

- w każdej jednostce zależnej analizowano tzw. jednostki biznesowe, które w sumie składają się na budżet i prognozy całej jednostki zależnej;
- szczegółową prognozą objęto okres 5 lat, w czasie którego zostały założone wzrosty przepływów w kolejnych latach, dla reszty okresu funkcjonowania jednostek obliczono wartość rezydualną przy założonym braku wzrostu przepływów;

- zakładane wzrosty przepływów zależą od strategii dla całej Spółki, taktycznych planów poszczególnych jednostek oraz biorą pod uwagę uwarunkowania poszczególnych rynków geograficznych, jak i sektorowych, a ponadto odzwierciedlają obecny oraz potencjalny portfel zamówień. Potencjalny portfel zamówień zakłada utrzymanie bieżących oraz pozyskanie nowych klientów;
- prognozy jednostek zagranicznych zakładają wzrosty przychodów w ich walutach funkcjonalnych;
- stopa dyskonta jest zgodna ze średnioważonym kosztem kapitału dla danej spółki. Poszczególne składniki tej stopy zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopach wolnych od ryzyka, wartości współczynnika beta, która została zalewarowana w oparciu o rynkową strukturę wskaźnika dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej stopy zwrotu z rynku.

Przeprowadzone testy na utratę wartości polegające na oszacowaniu wartości użytkowej za pomocą modelu zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli (tzw. FCFE) wykazały, że wartość użytkowa inwestycji przewyższa ich wartość księgową.

Analiza wrażliwości

Dodatkowo Spółka przeprowadziła analizę wrażliwości w odniesieniu do przeprowadzonego testu na utratę wartości aktywów związanych z działalnością inwestycyjną. W analizie tej badano wpływ zmiany:

- zastosowanej stopy dyskonta dla okresu rezydualnego, tj. dla przepływów po 2024 roku;
- średniorocznej stopy zmiany tzw. wolnych przepływów pieniężnych w okresie prognozy, tj. w latach 2020-2024;

jako czynnika wpływającego na wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne, przy założeniu braku zmian pozostałych czynników.

Celem analizy wrażliwości było zbadanie o ile można zmienić wybrane parametry modelu, aby oszacowana wartość użytkowa ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne zrównała się z wartością bilansową ośrodka. Wyniki przeprowadzonej analizy zostały zestawione w poniższej tabeli:

	Wartość księgowa inwestycji	Stopa dyskontowa dla okresu rezydualnego		Graniczna stopa zmiany wolnych przepływów pieniężnych (FCFE)
		zastosowana w modelu	graniczna	
<i>Inwestycje w podmioty nienotowane</i>				
Asseco Spain S.A.*	77,3	7,6%	29,3%	(13,0%)
Asseco PST (dawniej Exictos) *	103,4	7,5%	∞	(35,4%)
Asseco Data Systems S.A.	414,6	8,4%	18,9%	(7,0%)
Dahlmatic Sp. z o.o.	73,6	11,0%	14,5%	(4,7%)
Asseco Danmark & Peak Consulting*	37,6	8,7%	23,4%	0,5%
Sintagma UAB oraz Asseco Lietuva UAB*	6,6	9,3%	∞	∞
Z.U.I. Novum Sp. z o.o.	3,9	11,0%	∞	∞
Eversoft Poland Sp. z o.o.	0,5	11,0%	∞	(22,2%)
Asseco Central Europe a.s.*	542,8	5,6%	∞	(58,4%)

∞ - oznacza, że wartość graniczna stopy dyskonta dla okresu rezydualnego jest większa niż 100%.

*Na dzień 31 grudnia 2019 roku inwestycja w spółki Asseco Spain S.A. (spółki bezpośrednio zależnej od Asseco Western Europe S.A.), Asseco PST, Asseco Danmark, Peak Consulting, Sintagma UAB, Asseco Lietuva UAB i Asseco Central Europe stanowiły jednostki pośrednio zależne od Asseco Poland S.A. Oznacza to, że wartość inwestycji w te spółki jest prezentowana w saldzie inwestycji Asseco Poland w Asseco International, która sprawuje bezpośrednią kontrolę nad wyżej wymienionymi spółkami.

W efekcie przeprowadzonych testów na utratę wartości stwierdzono, że na dzień 31 grudnia 2019 roku nie wystąpiła konieczność utworzenia odpisu z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostki zależne.

5.6. Należności oraz aktywa z tytułu umów z klientami

Wybrane zasady rachunkowości

Aktywa z tytułu umów z klientami to prawo do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które jednostka przekazała klientowi.

Aktywa z tytułu umów z klientami z przewagą stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur. W przypadku tych aktywów Spółka spełniła swoje zobowiązanie do wykonania świadczenia, ale prawo do wynagrodzenia zależy od spełnienia warunków innych niż tylko upływ czasu, co odróżnia aktywa z tytułu umów od należności z tytułu dostaw i usług.

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 14 do 30 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego. Należności o odległych terminach płatności są ujmowane według wartości bieżącej oczekiwanej zapłaty w pomniejszeniu o ewentualne odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej.

Należności z tytułu dostaw niezafakturowanych to należności z tytułu usług, które zostały wykonane w okresie sprawozdawczym (Spółka spełniła swoje zobowiązanie do wykonania świadczenia), ale za które do dnia bilansowego nie została wystawiona faktura sprzedaży. Na dzień bilansowy Spółka uznaje jednak, że ma bezwarunkowe prawo do otrzymania wynagrodzenia, dlatego klasyfikuje tę pozycję aktywów jako należności.

Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług

Do szacowania odpisu z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone wyceniając odpis z tytułu utraty wartości w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w horyzoncie życia należności. Spółka do oszacowania wartości tego odpisu stosuje macierz rezerw opracowaną na podstawie danych historycznych dotyczących spłat należności przez kontrahentów, skorygowanych w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości. W tym celu Spółka dzieli swoich klientów na homogeniczne grupy i dokonuje statystycznej analizy wiekowej oraz analizy ścisłości należności w oparciu o dane z min. 2 lat wstecz.

Odpis z tytułu utraty wartości jest aktualizowany na każdy dzień sprawozdawczy.

Dla należności z tytułu dostaw i usług przeterminowanych powyżej 180 dni Spółka poza metodą statystyczną szacowania wartości odpisu z tytułu utraty wartości opartą o macierz rezerw stosuje także indywidualne podejście. Dla każdej należności z tytułu dostaw i usług, która jest przeterminowana o ponad 180 dni, a kwota tej należności jest istotna, kierownictwo stosuje profesjonalny osąd na podstawie analizy sytuacji finansowej kontrahenta oraz ogólnych warunków rynkowych.

Odpisy z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów z klientami zalicza się do działalności operacyjnej.

W przypadku pozostałych należności i innych aktywów finansowych Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Odpisy wartości pozostałych należności zalicza się do pozostałej działalności operacyjnej lub do działalności finansowej, jeśli należność powstała wskutek transakcji sprzedaży inwestycji lub innej działalności, której koszty i przychody co do zasady obciążają działalność finansową. Odpisy salda należności wynikającego z naliczonych odsetek zalicza się do kosztów finansowych.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego, całość lub odpowiednia część uprzednio dokonanego odpisu zwiększa wartość danego składnika aktywów.

Szacunki

Każdorazowo Spółka dokonuje profesjonalnego osądu polegającego na oszacowaniu stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur. Podobnie pewna doza szacunków i profesjonalnego osądu potrzebna jest przy dokonywaniu alokacji ceny transakcji do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia.

Spółka szacuje wielkość odpisów aktualizujących wartości należności i aktywów z tytułu umów z klientami zgodnie z nowymi wymogami MSSF 9 Instrumenty finansowe. W podejściu uproszczonym wymaga to analizy statystycznej, która z zasady wiąże się z dokonywaniem pewnych założeń i stosowaniem profesjonalnego osądu.

W tabeli poniżej zostały przedstawione salda należności z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku w rozbiciu na salda od jednostek zależnych, stowarzyszonych i pozostałych powiązanych.

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	1,4	186,0	1,8	191,3
Od jednostek powiązanych, w tym:	-	15,1	-	7,8
Należności zafakturowane	-	3,0	-	4,1
<i>od jednostek zależnych</i>	-	0,4	-	2,9
<i>od jednostek stowarzyszonych</i>	-	0,9	-	0,7
<i>od pozostałych podmiotów powiązanych</i>	-	1,7	-	0,5
Należności niezafakturowane	-	12,1	-	3,7
<i>od jednostek zależnych</i>	-	5,1	-	3,4
<i>od jednostek stowarzyszonych</i>	-	0,3	-	0,3
<i>od pozostałych podmiotów powiązanych</i>	-	6,7	-	-
Od jednostek pozostałych, w tym:	1,4	170,9	1,8	183,5
Należności zafakturowane	-	98,9	-	124,7
Należności niezafakturowane	1,4	72,0	1,8	58,8
Odpis aktualizujący należności nieściągalne (-)	-	(15,1)	-	(17,6)
Razem należności z tytułu dostaw i usług	1,4	170,9	1,8	173,7

W tabeli poniżej zostały przedstawione salda aktywów z tytułu umów na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Aktywa z tytułu umów z klientami				
od jednostek powiązanych, w tym:	-	1,4	-	6,5
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	1,4	-	6,5
<i>od jednostek zależnych</i>	-	1,1	-	5,0
<i>od jednostek stowarzyszonych</i>	-	0,3	-	1,5
od jednostek pozostałych	-	48,7	-	115,9
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	48,7	-	115,9
Razem aktywa z tytułu umów z klientami	-	50,1	-	122,4

Aktywa z tytułu umów z klientami wynikają z przewagi stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur.

Zmiana wartości aktywa z tytułu umów z klientami w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Wartość aktywa z tytułu umów na dzień 1 stycznia	122,4	144,1
Przeklasyfikowanie na należności	(151,1)	(165,6)
Realizacja nowych obowiązków świadczeń bez wystawienia faktury, zmiana wartości szacunkowej ceny transakcyjnej, inne zmiany założeń	78,8	143,9
Wartość aktywa z tytułu umów z klientami na koniec okresu	50,1	122,4

W tabeli poniżej zaprezentowano ruch w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 oraz w analogicznym okresie roku poprzedniego na saldach odpisów na należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów z klientami.

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Stan na dzień 1 stycznia	(17,6)	(20,9)
Utworzenie (+)	(0,7)	(6,6)
Rozwiązanie/wykorzystanie (-)	3,1	9,9
Przeklasyfikowanie z pozostałych należności	0,1	-
Stan na dzień 31 grudnia	(15,1)	(17,6)

Transakcje z podmiotami powiązаныmi zostały przedstawione w punkcie 5.20 not objaśniających do niniejszego sprawozdania finansowego.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem Zarządu Spółki, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe ponad poziom określony odpisem aktualizującym należności.

W poniższej tabeli zaprezentowano strukturę wiekową należności brutto (tj. bez odpisów i dyskonta) na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	mln PLN	%	mln PLN	%
Należności niewymagalne	150,9	63,5%	147,7	46,8%
Należności przeterminowane	26,5	11,2%	34,4	10,9%
Należności przeterminowane do 3 miesięcy	12,0	5,1%	11,0	3,5%
Należności przeterminowane od 3 do 6 miesięcy	2,2	0,9%	5,8	1,8%
Należności przeterminowane od 6 do 12 miesięcy	1,6	0,7%	13,2	4,2%
Należności przeterminowane pow.12 miesięcy	10,7	4,5%	4,4	1,4%
	177,4	74,7%	182,1	57,7%
Należności z tytułu dostaw i usług dochodzone na drodze sądowej	10,0	4,2%	11,0	3,5%
Wiekowanie aktywa z tytułu umów z klientami				
Aktywa z tytułu umów z klientami				
Niewymagalne	50,1	21,1%	122,4	38,8%
Razem	237,5	100%	315,5	100%

W poniższej tabeli zaprezentowano pozostałe należności na dzień 31 grudnia 2019 oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Pozostałe należności	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Należności z tytułu dywidend	-	18,5	-	15,3
Należności z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	0,8	-	0,9	0,2
Należności z tytułu sprzedaży instrumentów finansowych lub inwestycji kapitałowych	64,4	8,2	73,2	8,8
Należności z tytułu wpłaconych kaucji	3,0	5,4	6,8	2,6
Należności dochodzone na drodze postępowania sądowego	-	0,8	-	0,8
Pozostałe należności	-	1,0	-	1,1
Odpis aktualizujący inne należności nieściągalne (-)	-	(12,8)	-	(11,4)
Razem pozostałe należności	68,2	21,1	80,9	17,4

W tabeli poniżej zaprezentowano ruch w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 oraz w analogicznym okresie roku poprzedniego na saldach odpisów na należności pozostałe.

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Stan na dzień 1 stycznia	(11,4)	(12,3)
Utworzenie (+)	(0,1)	(0,6)
Rozwiązanie/wykorzystanie (-)	-	1,5
Różnice kursowe (+)/(-)	(1,3)	-
Stan na dzień 31 grudnia	(12,8)	(11,4)

Saldo należności z tytułu sprzedaży instrumentów finansowych lub inwestycji kapitałowych obejmuje należności z tytułu sprzedaży akcji w spółkach: Formula Systems (1985) Ltd. w wysokości 36,6 mln PLN, Asseco Central Europe 16,4 mln PLN oraz Asseco South Eastern Europe 19,6 mln PLN.

Na odpis aktualizujący inne należności nieściągalne składa się głównie wartość odpisu należności z tytułu dywidendy od R-Style Softlab w wysokości 11,7 mln PLN.

5.7. Czynne rozliczenia międzyokresowe

Wybrane zasady rachunkowości

W rozliczeniach międzyokresowych kosztów wykazywane są wydatki poniesione do dnia bilansowego, które dotyczą przyszłych okresów (czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów) lub są związane z przyszłymi przychodami. W szczególności do rozliczeń międzyokresowych zaliczane są: (i) z góry opłacone usługi obce (w tym usługi utrzymania), które będą świadczone w następnych okresach, (ii) z góry zapłacone ubezpieczenia, prenumeraty, czynsze itp. oraz (ii) pozostałe wydatki poniesione w okresie a dotyczące przyszłych okresów.

Ponadto, Spółka ujmuje jako składnik aktywów koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem oraz koszty wykonania umowy z klientem, jeżeli Spółka spodziewa się, że te koszty odzyska.

Koszty umów z klientami

Koszty pozyskania umowy (doprowadzenia do zawarcia umowy) to dodatkowe (przyrostowe) koszty pozyskania umowy ponoszone przez Spółkę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których Spółka nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta. Spółka ujmuje te koszty jako składnik aktywów, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Okres amortyzacji aktywowanych kosztów z tytułu pozyskania umowy to okres, w którym Spółka wypełnia obowiązki świadczenia wynikające z tej umowy.

Z praktycznego punktu widzenia Spółka ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy jako koszty w momencie ich poniesienia, tylko jeśli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Spółkę, wynosi jeden rok lub krócej.

Koszty wykonania umowy to koszty poniesione w związku z wykonywaniem umowy zawartej z klientem. Spółka ujmuje te koszty jako składnik aktywów, gdy nie są objęte zakresem innego standardu (np. MSR 2 Zapasy, MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe lub MSR 38 Wartości niematerialne), oraz gdy spełniają one wszystkie następujące kryteria:

- koszty te są bezpośrednio powiązane z umową lub z przewidywaną umową z klientem,
- koszty te prowadzą do wytworzenia lub ulepszenia zasobów Spółki, które będą wykorzystywane do spełnienia (lub do dalszego spełniania) zobowiązań do wykonania świadczenia w przyszłości; oraz
- Spółka spodziewa się, że koszty te odzyska.

Koszty skapitalizowane na bilansie są następnie odnoszone do rachunku wyników co do zasady w linii kosztów własnych sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym na saldo czynnych rozliczeń międzyokresowych składały się następujące pozycje:

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Przedpłacone usługi, w tym:	13,9	20,8	5,9	14,2
usługi serwisowe i opłaty licencyjne	12,2	13,9	5,4	9,7
czynsze oraz uśrednienie rat z tytułu leasingu operacyjnego	-	0,3	-	1,2
ubezpieczenia	0,1	0,5	-	0,5
inne usługi	1,6	6,1	0,5	2,8
Wydatki związane z realizacją usług, dla których nie ujęto jeszcze przychodów, w tym:	-	17,5	0,1	1,4
Koszty umów z klientami	-	17,5	0,1	1,4
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	0,2	0,5		0,5
Razem	14,1	38,8	6,0	16,1

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na koniec okresu porównywalnego składały się głównie z kosztów przedpłaconych usług serwisowych i opłat licencyjnych, które będą odnoszone do rachunku zysków i strat sukcesywnie w okresach przyszłych.

5.8. Pozostałe aktywa

Wybrane zasady rachunkowości

Spółka kwalifikuje aktywa finansowe do następujących kategorii wyceny określonych w MSSF 9:

- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Spółka dokonuje klasyfikacji składników aktywów finansowych na podstawie modelu biznesowego Spółki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych. Spółka dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne wtedy i tylko wtedy, gdy zmianie ulega model zarządzania tymi aktywami.

Na moment początkowego ujęcia Spółka klasyfikuje inwestycje w instrumenty kapitałowe (inne niż dotyczące inwestycji w spółki zależne i stowarzyszone), które nie są przeznaczone do obrotu oraz nie są notowane na aktywnym rynku, jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite.

Spółka wycenia natomiast w wartości godziwej przez wynik finansowy instrumenty pochodne oraz inwestycje w instrumenty kapitałowe jednostek notowanych na aktywnym rynku.

Wycena na moment początkowego ujęcia

Z wyjątkiem niektórych należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej. W przypadku składników aktywów finansowych, które nie są zaklasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy Spółka może na moment początkowego ujęcia powiększyć ich wartość godziwą o koszty transakcyjne dające się bezpośrednio przypisać do ich nabycia.

Wycena po początkowym ujęciu

Wycena aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki: (i) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy; oraz (ii) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostającej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem Spółka klasyfikuje: środki pieniężne i ekwiwalenty, pożyczki udzielone (spełniające test klasyfikacyjny SPPI), aktywa z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności podlegające pod zakres MSSF 9.

Należności z tytułu dostaw i usług z terminem zapadalności poniżej 12 miesięcy są wyceniane w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszone o ewentualny odpis z tytułu oczekiwanej straty. Należności długoterminowe podlegające pod zakres MSSF 9 są dyskontowane na dzień bilansowy.

Spółka wycenia aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Przychody z tytułu odsetek z inwestycji w instrumenty dłużne ujmowane są przez Spółkę w wyniku finansowym. Na moment zbycia inwestycji w instrumenty dłużne Spółka ujmuje skumulowane zyski/straty z wyceny w wyniku finansowym.

Wycena aktywów finansowych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki: (i) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz (ii) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostającej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite Spółka klasyfikuje: obligacje skarbowe i korporacyjne oraz inwestycje w instrumenty kapitałowe spółek nienotowanych na aktywnym rynku.

Przychody z tytułu odsetek z inwestycji w instrumenty dłużne ujmowane są przez Spółkę w wyniku finansowym. Dywidendy z instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, Spółka ujmuje jako przychód w wyniku finansowym.

Na moment zbycia inwestycji w instrumenty dłużne Spółka ujmuje skumulowane zyski/straty z wyceny w wyniku finansowym. Spółka na moment zaprzestania ujmowania inwestycji w instrumenty kapitałowe wycenianie w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite nie przenosi do wyniku finansowego skumulowanych zysków lub strat ujętych w pozostałych dochodach całkowitych związanych z wyceną tej inwestycji do wartości godziwej. Zyski i straty z wyceny mogą natomiast zostać przeniesione do innej pozycji w obrębie kapitału własnego, np. do zysków zatrzymanych.

Wycena aktywów finansowych w wartości godziwej przez wyniki finansowe

Spółka ujmuje w wyniku finansowym zmiany wartości godziwych aktywów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii aktywów finansowych. W wyniku finansowym ujmowane są również przychody z tytułu odsetek oraz dywidend otrzymanych z instrumentów kapitałowych notowanych na aktywnym rynku.

Zaprzestanie ujmowania

Spółka wyłącza aktywa finansowe z ksiąg rachunkowych, w sytuacji, gdy: (i) prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły, lub (ii) prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych zostały przeniesione a Spółka dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Utrata wartości aktywów finansowych

MSSF 9 wprowadza nową koncepcję szacowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych. Model strat poniesionych wynikający z MSR 39 zostaje zastąpiony modelem bazującym na stratach oczekiwanych.

Model strat oczekiwanych ma zastosowanie do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, z wyjątkiem inwestycji w instrumenty kapitałowe.

Spółka do szacowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych stosuje następujące podejścia:

- podejście ogólne,
- podejście uproszczone.

Spółka stosuje podejście ogólne do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite oraz do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług i aktywów z tytułu umów z klientami.

W podejściu ogólnym Spółka szacuje odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych na bazie 3-stopniowego modelu bazującego na zmianie ryzyka kredytowego aktywów finansowych od momentu ich początkowego ujęcia.

Jeżeli ryzyko kredytowe danych aktywów finansowych nie wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia (stopień 1), Spółka szacuje odpis z tytułu utraty wartości w horyzoncie 12 miesięcy. W przypadku zidentyfikowania przez Spółkę znacznego wzrostu ryzyka kredytowego aktywów finansowych (stopień 2 i 3), odpis z tytułu utraty wartości szacowany jest w horyzoncie życia aktywów finansowych.

Na każdy dzień sprawozdawczy Spółka analizuje, czy wystąpiły przesłanki wskazujące na znaczny wzrost ryzyka kredytowego posiadanych aktywów finansowych.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów z klientami, Spółka stosuje uproszczone podejście i w związku z tym nie monitoruje zmian ryzyka kredytowego w trakcie życia, a odpis z tytułu utraty wartości wycenia w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w horyzoncie życia należności.

Szacunki

Zgodnie z wymogami MSSF 9 Instrumenty finansowe Spółka na każdy dzień bilansowy odpowiednio klasyfikuje i wycenia udzielone pożyczki, jak również dokonuje szacunków wielkości odpisów aktualizujących ich wartość. Na każdy dzień bilansowy dokonuje się wyceny pochodnych instrumentów finansowych do ich wartości godziwej.

i. Pozostałe aktywa finansowe

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała wymienione w tabeli poniżej kategorie i klasy aktywów finansowych (poza aktywami z tytułu umów z klientami, należnościami z tytułu dostaw i usług oraz środkami pieniężnymi, które prezentowane są w punktach 5.6 i 5.10 not objaśniających do niniejszego sprawozdania finansowego).

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	16,7	0,5	18,3	1,2
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	15,8	0,1	18,0	0,2
Pożyczki udzielone pracownikom	0,9	0,4	0,3	1,0
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy, w tym:	2,8	1,2	1,9	0,2
kontrakty forward na waluty	2,0	1,2	1,1	0,2
akcje w spółkach notowanych na aktywnym rynku (poza spółkami zależnymi i stowarzyszonymi)	0,8	-	0,8	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez pozostałe dochody całkowite, w tym:	8,8	-	26,2	-
akcje i udziały w spółkach nienotowanych (poza spółkami zależnymi i stowarzyszonymi)	8,8	-	26,2	-
Razem	28,3	1,7	46,4	1,4

Pożyczki udzielone, które przejdą test charakterystyki umownych przepływów pieniężnych – tzw. test SPPI, są wyceniane na każdą datę bilansową według zamortyzowanego kosztu. Pożyczki dla podmiotów powiązanych zostały udzielone na warunkach rynkowych.

Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym

Na saldo pożyczek udzielonych podmiotom powiązanym składają się wyłącznie pożyczki udzielone podmiotom kontrolowanym przez Asseco Poland S.A. Na saldo pożyczek udzielonych na dzień 31 grudnia 2019 składa się jedynie pożyczki udzielone przez Spółkę do swoich jednostek zależnych – Podkarpackiego Funduszu Nieruchomości Sp. z o.o. oraz Eversoft Poland Sp. z o.o. Poza pożyczkami ujętymi na saldzie na dzień 31 grudnia 2019 roku Asseco Poland S.A. udzieliło jeszcze pożyczki spółkom kontrolowanym: Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. oraz Asseco Resovia S.A. Pożyczki te zostały jednak w całości odpisane w roku 2017, wskutek czego ich saldo na dzień 31 grudnia 2019 roku było równe zero.

Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy obejmują transakcje typu „forward” na zakup i sprzedaż walut obcych, inwestycje w instrumenty kapitałowe notowane na aktywnym rynku. Transakcje „forward” zostały zawarte w celu zabezpieczenia ryzyka walutowego wynikającego z umów handlowych oraz ryzyka walutowego związanego z umową leasingu finansowego nieruchomości oraz pozostałych umów.

Wartość godziwa kontraktów „forward” oraz instrumentów wbudowanych jest określana na każdy dzień bilansowy przy użyciu modelu, dla którego dane wejściowe są obserwowalne bezpośrednio na rynkach aktywnych. Wartość godziwa portfela aktywów jest określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za te aktywa na aktywnych rynkach. Inwestycje w podmioty notowane na aktywnym rynku, nad którymi Spółka nie sprawuje kontroli ani na które nie wywiera istotnego wpływu, są na każdy dzień bilansowy wyceniane do wartości godziwej na podstawie kursu zamknięcia notowań z dnia bilansowego. Zmiana z tytułu wyceny jest odnoszona w rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez pozostałe dochody całkowite to inwestycje w instrumenty kapitałowe nienotowane na aktywnym rynku. Na saldo na dzień 31 grudnia 2019 roku składają się głównie akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Zmiana salda wynika z faktu, że w 2019 roku ziszczyły się warunki z umowy nabycia Spółki Nextbank Software Sp. z o.o., które spowodowały, że udziały w tej jednostce zostały zreklasifikowane do pozycji jednostki zależne i stowarzyszone.

Zmiany sposobu ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym na 31 grudnia 2019 roku w Spółce nie dokonano zmian w sposobie ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz nie wystąpiły przesunięcia instrumentów pomiędzy hierarchią wartości godziwej ani też nie dokonywano zmian klasyfikacji instrumentów finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa aktywów finansowych nie odbiegała istotnie od ich wartości księgowej.

	Wartość bilansowa	Poziom 1 ⁱ⁾	Poziom 2 ⁱⁱ⁾	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy				
Zawarte kontrakty typu "forward"	3,2	-	3,2	-
Akcje i udziały w spółkach notowanych na rynkach regulowanych	0,8	0,8	-	-
Razem	4,0	0,8	3,2	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez pozostałe dochody całkowite				
Akcje i udziały w spółkach nienotowanych na rynkach regulowanych	8,8	-	-	8,8
Razem	8,8	-	-	8,8

- i. wartość godziwa określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za identyczne aktywa na rynkach aktywnych;
- ii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych;
- iii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe nie są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych

	Wartość bilansowa	Poziom 1 ⁱ⁾	Poziom 2 ⁱⁱ⁾	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy				
Zawarte kontrakty typu "forward"	1,3	-	1,3	-
Akcje i udziały w spółkach notowanych na rynkach regulowanych	0,8	0,8	-	-
Razem	2,1	0,8	1,3	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez pozostałe dochody całkowite				
Akcje i udziały w spółkach nienotowanych na rynkach regulowanych	26,2	-	-	26,2
Razem	26,2	-	-	26,2

Opisy poziomów wartości godziwej są identyczne jak ujawnione pod tabelą powyżej.

ii. Aktywa niefinansowe

Na saldo pozostałych aktywów na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku składały się:

	31 grudnia 2019 mln PLN	31 grudnia 2018 mln PLN
Zaliczki na dostawy	0,9	1,6

5.9. Zapasy

Wybrane zasady rachunkowości

Zapasy są wyceniane przez Spółkę według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Spółka dzieli zapasy na dwie kategorie: towary i części serwisowe (części zamienne oraz sprzęt komputerowy, który został nabyty w celu realizacji kontraktów na usługi utrzymania).

Wartość początkowa części serwisowych jest odnoszona w koszty liniowo na przestrzeni trwania kontraktu na usługi utrzymania, pod które części te zostały nabyte.

Rozchód zapasów ujmowany jest za pomocą metody szczegółowej identyfikacji.

Na każdy dzień bilansowy Spółka analizuje czy wartość bilansowa zapasów jest wyższa lub równa cenie sprzedaży możliwej do uzyskania. Odpisy z tytułu aktualizacji wartości zapasów ujmowane są w kosztach operacyjnych.

Kategoria towarów obejmuje przede wszystkim sprzęt komputerowy oraz licencje obce do odsprzedaży w ramach realizowanych umów wdrożeniowych lub umów, których przedmiotem jest dostawa sprzętu. Tym samym większość towarów jest nabywana w celu realizacji podpisanych lub wysoce prawdopodobnych umów.

	31 grudnia 2019 mln PLN	31 grudnia 2018 mln PLN
Sprzęt komputerowy, licencje obce oraz pozostałe towary do odsprzedaży	8,4	2,5
Sprzęt komputerowy, części zamienne oraz inne materiały utrzymywane w celu realizacji usług serwisowych/utrzymaniowych	0,7	0,9
Odpis aktualizujący (-)	(1,0)	(0,8)
Razem	8,1	2,6

5.10. Środki pieniężne i depozyty

Wybrane zasady rachunkowości

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie, lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy oraz inne instrumenty o wysokim stopniu płynności.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych Spółka przyjęła zasadę pomniejszania salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o wartość zaciągniętych kredytów w rachunkach bieżących, stanowiących element finansowania.

	31 grudnia 2019 mln PLN	31 grudnia 2018 mln PLN
Środki pieniężne na rachunkach bankowych bieżących	80,1	33,6
Środki pieniężne na rachunkach dotyczących płatności split payment	4,4	0,6
Lokaty krótkoterminowe	84,2	230,5
Razem saldo środków pieniężnych wykazane w bilansie	168,7	264,7
Kredyty w rachunku bieżącym wykorzystywane do bieżącego zarządzania płynnością	-	-
Razem saldo środków pieniężnych wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	168,7	264,7

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są zakładane na okresy od jednego dnia do trzech miesięcy i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

5.11. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Wybrane zasady rachunkowości

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników na pełne etaty. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Odpisy w ciągu roku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych stanowią koszt okresu, którego dotyczą. Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Spółki.

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	31 grudnia 2019 mln PLN	31 grudnia 2018 mln PLN
Środki pieniężne	0,7	0,9
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(0,6)	(0,8)
Saldo po skompensowaniu	0,1	0,1
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	(0,8)	(0,8)

5.12. Kapitał zakładowy i pozostałe elementy kapitału własnego

Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym wynosił 83 000 303 PLN i był w całości opłacony. Na kapitał zakładowy składa się 83 000 303 sztuk akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 PLN każda. Spółka nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wartość kapitału zakładowego nie uległa zmianie względem 31 grudnia 2018 roku. Kapitał docelowy Spółki jest równy kapitałowi zakładowemu.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy (zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych – KSH) został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad wartością nominalną, po pomniejszeniu o koszty emisji akcji oraz z zysków lat ubiegłych, które decyzją Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszy Spółki zostały przeznaczone na kapitał zapasowy. Pozostała część kapitału zapasowego prezentowana jest w pozycji zysków zatrzymanych i dotyczy rozliczenia wyników z lat poprzednich zgodnie z KSH.

W celu prezentacji zdolności dywidendowej Spółki w poniższej tabeli przedstawiono składniki i saldo kapitału zapasowego na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.

	31 grudnia 2019 mln PLN	31 grudnia 2018 mln PLN
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	4 180,1	4 180,1
Zyski z lat ubiegłych przeznaczone uchwałami ZWZ na kapitał zapasowy	1 129,1	1 217,3
Wynik na rozliczeniu transakcji na akcjach własnych	(734,0)	(734,0)
	4 575,2	4 663,4

Zdolność dywidendowa

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest zobowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego. W następstwie przekroczenia salda kapitału zapasowego wartości 1/3 kapitału zakładowego wygaś wymieniony wyżej ustawy obowiązek dokonywania dopłat z zysku na kapitał zapasowy. O użyciu kapitału zapasowego, w tym rezerwowego, decyduje Walne Zgromadzenie. Ponadto, nadmienić należy, że, jak to zostało opisane w polityce rachunkowości powyżej, kapitał powstały z połączenia jednostek gospodarczych nie powiększa kapitału zapasowego, a tym samym nie będzie w przyszłości podlegał podziałowi.

Podsumowując należy stwierdzić, że zdolność dywidendowa Asseco Poland S.A. na dzień 31 grudnia 2019 jest równa zyskom z lat ubiegłych przeznaczonych uchwałami ZWZ na kapitał zapasowy (powiększonym o wynik okresu bieżącego), ale to przy założeniu, że ujemny wynik na rozliczeniu transakcji na akcjach własnych pokryty zostanie z agio. Nadwyżkę ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej (agio) można wykorzystać jedynie na pokrycie ewentualnych strat wykazanych w sprawozdaniu finansowym i w związku z tym nie zwiększa ona zdolności dywidendowej Spółki. Nie może też podlegać wypłacie na rzecz akcjonariuszy kapitał zapasowy w wysokości odpowiadającej 1/3 kapitału zakładowego. Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

5.13. Kredyty bankowe i emisje papierów wartościowych

Wybrane zasady rachunkowości

Spółka kwalifikuje zobowiązania finansowe do jednej z kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Według zamortyzowanego kosztu Spółka wycenia kredyty bankowe, pożyczki oraz papiery dłużne. Pozostałe zobowiązania finansowe Spółka wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy, poza wyceną zobowiązań z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (opcje put), które rozliczone są zgodnie z MSSF 3.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki oraz papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji zobowiązań finansowych.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki oraz papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki lub emisji papierów dłużnych oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Spółka usuwa zobowiązania finansowe ze sprawozdania z sytuacji finansowej, wtedy, gdy zobowiązanie to przestało istnieć, tzn., gdy obowiązek wynikający z umowy został wypełniony, umorzony lub wygaś. Różnice pomiędzy wartością bilansową zobowiązania finansowego, które wygaś, a kwotą zapłaty z uwzględnieniem wszystkich przeniesionych aktywów niebędących środkami pieniężnymi ujmuje się w wyniku finansowym.

	Maksymalna wysokość zadłużenia	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
				Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Kredyty w rachunkach bieżących				-	-	-	-
Kredyt w rachunku bieżącym	150,0	WIBOR 1M + marża	2020-06-30	-	-	-	-
Kredyt w rachunku bieżącym	200,0	WIBOR 1M + marża	2020-07-31	-	-	-	-
Kredyt w rachunku bieżącym	150,0	WIBOR 1M + marża	2020-08-31	-	-	-	-
Kredyt w rachunku bieżącym	70,0	WIBOR 1M + marża	2020-04-02	-	-	-	-
Kredyty inwestycyjne				-	-	38,8	13,1
Kredyt inwestycyjny	n/d	WIBOR 3M + marża	2022-11-18*	-	-	19,4	6,6
Kredyt inwestycyjny	n/d	WIBOR 3M + marża	2022-11-18*	-	-	19,4	6,5
Pożyczki otrzymane	n/d	stała stopa	2019-12-25	-	-	-	2,1
RAZEM				-	-	38,8	15,2

*Kredyt inwestycyjny został przedpłacony w pierwszej połowie 2019 roku

Na dzień 31 grudnia 2019 i na 31 grudnia 2018 roku Spółka posiada otwarte linie kredytowe w rachunkach bieżących dające możliwość pozyskania finansowania na kwotę 570 mln PLN. Na dzień 31 grudnia 2019 oraz w okresie porównywalnym nie wystąpiło zadłużenie na posiadanych liniach kredytowych.

W dniu 13 marca 2019 roku Spółka dokonała wypowiedzenia dwóch umów kredytów inwestycyjnych zawartych w dniu 20 września 2010 roku oraz 29 maja 2013 roku, informując jednocześnie o zamiarze wcześniejszej spłaty kredytu wraz z całością należnych odsetek. Na dzień publikacji niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego, Spółka nie posiada żadnego zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów inwestycyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym żadne inne aktywa nie stanowiły zabezpieczenia zaciągniętych kredytów bankowych i pożyczek.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa kredytów i pożyczek nie odbiegała istotnie od ich wartości księgowej.

5.14. Zobowiązania z tytułu leasingu

Wybrane zasady rachunkowości

Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli przekazuje prawo do kontroli zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres czasu w zamian za wynagrodzenie. Prawo do kontroli przechodzi na leasingobiorcę na mocy zawartej umowy, jeśli przez cały okres użytkowania dysponuje on łącznie:

- prawem do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów, oraz
- prawem do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów.

Zobowiązania z tytułu leasingu – początkowe ujęcie

W dacie rozpoczęcia leasingu Spółka wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe Spółka dyskontuje z zastosowaniem krańcowej stopy procentowej.

Opłaty leasingowe obejmują stałe płatności (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe; zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, kwoty gwarantowanej

wartości końcowej oraz cenę wykonania opcji kupna (jeżeli można z wystarczającą pewnością stwierdzić, że Spółka z tej opcji skorzysta) oraz kary pieniężne za wypowiedzenie umowy (jeżeli jest wystarczająca pewność, że Spółka skorzysta z tej opcji).

Zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, są ujmowane od razu jako koszt okresu, w którym zaistniało zdarzenie lub warunek powodujący konieczność uiszczenia opłaty.

Zobowiązania z tytułu leasingu – późniejsza wycena

W kolejnych okresach zobowiązanie z tytułu leasingu pomniejszane jest o dokonane spłaty i powiększane o naliczane odsetki. Do naliczania odsetek Spółka stosuje krańcową stopę leasingobiorcy, która jest sumą wartości stopy wolnej od ryzyka (dla jej określenia Spółka stosuje kwotowania odpowiednich instrumentów pochodnych - IRS lub stawek oprocentowania obligacji rządowych dla odpowiednich walut) oraz premii za ryzyko kredytowe Spółki, które kwantyfikowane jest na bazie dostępnej dla Spółki oferty marż dla kredytów inwestycyjnych odpowiednio zabezpieczonych na aktywach.

W przypadku, gdy w umowie leasingowej dokonywana jest modyfikacja, zmianie ulega okres lub wysokość zasadniczo stałych opłat leasingowych lub następuje zmiana w zakresie osądu co do realizacji opcji kupna wynajmowanego aktywa, wówczas zobowiązanie z tytułu leasingu jest przeliczane, aby odzwierciedlić opisane zmiany. Aktualizacja wartości zobowiązania powoduje również konieczność odpowiedniej aktualizacji wartości aktywa z tytułu prawa do użytkowania.

Okres leasingu dla umów z opcjami przedłużenia

Spółka ustala okres leasingu jako nieodwołalny okres leasingu, łącznie z okresami objętymi opcją przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że opcja zostanie zrealizowana, oraz okresami objętymi opcją wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że opcja nie zostanie wykonana.

Spółka ma możliwość, w ramach niektórych umów leasingu, wydłużyć okres trwania leasingu aktywów. Spółka stosuje osąd przy ocenie, czy istnieje wystarczająca pewność skorzystania z opcji przedłużenia. Oznacza to, że uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią zachętę ekonomiczną do jej przedłużenia lub karę ekonomiczną za jej nieprzedłużenie. Po dacie rozpoczęcia Spółka ponownie ocenia okres leasingu, jeśli wystąpi znaczące zdarzenie lub zmiana okoliczności pozostających pod jej kontrolą i wpływa na jej zdolność do wykonywania (lub niewykonywania) opcji przedłużenia (np. zmiana strategii biznesowej).

Okres leasingu dla umów na czas nieokreślony

Spółka posiada umowy leasingu zawarte na czas nieokreślony oraz umowy, które przekształciły się w umowy na czas nieokreślony, w których obie strony dysponują opcją wypowiedzenia. Ustalając okres leasingu, Spółka określa okres egzekwowalności umowy. Leasing przestaje być egzekwowalny, gdy zarówno leasingobiorca, jak i leasingodawca mają prawo wypowiedzenia umowy bez konieczności uzyskania zezwolenia drugiej strony bez ponoszenia kar większych niż nieznaczące. Spółka ocenia istotność szeroko rozumianych kar, tzn. poza kwestiami stricte umownymi bądź finansowymi, uwzględnia wszelkie inne istotne czynniki ekonomiczne zniechęcające do wypowiedzenia umowy (np. istotne inwestycje w przedmiocie leasingu, dostępność rozwiązań alternatywnych, koszty relokacji). Jeśli ani Spółka jako leasingobiorca, ani leasingodawca nie poniesie istotnej kary za wypowiedzenie (rozumianej szeroko), leasing przestaje być egzekwowalny i jego okres stanowi okres wypowiedzenia. Natomiast w sytuacji, gdy którakolwiek ze stron – zgodnie z profesjonalnym osądem – poniesie istotną karę za wypowiedzenie (rozumianą szeroko), Spółka określa okres leasingu jako wystarczająco pewny (czyli okres, co do którego można z wystarczającą pewnością założyć, że umowa będzie trwać).

Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy

Spółka nie jest w stanie z łatwością ustalić stopy procentowej dla umów leasingowych, dlatego przy wycenie zobowiązania z tytułu leasingu stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Jest to stopa procentowa, jaką Spółka musiałaby zapłacić, aby na podobny okres, w tej samej walucie i przy podobnych zabezpieczeniach pożyczyć środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym.

Spółka jako leasingodawca

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem dotychczas stosowanej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej ujmuje wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych co w latach poprzednich zasad klasyfikacji, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

Szacunki

Wdrożenie i stosowanie MSSF 16 wymagało w Spółce dokonania różnego rodzaju szacunków oraz zaangażowania profesjonalnego osądu. Główny obszar, w którym miało to miejsce dotyczył oceny okresów leasingu, w umowach na czas nieokreślony oraz w umowach, w przypadku których Spółce przysługiwała opcja przedłużenia umowy. Przy ustalaniu okresu leasingu Spółka musiała rozważyć wszystkie fakty i okoliczności, w tym istnienie zachęt ekonomicznych do skorzystania lub nie z opcji przedłużenia umowy oraz z ewentualnej opcji wypowiedzenia umowy. Ustalając okres leasingu Spółka brała również pod uwagę wartość nakładów poniesionych na przystosowanie leasingowanego aktywa do

indywidualnych potrzeb, a w przypadku najmu nieruchomości – wielkość rynku w danej lokalizacji i specyfikę wynajmowanej nieruchomości.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku przedmiotem umów leasingu, w których Spółka jest leasingobiorcą były:

- Najem nieruchomości,
- sprzęt IT.

W poniższej tabeli zaprezentowano saldo zobowiązań z tytułu leasingu na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku. Dane na dzień 31 grudnia 2018 ujęte zostały zgodnie z zapisami MSR 17 (jak to zostało opisane w punkcie 2.5 do niniejszego sprawozdania finansowego) i reprezentują zobowiązania z tytułu leasingu finansowego. Na dzień 31 grudnia 2019 roku natomiast zobowiązanie leasingowe obejmuje już zarówno zobowiązanie z umów rozpoznawanych dotychczas jako leasing finansowy, jak i zobowiązanie z umów leasingu uznawanego zgodnie z MSR 17 za operacyjny, w tym także zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów, które również spełnia definicję leasingu zgodnie z MSSF 16.

	31 grudnia 2019 (MSSF 16)		31 grudnia 2018 (MSR 17)	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Leasing nieruchomości	54,3	26,8	20,4	22,9
Leasing sprzętu IT	0,7	0,8	1,4	0,7
Razem	55,0	27,6	21,8	23,6

Leasing nieruchomości

Wartość netto nieruchomości, będącego przedmiotem umowy leasingu na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 85,5 mln PLN, a na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 13,4 mln PLN.

Przyszłe minimalne przepływy pieniężne oraz zobowiązanie wynikające z umowy leasingu nieruchomości przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2019 <i>mln PLN</i>	31 grudnia 2018 <i>mln PLN</i>
Minimalne opłaty leasingowe		
w okresie krótszym niż 1 rok	29,6	24,8
w okresie 1-5 lat	26,7	20,9
w okresie dłuższym niż 5 lat	102,1	-
Przyszłe minimalne płatności leasingowe	158,4	45,7
Przyszłe koszty odsetkowe	77,4	2,4
Wartość bieżąca zobowiązania leasingowego		
w okresie krótszym niż 1 rok	26,8	22,9
w okresie 1-5 lat	19,6	20,4
w okresie dłuższym niż 5 lat	34,6	-
Zobowiązanie z tytułu leasingu	81,0	43,3

Efektywna stopa procentowa z tytułu powyższego leasingu na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 4,3% natomiast na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 5,8%.

Leasing sprzętu IT

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość netto sprzętu IT będących przedmiotem umów leasingu wynosiła 1,5 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość netto sprzętu IT będących przedmiotem umów leasingu wynosiła 2,1 mln PLN.

Łączne przyszłe przepływy pieniężne oraz zobowiązanie wynikające z umów leasingu sprzętu przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2019 mln PLN	31 grudnia 2018 mln PLN
Minimalne opłaty leasingowe		
w okresie krótszym niż 1 rok	0,8	0,7
w okresie 1-5 lat	0,7	1,4
w okresie dłuższym niż 5 lat	-	-
Przyszłe minimalne płatności leasingowe	1,5	2,1
Przyszłe koszty odsetkowe	-	-
Wartość bieżąca zobowiązania leasingowego		
w okresie krótszym niż 1 rok	0,8	0,7
w okresie 1-5 lat	0,7	1,4
w okresie dłuższym niż 5 lat	-	-
Zobowiązanie z tytułu leasingu	1,5	2,1

Efektywna stopa procentowa z tytułu powyższego leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 5% i nie uległa zmianie w stosunku do dnia 31 grudnia 2018 roku.

W poniższej tabeli zaprezentowano kwoty dotyczące kosztów z leasingu ujęte w rachunków zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku:

	Nota	31 grudnia 2019 mln PLN
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania	<u>5.3</u>	(15,2)
Koszt odsetek z tytułu zobowiązań z tytułu leasingu	<u>4.3</u>	(4,3)
Koszty związane z leasingiem aktywów o niskiej wartości		(0,5)
Koszty związane z leasingiem krótkoterminowym		(2,7)
Przychody z podnajmu powierzchni biurowych		5,0
Razem		(17,7)

5.15. Pozostałe zobowiązania finansowe

Wybrane zasady rachunkowości

Odroczone płatności za nabycie udziałów

Zobowiązania z tytułu odroczonej płatności za nabycie udziałów ujmowane są w wartości bieżącej przewidywanej zapłaty.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności.

Inne zobowiązania finansowe	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Zobowiązania z tytułu nabycia udziałów/akcji	2,2	0,5	1,9	-
Zobowiązania z tytułu forwardów	3,8	0,2	0,3	1,0
Razem	6,0	0,7	2,2	1,0

Saldo zobowiązań z tytułu udziałów/akcji obejmuje odroczone płatności nabycia udziałów w Spółce Nextbank Software w wysokości 1,9 mln PLN oraz w Spółce ComCERT w wysokości 0,8 mln PLN.

Umowa nabycia udziałów/akcji w Spółce Nextbank Software zawarta została w dniu 28 listopada 2018 roku i będzie ostatecznie rozliczona do 7 kwietnia 2021 roku, natomiast umowa nabycia udziałów/akcji w Spółce ComCERT zawarta została w dniu 20 maja 2019 roku i będzie ostatecznie rozliczona do 15 stycznia 2022 roku.

Zobowiązania z tytułu forwardów obejmują transakcje „forward” w walutach obcych, które zostały zawarte w celu zabezpieczenia ryzyka walutowego.

Wartość godziwa kontraktów „forward” jest określana na każdy dzień bilansowy przy użyciu modelu, dla którego dane wejściowe są obserwowalne bezpośrednio na rynkach aktywnych.

Wartość godziwa posiadanych przez Spółkę aktywów i zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku nie różni się znacząco od ich wartości bilansowej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku	Wartość bilansowa	Poziom 1 ⁱ⁾	Poziom 2 ⁱⁱ⁾	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu forwardów	4,0	-	4,0	-
Zobowiązanie wyceniane w zamortyzowanym koszcie	2,7	-	-	2,7
Razem	6,7	-	4,0	2,7

i. wartość godziwa określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za identyczne aktywa na rynkach aktywnych;

ii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych;

iii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe nie są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku	Wartość bilansowa	Poziom 1 ⁱ⁾	Poziom 2 ⁱⁱ⁾	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu forwardów	1,3	-	1,3	-
Zobowiązanie wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1,9	-	-	1,9
Razem	3,2	-	1,3	1,9

Opisy poziomów wartości godziwej są identyczne jak ujawnione pod tabelą powyżej.

5.16. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług dotyczące działalności operacyjnej są ujmowane i wykazywane według kwot wymaganej zapłaty. Zobowiązania te wynikają z dostaw i usług, na które Spółka otrzymała faktury oraz takich, które nie zostały zafakturowane, ale które w ocenie Zarządu Spółki są wysoce prawdopodobne i dla których możliwe było precyzyjne określenie ich wysokości.

Zobowiązania budżetowe to zobowiązania z tytułu podatków i danin publicznych oraz ubezpieczeń społecznych i ceł. Zobowiązania te ustala się w kwocie wymaganej zapłaty zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zobowiązania z tytułu kar umownych projektowych

Kary umowne projektowe stanowią wynagrodzenie za niespełnienie lub nieprawidłowe spełnienie obowiązku świadczenia i wynikają z umowy z klientem raczej niż z ustawodawstwa danego kraju.

Kary umowne projektowe są zmiennym elementem wynagrodzenia i pomniejszają cenę transakcyjną, a zobowiązanie z tytułu kar umownych projektowych jest rodzajem zobowiązania do zwrotu wynagrodzenia, nie jest natomiast zobowiązaniem z tytułu umowy z klientami.

Pozostałe zobowiązania to zobowiązania wobec pracowników z tytułu niewypłaconych na dzień bilansowych wynagrodzeń, zobowiązania z tytułu zakupów środków trwałych i wartości niematerialnych oraz inne zobowiązania.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresach porównywalnych zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów Spółki wynikały z następujących tytułów:

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Wobec jednostek powiązanych, w tym:	-	13,1	-	13,8
Zobowiązania zafakturowane	-	7,9	-	10,7
<i>wobec jednostek zależnych</i>	-	7,7	-	10,6
<i>wobec pozostałych podmiotów powiązanych</i>	-	0,2	-	0,1
Zobowiązania niezafakturowane	-	5,2	-	3,1
<i>wobec jednostek zależnych</i>	-	4,6	-	3,0
<i>wobec pozostałych podmiotów powiązanych</i>	-	0,6	-	0,1
Wobec jednostek pozostałych, w tym:	-	57,3	-	62,0
Zobowiązania zafakturowane	-	40,1	-	38,0
Zobowiązania niezafakturowane	-	17,2	-	24,0
Zobowiązania z tytułu kar umownych	-	-	-	-
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów	-	70,4	-	75,8

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane. Transakcje z podmiotami powiązanymi przedstawione są w punkcie 5.20 not objaśniających do niniejszego sprawozdania finansowego.

Tabela poniżej przedstawia wartość brutto zobowiązań z tytułu dostaw i usług Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdykontowanych płatności.

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	mln PLN	%	mln PLN	%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług				
Zobowiązania wymagalne	9,1	12,9%	32,0	42,2%
Zobowiązania niewymagalne do 3 miesięcy	58,0	82,4%	43,8	57,8%
Zobowiązania niewymagalne od 3 do 6 miesięcy	2,4	3,4%	-	-%
Zobowiązania niewymagalne powyżej 6 miesięcy	0,9	1,3%	-	-%
	70,4	100%	75,8	100%

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym pozostałe zobowiązania Spółki wynikały z następujących tytułów:

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	-	4,6	-	15,1
Pozostałe zobowiązania budżetowe				
Podatek od wartości dodanej (VAT)	-	-	-	3,9
Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	-	5,2	-	4,8
Składki na ubezpieczenia społeczne (ZUS)	-	7,8	-	6,7
Pozostałe	-	0,2	-	0,2
Razem pozostałe zobowiązania budżetowe	-	13,2	-	15,6
Pozostałe zobowiązania				
Zaliczki otrzymane na dotacje do środków trwałych	-	5,6	-	1,8
Zobowiązania z tyt. zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	-	5,2	-	4,1
Inne zobowiązania	0,1	0,7	0,5	1,1
Razem pozostałe zobowiązania	0,1	11,5	0,5	7,0

5.17. Zobowiązania z tytułu umów z klientami

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu umów z klientami to obowiązki jednostki do przekazania na rzecz klienta dóbr i usług, w zamian za które Spółka otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

W ramach zobowiązań z tytułu umów z klientami prezentowane są zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu nierozliczonych na dzień bilansowy licencji z prawem do dostępu, a także przyszłe przychody z tytułu usług takich jak opieka informatyczna (utrzymanie), które są rozliczane w czasie.

Ze względu na dużą różnorodność zobowiązań do wykonania świadczenia trudno jest określić jeden moment, w którym Spółka co do zasady spełnia swoje zobowiązania do wykonania świadczenia. Najczęściej w przypadku kontraktów na wdrożenie kompleksowego systemu IT oraz kontraktów utrzymaniowych Spółka spełnia swoje zobowiązania podczas świadczenia usług dla klientów. W przypadku świadczenia polegającego na dostarczeniu do klienta licencji na oprogramowanie (z prawem do korzystania) Spółka uznaje zobowiązanie do wykonania świadczenia za spełnione w momencie udzielenia licencji, ale nie wcześniej niż z początkiem okresu, w którym klient może zacząć korzystać z tego oprogramowania (najczęściej w momencie przekazania klucza licencyjnego), co w ocenie Spółki jest jednoznaczne z przekazaniem klientowi kontroli nad licencją.

Szacunki

Każdorazowo Spółka dokonuje profesjonalnego osądu i szacunku wartości stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur i alokacji ceny transakcyjnej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania z tytułu umów z klientami Spółki wynikały z tytułów wyszczególnionych w tabeli poniżej:

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Zobowiązania z tytułu umów z klientami				
Wobec jednostek powiązanych, w tym:	-	0,7	-	1,9
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu umów z klientami	-	0,7	-	0,6
<i>wobec jednostek zależnych</i>	-	0,7	-	0,2
<i>wobec pozostałych podmiotów powiązanych</i>	-	-	-	0,4
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	-	-	-	1,3
<i>wobec jednostek zależnych</i>	-	-	-	1,3
Wobec jednostek pozostałych, w tym:	17,5	34,2	8,7	24,6
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu umów z klientami	17,5	26,5	8,7	18,0
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	-	7,7	-	6,6
Razem zobowiązania z tytułu umów z klientami	17,5	34,9	8,7	26,5

Zmiana wartości zobowiązania z tytułu umów z klientami w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 <i>mln PLN</i>	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 <i>mln PLN</i>
Wartość zobowiązania z tytułu umów na dzień 1 stycznia	35,2	29,3
Wystawienie faktur ponad zrealizowany obowiązek świadczenia	(117,8)	(67,8)
Realizacja nowych obowiązków świadczeń bez wystawienia faktury (-); zmiana wartości szacunkowej ceny transakcyjnej, inne zmiany założeń (+) / (-)	135,0	73,7
Wartość zobowiązania z umowy z klientami na koniec okresu	52,4	35,2

5.18. Rezerwy

Wybrane zasady rachunkowości

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Kontrakty uciążliwe

Spółka rozpoznaje rezerwy na umowy rodzące obciążenia, jeżeli nieuniknione całkowite koszty wypełnienia obowiązków przewyższają możliwe do uzyskania korzyści.

Kontraktem uciążliwym jest umowa z klientem, w której łączna kwota przychodów jest niższa niż całkowita łączna wartość kosztów obcych (COGS) oraz kosztów wytworzenia.

W przypadku rozpoznania kontraktu uciążliwego (rozpoznanie to może nastąpić w dowolnym momencie trwania kontraktu), cała przewidywana do poniesienia strata na kontrakcie powinna być od razu ujęta jako koszt bieżącego okresu. Weryfikacja stanu rezerwy na kontrakt uciążliwy dokonywana jest na każdy dzień bilansowy (na dany dzień bilansowy wartość rezerwy powinna być równa różnicy pomiędzy całą planowaną stratą na kontrakcie a stratą zrealizowaną do dnia bilansowego), w efekcie czego może nastąpić zwiększenie lub zmniejszenie rezerwy.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Rezerwa na naprawy gwarancyjne tworzona jest na pokrycie przyszłych przewidywanych kosztów realizacji zobowiązań gwarancyjnych lub serwisowych wynikających z realizowanych kontraktów IT, o ile zobowiązania do świadczenia gwarancji spełniają, w rozumieniu MSSF 15, definicję gwarancji standardowej.

Jeżeli gwarancja spełniające definicję usługi (jest gwarancją ponadstandardową w rozumieniu MSSF 15) tj. gwarancja ma zakres szerszy niż tylko zapewnienie klienta, że dany produkt/usługa jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją, nie są na nią tworzone rezerwy. Świadczenie gwarancji ponadstandardowej jest bowiem zobowiązaniem do wykonania usługi i jako takie powinno być ujęte w przychodach ze sprzedaży, nie zaś w kategorii rezerw.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne (dotycząca gwarancji standardowej) jest zawiązywana w następujących przypadkach:

(i) z klientem nie została podpisana umowa na usługi utrzymaniowe, lub

(ii) zakres umowy utrzymaniowej nie pokrywa całości oczekiwanych kosztów związanych z realizacją zobowiązań gwarancyjnych, lub

(iii) zakres gwarancji producenta dla odsprzedawanego sprzętu jest węższy od gwarancji, do jakiej Spółka zobowiązała się w umowie z klientem.

Wartość rezerwy rozpoznawana na dzień bilansowy jest współmierna ze stanem realizacji kontraktu IT.

Koszty związane ze świadczeniem usług wynikających ze zobowiązania gwarancyjnego pomniejszają w momencie ich ponoszenia wartość zawiązanej rezerwy. Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje weryfikacji wysokości zawiązanych rezerw na naprawy gwarancyjne. Jeśli faktyczna realizacja zobowiązania lub przewidywane przyszłe koszty są niższe/wyższe niż zakładano w momencie początkowego ujęcia rezerwy, rezerwa jest odpowiednio obniżana/zwiększana tak, aby odzwierciedlić bieżące oczekiwania Spółki, co do kosztów realizacji zobowiązania gwarancyjnego w przyszłych okresach.

Świadczenia po okresie zatrudnienia

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia to rezerwa na świadczenia pracownicze (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy i krótkoterminowe świadczenia pracownicze), które są należne po zakończeniu zatrudnienia.

W Spółce funkcjonuje program określonych składek, jednostka wpłaca składki w ustalonej wysokości do odrębnego podmiotu (w warunkach polskiego funduszu ubezpieczeń społecznych) i nie będzie ciążył na niej prawny ani zwyczajowo oczekiwany obowiązek zapłaty dodatkowych składek, jeśli fundusz nie będzie posiadał aktywów w wysokości wystarczającej do zapłaty wszystkich świadczeń pracowniczych, dotyczących pracy wykonanej przez pracownika w okresie bieżącym i w okresach ubiegłych. Spółka tworzy rezerwę na świadczenia po okresie zatrudnienia w oparciu o wyliczenia dokonane przez niezależnego aktuarium. Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Rezerwa na kary umowne

Od 1 stycznia 2019 w rezerwach na kary umowne pokazywane są jedynie rezerwy na kary umowne nie projektowe, czyli rezerwy dotyczące kar niezwiązanych bezpośrednio z realizacją obowiązku świadczenia i stanowiących raczej wynagrodzenie za szkodę (odszkodowanie) niż niespełnienie obowiązku świadczenia. Źródłem kar nie projektowych są raczej przepisy prawa niż umowa i przewidziane w niej kary umowne. Kary umowne projektowe, czyli wynikające z niespełnienia lub nieprawidłowego wykonania obowiązku świadczenia, prezentowane są w pozycji "Zobowiązania z tytułu kar umownych projektowych" (nota 5.16).

Rezerwy na kary umowne prezentowane są w Pozostałych rezerwach.

Rezerwy na ryzyka spraw sądowych i pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy na toczące się postępowania sądowe i tworzone są na bazie dostępnych informacji, w tym zwłaszcza opinii prawników i niezależnych ekspertów. Spółka tworzy rezerwy w przypadku, gdy na koniec okresu sprawozdawczego na Spółce ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych, który można wiarygodnie oszacować i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Szacunki

Należy mieć na uwadze, że wszystkie oszacowane w Spółce rezerwy, w tym zwłaszcza rezerwy na kary umowne oraz na kontrakty uciążliwe, wymagały zaangażowania profesjonalnego osądu i szacunków dla skwantyfikowana najbardziej prawdopodobnej kwoty przyszłego wpływu korzyści ekonomicznych ze Spółki. Szacunek ten może jednak ulec w przyszłości zmianie i faktyczny wpływ korzyści może okazać się większy lub mniejszy od ujętego w sprawozdaniu.

Zmiana wartości rezerw w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym wynikała z następujących ruchów:

	Rezerwa na odszkodowania	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Rezerwa na umowę rodzące obciążenia	Pozostałe rezerwy	Ogółem
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Na dzień 1 stycznia 2019 roku	0,3	2,2	0,1	18,8	0,1	21,5
Zawiązanie (+)	-	0,7	0,1	1,9	-	2,7
Odwrocenie dyskonta (+)	-	-	-	0,9	-	0,9
Wykorzystanie (-) /Rozwiązanie (-)	(0,3)	-	-	(12,5)	-	(12,8)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku, w tym	-	2,9	0,2	9,1	0,1	12,3
Krótkoterminowe	-	0,3	0,2	8,1	0,1	8,7
Długoterminowe	-	2,6	-	1,0	-	3,6
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	1,3	2,1	-	30,1	0,1	33,6
Zawiązanie (+)	-	-	0,1	2,2	-	2,3
Odwrocenie dyskonta (+)	-	-	-	1,6	-	1,6
Wykorzystanie (-) /Rozwiązanie (-)	(1,0)	0,1	-	(15,1)	-	(16,0)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku, w tym	0,3	2,2	0,1	18,8	0,1	21,5
Krótkoterminowe	0,3	0,2	0,1	11,1	0,1	11,8
Długoterminowe	-	2,0	-	7,7	-	9,7

Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych dotyczy obsługi serwisu gwarancyjnego producentów sprzętu komputerowego oraz gwarancji standardowej na własne oprogramowanie, które zostało dostarczone do klientów Spółki

Spółka Asseco Poland S.A. wypłaca odprawę pracownikom przechodzącym na emeryturę, zgodnie z przepisami Kodeksu Pracy, tj. w wysokości jednego średniomiesięcznego wynagrodzenia.

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Stopa dyskontowa (%)	2,00%	3,05%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	2,50%
Prawdopodobieństwo odejścia z pracy przed nabyciem uprawnień do świadczenia (%)	17,60%	17,50%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	5,00%	5,00%

5.19. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów

Wybrane zasady rachunkowości

Rezerwa na niewykorzystane urlopy

Spółka tworzy „rezerwę” (ujmowaną jako element rozliczeń międzyokresowych biernych) na niewykorzystane urlopy, które dotyczą okresów poprzedzających datę bilansową, a będą wykorzystane w przyszłości dla wszystkich pracowników Spółki, ponieważ w warunkach polskich niewykorzystane urlopy stanowią kumulowane płatne nieobecności (nieobecności, do których uprawnienia przechodzą na przyszłe okresy i można je wykorzystać, o ile nie zrobiono tego w bieżącym okresie). Wielkość rezerwy zależy od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia oraz liczby niewykorzystanych, a przysługujących pracownikowi dni urlopu na datę bilansową. Spółka uznaje koszty z tytułu niewykorzystanych urlopów na bazie memoriałowej w oparciu o szacowane wartości i ujmuje je w rachunku zysków i strat w pozycji wynagrodzeń (zgodnie z miejscem ich powstawania).

Rezerwa na premie

Zobowiązanie dotyczące systemów premialnych wynika z pracy pracowników, a nie z transakcji przeprowadzonej z właścicielami Spółki. W związku z tym koszty takich programów (nawet jeśli zakładają one wypłaty premii z zysku) stanowią zawsze koszty działalności Spółki, nie są zaś nigdy ujmowane jako podział zysku.

Spółka ujmuje przewidywane koszty wypłat z zysku i premii wtedy i tylko wtedy, gdy:

- ciąży na niej obecny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek dokonania takich wypłat w wyniku zdarzeń przeszłych oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny takiego zobowiązania.

Bieżące zobowiązanie występuje wtedy i tylko wtedy, gdy jednostka nie ma realnej możliwości wycofania się z dokonania płatności.

Dotacje do budowy aktywów

Dotacje do budowy aktywów to dotacje rządowe, którym udzieleniu towarzyszy podstawowy warunek mówiący o tym, że jednostka kwalifikująca się do ich otrzymania powinna zakupić, wytworzyć lub w inny sposób pozyskać aktywa trwałe. Tego typu dotacją najczęściej towarzyszą dodatkowe warunki wprowadzające ograniczenia co do rodzaju dotowanych aktywów, ich umiejscowienia lub też okresów, w których mają być one nabyte lub utrzymane przez Jednostkę.

Dotacje ujmuje się w momencie, w którym zaistnieje uzasadnione przekonanie, że Spółka spełni warunki związane z dotacją oraz że dotacja zostanie otrzymana. Sposób, w jaki dotacja została otrzymana, nie wpływa na metodę księgową, którą należy przyjąć w stosunku do dotacji. Kwestią istotną natomiast jest cel przeznaczenia otrzymanej dotacji.

W przypadku, gdy otrzymaną przez Spółkę dotacją stanowi dotacja rządowa do aktywów, jej wartość prezentowana jest w bilansie jako przychód przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, zostaje odnoszona na rachunek zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów, poprzez zmniejszenie kosztów odpisu amortyzacyjnego.

Szacunki

Spółka szacuje wysokość zobowiązań w oparciu o przyjęte założenia i metodologię oceniając prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne i za zobowiązania uznaje te kwoty, których prawdopodobieństwo i czas wydatkowania na dzień bilansowy jest wysokie. Rezerwa na premie uzależniona jest w znaczącej części przypadków od szacowań co do zrealizowanego przez Spółkę wyniku na różnych poziomach.

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym	-	33,0	-	33,8
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	-	12,7	-	11,7
Rezerwa na premie dla pracowników i Zarządu	-	20,3	-	22,1
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	32,7	1,5	32,4	1,3
Dotacje do budowy aktywów	32,7	1,5	32,4	1,3
Razem	32,7	34,5	32,4	35,1

Na saldo biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów składają się: rezerwy na niewykorzystane urlopy, rezerwy na wynagrodzenia danego okresu, a przeznaczone do wypłaty w okresach następnych wynikające z zasad systemów premialnych obowiązujących w Spółce.

Saldo rozliczeń międzyokresowych przychodów dotyczy głównie dotacji do budowy aktywów. Dotacje do budowy aktywów to dotacje otrzymane przez Spółkę w związku z realizacją projektów rozwojowych lub projektów związanych z tworzeniem centrów kompetencyjnych IT.

5.20. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Przychody z podmiotami powiązаныmi obejmują przychody ze sprzedaży towarów i usług informatycznych związanych z prowadzonymi projektami informatycznymi, przychodami z najmu powierzchni biurowej oraz działalnością pozostałą. Transakcje z Członkami Zarządu pozostałych spółek Grupy dotyczą przychodów ze sprzedaży akcji.

Zakupy z podmiotami powiązаныmi obejmują nabycia towarów i usług związanych z prowadzonymi projektami informatycznymi, sponsoringiem oraz zakupem usług doradczych.

	Przychody		Zakupy	
	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Transakcje z jednostkami powiązаныmi kapitałowo	23,5	31,2	65,7	79,8
Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi	4,9	6,1	0,2	0,2
Transakcje z podmiotami powiązаныmi osobowo przez Kadrę Zarządzającą i członków Rady Nadzorczej	1,7	3,6	-	1,1
Transakcje z Członkami Zarządu i Prokurentami Asseco Poland S.A.	0,1	-	0,8	0,7
Transakcje z osobami kadry zarządzającej Spółki	-	1,4	-	-
Transakcje z Członkami Rady Nadzorczej	-	-	2,5	1,8
Razem transakcje z podmiotami powiązаныmi	30,2	42,3	69,2	83,6

	Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe oraz aktywa z tytułu umów z klientem na dzień		Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe na dzień	
	31 grudnia 2019 roku mln PLN	31 grudnia 2018 roku mln PLN	31 grudnia 2019 roku mln PLN	31 grudnia 2018 roku mln PLN
Transakcje z jednostkami powiązаныmi kapitałowo	22,2	16,6	12,7	15,7
Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi	1,4	2,4	0,4	-
Transakcje z Kadrą Zarządzającą Grupy	70,6	77,8	-	-
Transakcje z podmiotami powiązаныmi osobowo przez Kadrę Zarządzającą i członków Rady Nadzorczej	0,3	0,5	0,2	0,4
Transakcje z Członkami Zarządu, Członkami Rady Nadzorczej i Prokurentami Asseco Poland S.A.	-	-	0,6	-
Razem transakcje z podmiotami powiązаныmi	94,5	97,3	13,9	16,1

W związku z transakcją nabycia znaczącego pakietu akcji w Spółce Asseco Poland S.A. przez Grupę Cyfrowy Polsat, która efektywnie rozliczona została dnia 30 grudnia 2019 roku i wskutek której na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa Cyfrowy Polsat posiadała sumaryczny udział w kapitale zakładowym i głosach na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki wynoszący 22,95%, Grupa Cyfrowy Polsat została zidentyfikowana jako jednostka powiązana ze Spółką Asseco. W powyższych tabelach wykazane więc zostały salda bilansowe pomiędzy Spółką a jednostkami wchodzącymi w skład Grupy Cyfrowy Polsat na dzień 31 grudnia 2019, obroty dot. zakupów i sprzedaży zostały natomiast pominięte ze względu na nieistotność kwot ujętych w ostatnim dniu 2019 roku.

Saldo należności od podmiotów powiązanych na dzień 31 grudnia 2019 roku obejmuje saldo należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów z klientami w wysokości 16,5 mln PLN oraz saldo pozostałych należności w wysokości 78,0 mln PLN. Saldo należności od podmiotów powiązanych na dzień 31 grudnia 2018 roku obejmuje saldo należności z tytułu dostaw i usług w wysokości 14,3 mln PLN oraz saldo pozostałych należności w wysokości 83,0 mln PLN.

Saldo zobowiązań wobec podmiotów powiązanych na dzień 31 grudnia 2019 roku obejmuje saldo zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z tytułu umów z klientami w wysokości 13,8 mln PLN oraz saldo pozostałych zobowiązań w wysokości 0,1 mln PLN. Saldo zobowiązań wobec podmiotów powiązanych na dzień 31 grudnia 2018 roku obejmuje saldo zobowiązań z tytułu dostaw i usług w wysokości 15,7 mln PLN oraz saldo pozostałych zobowiązań w wysokości 0,4 mln PLN.

Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Podkarpacki Fundusz Nieruchomości Sp. z o.o.	14,1	18,2
Eversoft Poland Sp. z o.o.	1,8	-
Razem	15,9	18,2

Transakcje z podmiotami powiązanymi są zawierane na warunkach rynkowych.

VI. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

6.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

W poniższej tabeli wyszczególniono pozycje, które zostały uwzględnione w linii „Zmiany stanu kapitału pracującego”:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Zmiana stanu zapasów	(5,6)	0,1
Zmiana stanu należności i aktywów z tytułu umów z klientami	78,3	109,8
Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych	0,7	(0,7)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu umów z klientami	5,1	(11,9)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(28,3)	(31,5)
Zmiana stanu rezerw	(9,6)	(12,1)
Razem	40,6	53,7

6.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

W poniższej tabeli zaprezentowano szczegóły dotyczące wpływów i wydatków związanych z rzeczowymi aktywami trwałymi i wartościami niematerialnymi w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych	7,9	2,5
Sprzedaż wartości niematerialnych	1,7	-
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(37,9)	(23,5)
Nabycie wartości niematerialnych	(8,3)	(3,6)
Nakłady na prace rozwojowe	(25,6)	(12,6)

W poniższej tabeli zaprezentowano szczegóły dotyczące wydatków na nabycie akcji i udziałów oraz wpływów ze sprzedaży akcji i udziałów w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku:

Nazwa podmiotu	Wydatki na nabycie akcji i udziałów	Wpływy ze sprzedaży akcji i udziałów
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Asseco Innovation Fund Sp. z o.o.	(1,0)	-
Asseco South Eastern Europe S.A.	-	2,7
Eversoft Sp. z o.o.	(2,6)	-
SAPIENS TECHNOLOGIES (1982) LTD.	-	1,0
Asseco Central Europe, a.s.	-	4,3
Formula Systems (1985), Ltd.	-	2,8
Razem	(3,6)	10,8

W poniższej tabeli zaprezentowano szczegóły dotyczące wpływów z tytułu pożyczek spłaconych oraz wypływów związanych z pożyczkami udzielonymi w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku:

Nazwa podmiotu	Pożyczki spłacone	Pożyczki udzielone
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Podkarpacki Fundusz Nieruchomości Sp. z o.o.	4,0	-
Asseco Resovia S.A.	0,5	-
Eversoft Sp. z o.o.	0,3	(2,0)
Pożyczki pracownicze	1,7	(1,8)
Razem	6,5	(3,8)

6.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

- Dywidendy wypłacone - pozycja zawiera dywidendę wypłaconą przez Spółkę w wysokości 254,8 mln PLN (szczegóły dotyczące dywidendy za 2018 rok zostały przedstawione w punkcie 4.6 not objaśniających);
- Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek w wysokości 53,8 mln PLN są głównie związane ze spłatą rat kredytu inwestycyjnego w kwocie 51,6 mln PLN, jaki został zaciągnięty na budowę biura Spółki w warszawskim Wilanowie oraz spłaceniu otrzymanych pożyczek;
- Wydatki z tytułu leasingu:

Całkowity wypływ środków pieniężnych z tytułu spłaty zobowiązań leasingowych wyniósł w 2019 roku 39,4 mln PLN, z czego:

- 31,9 mln PLN to spłata zobowiązań rozpoznawanych jako zobowiązania leasingowe zgodnie z MSSF 16,
- 4,3 mln PLN to spłata odsetek od wyżej wymienionych zobowiązań,
- 3,2 mln PLN to spłata zobowiązań leasingowych korzystających z wyjątku praktycznego dot. leasingów krótkoterminowych oraz leasingów o niskiej wartości.

Nowy standard spowodował, że znaczna część opłat za wynajem i czynszów, które do tej pory obciążały działalność operacyjną w rachunku przepływów pieniężnych, w roku 2019 została uznana za spłatę zobowiązań leasingowych i ujęta w ramach działalności finansowej.

		Oprocentowane Kredyty bankowe, pożyczki <i>mln PLN</i>	Leasing (MSSF 16) <i>mln PLN</i>	Zobowiązania z tytułu dywidend <i>mln PLN</i>	Dotacje <i>mln PLN</i>
Na dzień 1 stycznia 2019		54,0	45,4	-	1,4
Wpływ wdrożenia MSSF 16 na bilans otwarcia		-	70,5	-	-
Na dzień 1 stycznia po uwzględnieniu wpływu MSSF 16		54,0	115,9	-	1,4
Przepływy gotówkowe	Wpływy	-	-	-	5,1
	Kontrakty forward -wpływy	-	0,1	-	-
	Spłata kapitału - wydatek	(53,8)	(31,9)	(254,8)	-
	Spłata odsetek - wydatek	(0,6)	(4,3)	-	-
Zmiany bezugotówkowe	Naliczone odsetki	0,4	4,3	-	-
	Bezugotówkowy wzrost zobowiązań	-	(1,4)	254,8	-
	Różnice kursowe ujęte w przychodach/kosztach finansowych	-	(0,2)	-	-
Na dzień 31 grudnia 2019		-	82,5	-	6,5

		Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki mln PLN	Leasing finansowy (MSR 17) mln PLN	Zobowiązania z tytułu dywidend mln PLN	Dotacje mln PLN
Na dzień 1 stycznia 2018		88,9	65,5	-	9,9
Przepływy gotówkowe	Wpływy	-	-	-	1,0
	Spłata kapitału - wydatek	(34,6)	(21,9)	(249,8)	-
	Spłata odsetek - wydatek	(2,4)	(3,2)	-	-
	Wypływy	-	-	-	(9,5)
Zmiany bezugotówkowe	Naliczone odsetki	2,1	3,2	-	-
	Bezugotówkowy wzrost zobowiązań	-	-	249,8	-
	Różnice kursowe ujęte w przychodach/kosztach finansowych	-	1,8	-	-
Na dzień 31 grudnia 2018		54,0	45,4	-	1,4

VII. Noty objaśniające cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Asseco Poland S.A. narażona jest na szereg rodzajów ryzyk mających źródła zarówno w sytuacji makroekonomicznej Polski, jak i mikroekonomicznej w samej Spółce. Głównymi czynnikami rynkowymi mogącymi wywierać negatywny wpływ na wynik Spółki są: (i) wahania kursów walut obcych względem złotego oraz (ii) zmiany rynkowych stóp procentowych.

▪ Ryzyko zmian kursów walutowych

Podstawową walutą operacyjną Spółki jest polski złoty, jednak niektóre kontrakty IT oraz umowa leasingu nieruchomości denominowane są w walucie obcej (EUR i USD).

W związku z tym Spółka narażona jest na wahania wyniku będące rezultatem różnic w kursie waluty obcej w stosunku do polskiego złotego w okresie od daty zawarcia kontraktu do daty wystawienia lub płatności faktury.

Identyfikacja: Zgodnie z obowiązującymi w Spółce procedurami zawierania kontraktów handlowych każda umowa zawarta lub denominowana w walucie obcej podlega szczególnej ewidencji.

Pomiar: Miarą ekspozycji na ryzyko kursowe jest wartość kontraktu w walucie obcej oraz nominalna wartość instrumentów finansowych powstałych w wyniku zawarcia instrumentów pochodnych na rynku finansowym z drugiej strony. Obowiązujące procedury prowadzenia projektów informatycznych nakazują systematyczne aktualizowanie harmonogramów przepływów pieniężnych poszczególnych projektów.

Cel: Celem przeciwdziałania ryzyku zmian kursów walut jest ograniczenie ich negatywnego wpływu na wynik projektów.

Środkiem stosowanym do zabezpieczeń kontraktów rozliczanych w walucie obcej są proste instrumenty pochodne typu forward (z dostawą lub bez, w zależności od zabezpieczanego kontraktu).

Dopasowanie zabezpieczenia ryzyka walutowego polega na kupowaniu odpowiednich instrumentów finansowych, dzięki którym zmiany czynnika powodującego ryzyko nie wpływają na wynik Spółki (zmiany instrumentów wbudowanych oraz instrumentów zawartych per saldo znoszą się). Niemniej jednak w związku ze znaczną zmiennością harmonogramów projektów oraz wynikającą z nich zmiennością przepływów pieniężnych, Spółka jest narażona na zmiany wielkości ekspozycji na ten czynnik ryzyka. Stąd też Spółka dynamicznie dokonuje przesunięć istniejących instrumentów zabezpieczających lub zawiera nowe tak, aby dopasowanie było jak najbardziej właściwe. Należy jednak wziąć pod uwagę, iż instrumenty wbudowane zmieniają swoją wycenę w oparciu o dane z dnia podpisania umowy (spot i punkty swapowe) natomiast przesunięcie lub zawarcie nowych instrumentów na rynku finansowym może nastąpić jedynie w oparciu

o aktualnie obowiązujące stawki. Z tego wynika, że możliwe jest niedopasowanie wartości instrumentów finansowych i potencjalny wpływ wahań kursów walut na bieżący wynik Spółki.

W poniższych tabelach zaprezentowano ekspozycję walutową należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2019 oraz 31 grudnia 2018:

31 grudnia 2019	Wartość bilansowa	Ekspozycja walutowa		
	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2019	EUR	USD
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów z klientami	221,0	8,2	2,0	6,2
Zobowiązania finansowe	82,6	33,6	33,6	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	78,1	5,3	5,3	-

31 grudnia 2018	Wartość bilansowa	Ekspozycja walutowa		
	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2018	EUR	USD
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów z klientami	296,1	17,5	2,5	15,0
Zobowiązania finansowe	45,4	33,6	33,6	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	83,7	7,8	0,8	7,0

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiada otwarte forwardy na sprzedaż waluty EUR na łączną nominalną kwotę 54,3 mln PLN, które zostaną rozliczone najpóźniej w dniu 29 czerwca 2022 roku oraz Spółka posiada otwarte forward na zakup waluty EUR na łączną kwotę nominalną 5,8 mln PLN, których data rozliczenia przypada na 30 października 2020 roku. Spółka posiada również otwarte forwardy na sprzedaż waluty USD na łączną kwotę nominalną 24,0 mln PLN, które zostaną rozliczone najpóźniej w dniu 24 sierpnia 2022 roku oraz Spółka posiada otwarte forwardy na zakup waluty USD na łączną nominalną kwotę 1,2 mln PLN, których data finalnego rozliczenia przypada w dniu 24 sierpnia 2022 roku. Spółka posiada również otwarte forwardy na sprzedaż waluty ILS na łączną kwotę nominalną 7,8 mln PLN, których data ILS na łączną kwotę nominalną 18,1 mln PLN, których data rozliczenia przypada na 31 sierpnia 2020 roku.

▪ **Ryzyko zmian stopy procentowej**

Spółka jest narażona na ryzyko zmiany stopy procentowej w dwóch obszarach swojej aktywności: (i) zmiana wartości odsetek naliczonych od otrzymanych kredytów opartych na zmiennej stopie procentowej oraz (ii) zmiana wyceny zawartych instrumentów pochodnych, opartych na krzywej forwardowej stóp procentowych.

Identyfikacja: Ryzyko zmian stopy procentowej powstaje i jest rozpoznawane w Spółce w momencie zawarcia transakcji lub instrumentu finansowego opartego na zmiennej stopie procentowej.

Pomiar: Spółka mierzy ekspozycje na ten czynnik ryzyka zestawiając sumę kwot wynikających ze wszystkich instrumentów finansowych opartych o zmienną stopę procentową. Dodatkowo Spółka prowadzi ewidencję dotyczącą planowanego zadłużenia w ciągu przyszłych 12 miesięcy, a dla instrumentów długoterminowych na okres ich obowiązywania.

Cel: Celem ograniczenia ryzyka jest minimalizacja kosztów z tytułu zawartych instrumentów finansowych opartych na zmiennej stopie procentowej.

Środki: Spółka ma dostępne dwa instrumenty ograniczające ryzyko: (i) stara się unikać zaciągania zobowiązań opartych na zmiennej stopie procentowej, (ii) jeśli pierwsze rozwiązanie nie jest możliwe, Spółka ma możliwość zawarcia kontraktów terminowych na stopę procentową.

Dostosowanie: Spółka gromadzi i analizuje bieżące informacje z rynku na temat aktualnej ekspozycji na ryzyko zmiany stopy procentowej. W obecnej sytuacji Spółka nie zabezpiecza zmian stopy procentowej z uwagi na

niewielką nieprzewidywalność harmonogramów spłat poszczególnych zobowiązań opartych na zmiennej stopie.

▪ **Ryzyko kredytowe kontrahentów**

Spółka narażona jest na ryzyko związane z niewywiązywaniem się z umów przez kontrahentów. Po pierwsze ryzyko to dotyczy wiarygodności kredytowej oraz dobrej woli odbiorców, którym Spółka dostarcza rozwiązania informatyczne, po drugie dotyczy ono wiarygodności kredytowej kontrahentów, z którymi zawiera transakcje dostawy. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe odpowiada wartości księgowej aktywów finansowych.

Identyfikacja: Ryzyko to identyfikowane jest każdorazowo, przy zawieraniu umowy z klientem oraz później, podczas rozliczania płatności.

Pomiar: Pomiar tego typu ryzyka opiera się na wiedzy o skargach lub toczących się procesach przeciw klientowi podczas zawierania umowy. Co dwa tygodnie przeprowadza się kontrolę rozliczonych płatności dotyczących podpisanych kontraktów, razem z analizą rachunków zysków i strat projektów.

Cel: Minimalizowanie kwoty nieściągalnych należności.

Środkiem kontroli ryzyka jest bieżący monitoring terminowości przelewów oraz w razie potrzeby, upomnienia się o należną zapłatę lub przekazywanie należności do firm windykacyjnych.

Ilościowa analiza ryzyka kredytowego dla należności została przedstawiona w nocie 5.6

▪ **Ryzyko związane z płynnością**

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy za pomocą okresowego planowania płynności, uwzględniając terminy wymagalności/zapadalności aktywów i zobowiązań oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania.

Ilościowa analiza płynności Spółki w podziale na poszczególne kategorie zobowiązań i aktywów została przedstawiona: dla należności w nocie 5.6, dla zobowiązań w nocie 5.16 do niniejszego sprawozdania finansowego.

▪ **Analiza wrażliwości - ryzyko walutowe**

Spółka stara się zawierać umowy z klientami w walucie polskiej, aby uniknąć narażenia na ryzyko związane z fluktuacjami kursów walut obcych w stosunku do złotego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku jak i na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka przeprowadziła analizę wpływu zmiany kursu PLN do EUR na wynik finansowy brutto. Przy założeniu umocnienia się kursu PLN do EUR o 10 %, wynik Spółki wzrósłby o 9,4 mln PLN. Tym samym osłabienie się kursu PLN do EUR o 10% spowodowałoby obniżenie wyniku finansowego Spółki o 9,4 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2019	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
EUR	<i>mln PLN</i>	(10%)	10%
Aktywa finansowe			
Kontrakty forward	2,6	5,0	(5,0)
Należności z tytułu dostaw i usług	2,0	(0,2)	0,2
Zobowiązania			
Kontrakty forward	0,2	0,7	(0,7)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	5,3	0,5	(0,5)
Zobowiązania z tytułu leasingu	33,6	3,4	(3,4)
Per saldo		9,4	(9,4)

Na dzień 31 grudnia 2018	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
EUR	<i>mln PLN</i>	(10%)	10%
Aktywa finansowe			
Kontrakty forward	1,3	7,3	(7,3)
Należności z tytułu dostaw i usług	2,5	(0,2)	0,2
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0,8	0,1	(0,1)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	43,3	4,3	(4,3)
Per saldo		11,5	(11,5)

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka przeprowadziła analizę wpływu zmiany kursu PLN do USD na wynik finansowy brutto. Przy założeniu umocnienia się kursu PLN do USD o 10%, wynik Spółki wzrósłby o 1,8 mln PLN. Tym samym osłabienie się kursu PLN do USD o 10% spowodowałoby obniżenie wyniku Spółki o 1,8 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2019	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
USD	<i>mln PLN</i>	(10%)	10%
Aktywa finansowe			
Kontrakty forward	0,3	0,5	(0,5)
Należności z tytułu dostaw i usług	6,2	(0,6)	0,6
Zobowiązania			
Kontrakty forward	0,9	1,9	(1,9)
Zobowiązania z tytułu nieopłaconych akcji	0,4	-	-
Per saldo		1,8	(1,8)

Na dzień 31 grudnia 2018	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
USD	mln PLN	(10%)	10%
Aktywa finansowe			
Należności z tytułu dostaw i usług	15,0	(1,5)	1,5
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	7,0	0,7	(0,7)
Kontrakty forward	1,1	4,4	(4,4)
Zobowiązania z tytułu nieopłaconych akcji	0,4	-	-
Per saldo		3,6	(3,6)

▪ **Analiza wrażliwości - ryzyko stopy procentowej**

Spółka unika zaciągania kredytów opartych na zmiennej stopie procentowej. W przypadku konieczności zawarcia umów kredytowych opartych o zmienną stopę procentową, Spółka nie posiada strategii zabezpieczenia tego ryzyka. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie posiadała zadłużenia z tytułu kredytów.

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ zmiany stopy bazowej kredytu (WIBOR 3M) na koszty odsetkowe poniesione w 2019 roku:

Na dzień 31 grudnia 2019	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
Kredyty oparte na zmiennej stopie procentowej	mln PLN	-1.0 p.p.	1.0 p.p.
Lokaty terminowe	84,2	(1,6)	1,6

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ zmiany stopy bazowej kredytu (WIBOR 3M) na koszty odsetkowe poniesione w 2018 roku:

Na dzień 31 grudnia 2018	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
Kredyty oparte na zmiennej stopie procentowej WIBOR	mln PLN	-1.0 p.p.	1.0 p.p.
Lokaty terminowe	230,5	(2,6)	2,6
Kredyty bankowe oraz wyemitowane papiery dłużne	51,9	0,6	(0,6)

Aktywa i pozostałe zobowiązania Spółki oparte na zmiennej stopie procentowej, ze względu na brak istotności, nie są analizowane w kontekście ryzyka stóp procentowych.

▪ **Metody przyjęte przy przeprowadzaniu analizy wrażliwości**

Wartości procentowe, względem których przeprowadzona została analiza wrażliwości na zmiany kursów walutowych mogących mieć wpływ na wynik Jednostki wynoszą +/- 10%. Analiza wrażliwości zakłada powiększanie lub pomniejszanie kursu walutowego z dnia bilansowego o ten procent. Ryzyko stopy procentowej analizowane jest przy wartościach +/- 1 p.p.

▪ **Pozostałe rodzaje ryzyka**

Dla pozostałych rodzajów ryzyka, ze względu na ich naturę i brak możliwości pełnej kwalifikacji nie dokonuje się analizy wrażliwości.

▪ **Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat**

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała następujące pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat:

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku:	Przychody / (koszty) z tytułu odsetek	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski / (straty) z tytułu realizacji i wyceny	Razem
Aktywa finansowe:	5,0	0,8	2,8	2,0	10,6
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	2,0	2,0
Walutowe kontrakty typu forward	-	-	-	2,0	2,0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2,4	(0,6)	-	-	1,8
Aktywa finansowe, należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności w tym:	2,6	1,4	2,8	-	6,8
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym	1,6	-	0,9	-	2,5
Pożyczki udzielone pozostałym jednostkom	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1,0	1,4	1,9	-	4,3
Zobowiązania finansowe:	(4,9)	0,3	-	(2,7)	(7,3)
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy:	(4,3)	0,4	-	(2,7)	(6,6)
Instrumenty pochodne	-	-	-	(2,7)	(2,7)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(4,3)	0,4	-	-	(3,9)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(0,2)	(0,1)	-	-	(0,3)
Kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe:	(0,4)	-	-	-	(0,4)
Kredyty	(0,4)	-	-	-	(0,4)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiadała następujące pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat:

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku:	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu realizacji i wyceny	Razem
Aktywa finansowe:	6,5	6,8	11,4	6,7	31,4
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	6,7	6,7
Walutowe kontrakty typu forward	-	-	-	6,7	6,7
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3,7	(1,9)	-	-	1,8
Aktywa finansowe i należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	2,8	8,7	11,4	-	22,9
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanim	1,4	-	8,0	-	9,4
Pożyczki udzielone pozostałym jednostkom	0,1	-	-	-	0,1
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1,3	8,7	3,4	-	13,4
Zobowiązania finansowe:	(5,9)	(1,8)	-	(9,5)	(17,2)
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy:	(3,1)	(1,8)	-	(9,5)	(14,4)
Instrumenty pochodne	(3,1)	(1,8)	-	(9,5)	(14,4)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(0,6)	-	-	-	(0,6)
Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki, emisje papierów wartościowych:	(2,2)	-	-	-	(2,2)
Kredyty	(1,9)	-	-	-	(1,9)
Pożyczki	(0,3)	-	-	-	(0,3)

VIII. Pozostałe noty objaśniające

8.1. Zobowiązania pozabilansowe

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania pozabilansowe to przede wszystkim zobowiązania warunkowe, przez które Spółka rozumie: możliwy obowiązek, który powstanie na skutek przeszłych zdarzeń, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub braku wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki, lub obecny obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu ponieważ: (i) nie jest prawdopodobnie, aby wypełnienie obowiązku spowodowało konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne, bądź (ii) kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba, że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

Umowy leasingu podlegające zwolnieniom - uproszczenia dotyczące umów krótkoterminowych i aktywów o niskiej wartości

Spółka stosuje wyjątek praktyczny dotyczący umów najmu oraz umów o podobnym charakterze zawartych na okres krótszy niż 12 miesięcy od daty rozpoczęcia leasingu.

Wyjątek dotyczący wynajmu aktywów o niskiej wartości jest natomiast w Spółce stosowany dla wynajmu głównie sprzętu IT i pozostałego wyposażenia o niskiej wartości początkowej. Zgodnie z wytycznymi Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) za przedmioty o niskiej wartości uznać można przedmioty, których wartość nie przekracza 5 tys. USD.

Płatności leasingowe w przypadku obu wymienionych wyjątków rozpoznawane są w kosztach okresu, którego dotyczą, metodą, co do zasady, liniową. Ani aktywo z tytułu prawa do użytkowania ani odpowiadające mu zobowiązanie finansowe nie są w tym przypadku rozpoznawane.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku stan zobowiązań warunkowych Spółki wynikał z poręczeń udzielonych przez Spółkę na rzecz spółki powiązanej Asseco Lietuva UAB wyglądał następująco:

- w dniu 13 listopada 2017 roku Asseco Poland zobowiązała się do udzielenia poręczenia na rzecz SG Equipment Leasing Polska Sp. z o.o. na kwotę 6,2 mln PLN tytułem zabezpieczenia umowy pożyczki. Odpowiedzialność Asseco Poland S.A. z tytułu niniejszego poręczenia wygaśnie w momencie spłaty przez Asseco Lietuva UAB wszelkich zobowiązań wynikających z Umowy pożyczki nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2020 roku. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2019 roku wartość zobowiązania wynosiła 2,1 mln PLN.

Zobowiązania warunkowe na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Zobowiązania warunkowe	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	<i>mln PLN</i>	<i>mln PLN</i>
Zobowiązania z tytułu gwarancji dobrego wykonania		
Zobowiązania wymagalne do 3 miesięcy	2,4	4,0
Zobowiązania wymagalne od 3 do 12 miesięcy	30,1	36,7
Zobowiązania wymagalne od 1 roku do 5 lat	69,7	50,4
Zobowiązania wymagalne powyżej 5 lat	7,7	5,5
Razem	109,9	96,6

W ocenie Zarządu prawdopodobieństwo realizacji zobowiązań wynikających z przedstawionych w tabeli powyżej gwarancji jest znikome.

Żadne z opisanych wyżej zobowiązań gwarancyjnych nie spełniają definicji gwarancji finansowej zgodnie z MSSF 9.

W poniższej tabeli zaprezentowano saldo zobowiązań pozabilansowych z tytułu leasingu podlegających zwolnieniom na dzień 31 grudnia 2019 roku. Dane na dzień 31 grudnia 2018 ujęte zostały zgodnie z zapisami MSR 17 (jak to zostało opisane w punkcie 2.5 niniejszego sprawozdania finansowego) i reprezentują zobowiązania pozabilansowe z tytułu leasingu operacyjnego. Na dzień 31 grudnia 2019 roku natomiast zobowiązania leasingowe pozabilansowe obejmują zobowiązania pozabilansowe wynikające z umów leasingu podlegających zwolnieniom zgodnie z MSSF 16 ze względu na niską wartość przedmiotu leasingu lub krótkiego okresu umowy.

Zobowiązania z tytułu najmu powierzchni	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	MSSF 16 <i>mln PLN</i>	MSR 17 <i>mln PLN</i>
W okresie do 1 roku	0,7	6,6
W okresie od 1 roku do 5 lat	1,0	13,7
Powyżej 5 lat	-	4,1
Razem	1,7	24,4

Zobowiązania z tytułu umów leasingu operacyjnego środków trwałych	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
	MSSF 16 <i>mln PLN</i>	MSR 17 <i>mln PLN</i>
W okresie 1 roku	-	1,8
W okresie od 1 do 5 lat	-	-
Razem	-	1,8

Spory sądowe nierozstrzygnięte na dzień 31 grudnia 2019 roku

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w Spółce w toku były dwa sporne postępowania sądowe wszczęte przez tego samego powoda, w których wartość przedmiotu sporu wynosiła łącznie ok. 13,3 mln PLN. Zarząd Spółki dokonał oceny zasadności roszczeń będących przedmiotem wskazanych postępowań spornych i uznał je za bezzasadne oceniając, że ryzyko wypływu korzyści ekonomicznych z Spółki jest na tyle znikome, że nie zaistniała potrzeba utworzenia żadnej rezerwy. W opisywanych sporach roszczenia dotyczą nieuzasadnionych żądań przeniesienia autorskich praw majątkowych do oprogramowania Spółki na powoda oraz rozszerzenia udzielonych licencji. Ponadto, w Spółce w trakcie roku 2019 pojawił się nowy spór sądowy, w którym powód wniósł roszczenie o zapłatę kwoty 17,1 mln PLN. Zarząd Spółki ocenił roszczenie i uznał, że żądania przedstawione w pozwie są całkowicie nieuzasadnione. Tym samym stwierdził, że nie ma podstaw do tworzenia jakichkolwiek rezerw.

8.2. Sezonowość i cykliczność

Rozkład przychodów operacyjnych Spółki w poszczególnych kwartałach roku podlega niewielkiej sezonowości. Przychody w czwartym kwartale są zwykle nieznacznie wyższe niż w pozostałych kwartałach, ponieważ duża ich część generowana jest przez sprzedaż usług IT dla dużych przedsiębiorstw i instytucji państwowych. Podmioty te w ostatnich miesiącach roku dokonują często większych zakupów inwestycyjnych sprzętu i licencji.

8.3. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w okresie sprawozdawczym*	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
Zarząd	10	10
Działy produkcyjne	1 768	1 835
Działy handlowe	79	80
Działy administracyjne	330	326
Razem	2 187	2 251

*Przeciętne zatrudnienie w okresie sprawozdawczym w etatach pobierających wynagrodzenie, tj. zatrudnienie w etatach skorygowane (pomniejszone) o etaty, za które Spółka nie wypłaca wynagrodzenia (np. urlop bezpłatny, urlop macierzyński, inne).

Zatrudnienie na dzień w osobach:	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
Zarząd	10	10
Działy produkcyjne	1 879	1 920
Działy handlowe	80	85
Działy administracyjne	355	359
Razem	2 324	2 374

8.4. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku i dnia 31 grudnia 2018 roku w podziale na rodzaje usług:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	1,1	1,3

8.5. Wynagrodzenie Kluczowego Personelu

W poniższych tabelach zaprezentowano wynagrodzenie kluczowego personelu Spółki z tytułu sprawowanej przez nich funkcji w Asseco Poland S.A. za 2019 i 2018 rok.

Wynagrodzenie za okres	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Zarząd		
Adam Góral	2,0	1,9
Andrzej Dopierała	0,5	0,4
Tadeusz Dyriga*	0,5	1,6
Krzysztof Groyecki	1,0	0,8
Rafał Kozłowski	0,8	0,7
Marek Panek	0,8	0,7
Paweł Piwowar	0,9	1,4
Zbigniew Pomianek	3,5	3,5
Sławomir Szmytkowski **	0,3	-
Artur Wiza	1,0	0,8
Gabriela Żukowicz	1,0	1,1
Razem	12,3	12,9
Rada Nadzorcza		
Izabela Albrycht	0,12	0,12
Jacek Duch	0,23	0,23
Piotr Augustyniak	0,15	0,15
Dariusz Brzeski	0,12	0,12
Artur Kucharski	0,15	0,15
Adam Noga	0,16	0,15
Razem	0,93	0,92
Razem	13,2	13,8

* Od dnia 1 lipca 2019 roku Pan Tadeusz Dyriga nie jest już członkiem zarządu Asseco Poland S.A.

** Od dnia 1 lipca 2019 roku Pan Sławomir Szmytkowski jest członkiem zarządu Asseco Poland S.A., wynagrodzenie ujawnione w tabeli dot. okresu sprawowania funkcji członka zarządu

8.6. Zarządzenie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie wiarygodności kredytowej i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększałyby wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu leasingu oraz zobowiązania tytułu dostaw i usług, zobowiązania z tytułu umów z klientami oraz inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	mln PLN	mln PLN
Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	-	54,0
Zobowiązania z tytułu leasingu	82,6	45,4
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty (-)	(168,7)	(264,7)
Zadłużenie netto	(86,1)	(165,3)
Kapitał własny	4 892,4	4 949,8
Kapitał i zadłużenie netto	4 806,3	4 784,5
Wskaźnik dźwigni	-1,8%	-3,5%

Zmiana wskaźników dźwigni w roku 2019 w stosunku do roku poprzedniego wynika ze wzrostu zobowiązań z tytułu leasingu spowodowanego implementacją w Spółce MSSF 16. Wskaźnik dźwigni mieści się celach wyznaczonych przez Zarząd Spółki.

8.7. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym

▪ Wpływ koronawirusa COVID-19 na działalność Spółki

W związku z zaleceniem przesłanym przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 12 marca 2020 roku Spółka niniejszym informuje, iż na dzień przekazania niniejszego sprawozdania do publikacji nie zakończyliśmy analizy i kwantyfikacji wpływu, jaki koronawirus COVID-19 może mieć na przyszłą sytuację finansową i osiągnięte w przyszłości wyniki finansowe Spółki Asseco Poland S.A. Wpływ ten będzie zależny od rozwoju sytuacji epidemiologicznej w Polsce i na świecie, a także od działań jakie podejmie Rząd RP i rozwiązań legislacyjnych, które docelowo wprowadzi. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Spółka odnotowała w ograniczonym stopniu bezpośredni wpływ pojawienia się wirusa na jej działalność biznesową, sytuację finansową i wyniki ekonomiczne. W następstwie wejścia w życie w Polsce Ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374), a także wskutek działań podejmowanych przez władze w Polsce, Spółka podjęła wysiłki umożliwiające świadczenie tzw. pracy zdalnej przez większość pracowników w celu zapewnienia ciągłości działania i kontynuacji świadczenia usług informatycznych dla naszych klientów. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania, Zarząd ocenia, że sytuacja związana z koronawirusem może spowodować pewne opóźnienie w realizacji tych części projektów informatycznych, których fazy inicjacyjne miały się zacząć w pierwszym i drugim kwartale 2020 roku. Poza tym jednak, na moment publikacji niniejszego sprawozdania wszystkie działy Spółki funkcjonują w trybie pracy bieżącej i realizują swoje zobowiązania kontraktowe w terminach określonych w umowach. Asseco Poland S.A. posiada wystarczające środki finansowe pozwalające na kontynuowanie swojej działalności, w tym regulowanie bieżących zobowiązań. Spółka ma stabilną sytuację finansową, umożliwiającą zrównoważone podejście do wyzwań związanych z obecnym kryzysem i będzie stale monitorować rozwój wydarzeń dostosowując swoje działania do zmieniających się warunków rynkowych. Niemniej, w wypadku przedłużającego się występowania pandemii i jej negatywnego wpływu na gospodarkę światową, sytuacja ta może mieć negatywny wpływ na aspekt organizacyjny jak i finansowy funkcjonowania Spółki.

▪ Podpisanie planu połączenia pomiędzy Asseco Poland S.A, a SKG S.A.

W dniu 16 marca 2020 roku został uzgodniony i podpisany Plan połączenia spółki Asseco Poland S.A. ze spółką SKG S.A. Połączenie obu spółek nastąpi na art. 492 § 1 pkt 1 KSH (połączenie przez przejęcie), przez przeniesienie całego majątku SKG na Asseco („Połączenie”). W wyniku połączenia SKG zostanie rozwiązana bez przeprowadzenia likwidacji. W związku z tym, że Spółka Przejmująca posiada wszystkie akcje Spółki Przejmowanej, Połączenie zostanie przeprowadzone bez podwyższenia kapitału zakładowego Spółki Przejmującej oraz bez wymiany akcji SKG jako Spółki Przejmowanej, na akcje w kapitale zakładowym Asseco jako Spółki Przejmującej. Statut Spółki Przejmującej nie będzie zmieniony w związku z Połączeniem spółek.

- *Założenie nowej Spółki Asseco Services Sp. z o.o.*

W dniu 18 marca 2020 roku nastąpiła rejestracja nowo utworzonej spółki Asseco Services Sp. z o.o. Nowo powstała spółka jest w 100% zależna od Asseco Poland S.A.

8.8. Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy zakończony w dniu 31 grudnia 2019 roku, nie wystąpiły zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które nie zostały, a powinny być ujęte w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Zatwierdzenie do publikacji przez Zarząd

Niniejsze sprawozdanie finansowe Asseco Poland S.A. za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku został zatwierdzony do publikacji przez Zarząd Asseco Poland S.A. w dniu 23 marca 2020 roku.

Zarząd:

Prezes Zarządu

Adam Góral

Wiceprezes Zarządu

Andrzej Dopierala

Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Groyecki

Wiceprezes Zarządu

Rafał Kozłowski

Wiceprezes Zarządu

Marek Panek

Wiceprezes Zarządu

Paweł Piwowar

Wiceprezes Zarządu

Zbigniew Pomianek

Wiceprezes Zarządu

Sławomir Szmytkowski

Wiceprezes Zarządu

Artur Wiza

Wiceprezes Zarządu

Gabriela Żukowicz

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Główna Księgowa

Renata Bojdo

Solutions for demanding business.

[Asseco Poland S.A.](#)

ul. Olchowa 14, 35-322 Rzeszów

Tel.: +48 17 888 55 55

Fax: +48 17 888 55 50

Email: info@asseco.pl

inwestor.asseco.pl

ASSECO